o nebunie de mult zădărnicită, Xavier, trecu la postul de comandă. Işi puse casca la urechi şi semnaliză Cap-Verde.

* * *

Străvechea tradiţie a oamenilor submarini voia ca 'n ora întâi a începutului de An Nou, Carnavalul să înfăţişeze într'o paradă de cinci ore, până la presupusul revărsat al zorilor, Istoria Omenirii. Defilarea cortegiilor avea loc în fiece an în câte un Oraş, în piaţa Palatului Central — iar când venia rândul Mariannei, în jurul Craterului iluminat cu reflectoare.

Inginerul Whitt alesese anume Carnavalul pentru retragerea oamenilor din Hawai, Cap-Verde şi Ceylan şi înnecarea Oraşelor. Dezastrul lua astfel înfăţişare de petrecere, solemnitate şi bucurie publică, o biruinţă a puterii de viaţă a Omenirii.

Defilarea cortegiilor trebuia să aibe loc în Formoza, în marea piaţă din faţa Palatului prezidenţial, ale cărei columne uriaşe erau în acelaş timp tuburi de primenirea aerului până în văzduhul planetei. Şi pentrucă oamenii din celelalte Oraşe deveneau deocamdată oaspeţii Mariannei — până la o desăvârşire a construcţiilor din Formoza şi înmulţire a galeriilor subterane — inginerul Mariannei era obligat, urcat pe o estradă, să primească şi să răspundă salutului cortegiilor.

Inginerul Whitt ar fi dorit să mute oraşele toate în Formoza — şi ar fi primit el defilarea măştilor şi alaiului istoric. Intârzierea construcţiei oraşului Formoza se datoreşte lui Santio, care n'a voit să mai furnizeze curent electric decât pentru cele trei burghiuri menite să atingă focul din miezul Pământului. Oraşul ar fi putut fi extins şi desăvârşit după ce cu ajutorul temperaturei centrale, generatorii electrici, mutaţi în Marianna, ar fi început din nou să-şi învârtească roţile uriaşe încărcate de scântei. Santio ceruse dela început în Comitetul Politic să funcţioneze deocamdată în Formoza numai burghiurile. Dar avea drept inginerul Whitt să nesocotească starea de spirit a oamenilor... Un calcul sumar dovedise Comitetului că ideia lui Santio nu era politică şi rezervele acumulatorilor erau încă indestulătoare şi pentru construirea Oraşului şi pentru atingerea nucleului de foc. Formoza a fost în parte construită dar focul central nu fusese încă atins... Va fi... Nu mai e mult până la sâmburele de foc! Şi Formoza va străluci în curând într'o lumină orbitoare, ca a Soarelui de altădată în ceasurile de amiazi. Voinţa lui Whitt nu este ea însăşi o forţă superioară electricităţii?...

La anul viitor va primi Whitt, ca Preşedinte alături de Olivia în rochiţă galbenă, defilarea oamenilor, în Formoza — şi poate a oamenilor însfârşit aleşi!...

Rezemat într'un ciocan uriaş, simbol al Mariannei, inginerul Xavier pe estradă, singur în marea piaţă a Formozei, se 'ntreabă ce caută el la această mascaradă?... O lumină ştearsă, leşioasă se târa pe sub tavanul de marmuri, printre colonade, prin gangurile adânci. Unde sunt luminile strălucitoare ale Carnavalurilor din anii de altădată?... Hawai părea atunci, în cele trei zile de bucurie obştească, luminat puternic în întregime un clopot uriaş de piatră preţioasă legănându-se în adâncul apelor verzi. Unde e muzica din Ceylan, când Aligator din somnul lui artificial revenia cu acorduri pe care le auzeau altă dată oamenii numai în pădurile unde murmurau frunzişurile, în munţii unde tăceau piscurile să înţeleagă ecoul prăpăstiilor? Ce duhoare de pivniţă mucegăită se târăşte în acest mut Oraş al viitorului...

Când pendula uriaşă deasupra Portalului de profir arătă cu minutarele fosforescente un minut peste ora 12, se auzi un murmur vag şi apoi izbucni trist, în singurătatea pieţii un cor de voci omeneşti. Cum?... Nu se mai cântă un marş nou şi îndrăzneţ?... Ce elegie cu amintiri funebre e această litanie plângătoare?... Aligator, unde sunt strigătele cornurilor şi trâmbiţelor tale de altădată?

Dar Xavier se îndreptă rezemându-se în baros. De sub Portalul noului Oraş se ivi înaintând încet un alai mortuar. Pe umeri bărbaţi puternici purtau fotoliul prezidenţial, în care, ca o mumie egipteană, strălucea trupul negru şlefuit al lui Pi.

— Da, aşa se cuvenea!... De vreme ce mortul preşedinte nu fusese înlocuit cu unul viu... gândi Xavier, şi cu ciocanul ridicat şi lăsat în jos, inginerul Mariannei salută leşul solemn care nu-l vedea.

Fete din Hawai în mână cu ramuri artificiale de chiparoşi, urmau alaiul.

Din mulţimea care se înghesuia sub Portal, să răzbească şi să poată intra în Palatul prezidenţial, cu prilejul depunerii mortului în sala istorică, Xavier, zări venind spre sine pe Filister, directorul general din Ceylan, cu ochi aberaţi. Nu avu curajul să-l întrebe ce caută 'n alaiul mortuar şi de ce nu aşteaptă să treacă şi el, cum se cuvine unui şef, în fruntea cortegiului din Ceylan.

Dar tot Carnavalul i se părea o halucinaţie. Dece să mai întrebe? Totul n'avea nici un răspuns.

Cu duhoare de rom înnăbuşitoare, inginerul Alimentaţiei, ferindu-se parcă să nu fie văzut şi recunoscut, întrebă la ureche pe Xavier:

— Ce „complex" preferi pentru ei?... Mie, Xavier, să-ţi spun drept, mi-e indiferent. E o mascaradă sinistră, cum văd. N'ar fi trebuit să priveşti defilarea. S'o fi lăsat lui Whitt. Al lui e Oraşul. Să le dăm o nuanţă de portocale cu piperment?... I-ar mai înviora... Prin colonade. Duhnesc la presiune parfumul pe care-l varsă oamenii mei pe sus. Sau mai bine ceva sământă de cânepă dospită?... Ar aţipi de-a'n picioarele, s'ar aşeza jos, le-ar scăpăra ochii şi ar vedea mai bine în beciul ăsta.

Xavier şovăia. Toată întâmplarea i se părea atât de absurdă, încât nu înţelegea nici grija lui Filister să îmbete văzduhul şi oamenii, cu mirezme, nici ambiţia de a distribui acum o nălucire mincinoasă.

Dar Filister îşi răspunse singur, şi mai aproape de urechea lui Xavier, căutând pieziş cu coada ochiului:

— Cred că 'n actualele împrejurări nu mai are nici un rost teama noastră meschină! Voi transpira în piaţă prin toate columnele deodată, cât va ţine defilarea cortegiilor din Hawai, Cap-Verde şi Ceylan, un „complex" de banane împletite cu esenţă vie de crin, iar la cortegiul mariannilor ceva mai simplu şi substanţial, o duhoare concentrată de sânge de lup împuşcat. Şi când se vor aduna în Piaţă toate delegaţiile Oraşelor cu inginerii-şefi şi Olivia în rochiţă galbenă, cu eşarfă albastră în jurul frunţii, voi sufla şi distribui „complexul imperial" — d-ta nu-l cunoşti, Xavier. Nu-l cunoaşte dealtfel nimeni. E o esenţă de entusiasm pur: muzică, pictură, poezie şi iubire la un loc, ridicat la o expresie olfactivă, care provoacă imediat acel complex sufletesc, unic până azi în evoluţia psihologiei omeneşti, deobicei cam simplistă. Ce zici? E creaţia mea pentru inaugurarea vieţii în Formoza. Ha! ha! ha!... Numai să nu avem nevoe mai târziu de stupefiante totale!... Ho! ho! ho!

Apoi deodată, cu faţa serioasă a unui ins oarecare, inginerul Filister se amestecă în mulţime şi pieri după întâia columnă, în penumbra unui gang lateral.

Locuitorii oraşului Haway, întovărăşiţi de orchestră de alămuri mici ca pentru păpuşi — o! puterea plămânilor prea slabă!... — au înaintat în costume militare. In fruntea batalioanelor călărea pe un cal electric, un personaj pe spatele căruia scria cu litere mari „NAPOLEON". Urmau tunuri şi chesoane, fabricate din sticlă şi carton, şi în coada alaiului o „falangă macedoneană", condusă de un filosof grec, în togă şi capul descoperit. Hawaianii, după defilare, se rânduiră în galeriile din jurul Palatului prezidenţial.

Xavier gândi:

— Unde e Whitt?... De unde ştiu hawaianii ce cartier al Formozei li se cuvine?... Nu cumva dorm şi visez?

Dar n'avu răgaz să cugete mai departe. In frunte cu orchestră de tobe mari şi mici se ivi sub Portalul Formozei locuitorii oraşului Cap-Verde: din trupul lor ţâşneau scântei şi fulgere iluzorii. Tobele sunau ca ritmice descărcări de furtună şi trăznet. In mijlocul alaiului o fată de 11 ani pe un podium de oţel, purtat de patru cap-verzi cu muşchi umflaţi, ţinea în mâna dreaptă ridicată de-asupra făpturii nude şi albe, lampa lui Pi, din gura căreia curgea în sus, un fum alb şi dulce.

Xavier gândi, râzând în sine a batjocură:

— Cap-verzii vor să arate *gazul opt* şi secretul care descuie izvoarele electricităţii din materie! Dar unde e Olivia? Unde sunt ceilalţi, Whitt, Santio, Harvester?...

Cap-verzii nesfătuiţi de nimeni, urmară drumul drept, în galeriile dinainte pe care le ocupară cu bună ştiinţă.

Piaţa se umplu de o mireazmă de floare de tei îndulcită de parfumul polenului de dafin. Dar ca şi cum aceste arome aveau doar menirea să purifice văzduhul de orice rămăşiţe străine, fură absorbite pe nesimţite, în câteva clipe. Se revărsă o respiraţie la început amărue ca o sare de aur, dar din ce în ce mai voluptoasă şi mai hrănitoare. In această beţie subtilă, care ascuţea auzul, mirosul, gustul şi imaginaţia şi da făpturei omeneşti o prospeţime cunoscută poate de vechii locuitori ai aerului şi apei pure, locuitorii din Ceylan se iviră sub Portal în costumele plantatorilor de cafea şi aromate, cu frunze late în dreptul coapselor şi organelor, cu zmicele de eucaliptus în mâna dreaptă, băeţii, iar fetele cu sâni oacheşi atârnând mari (prefăcuţi din bumbac?) La sfârcul negru ca boaba prăjită sugeau cu buze groase păpuşi de cauciuc, care, apăsate pe pântec ţipau: *miau! miau!...*

— Insuşi Filister ne trimite prin columnele găurite şi supraveghează difuzarea acestui „complex ceylan"... gândi Xavier, după ce trecură ultimul ceylan şi ultima ceylană cu copilul de cauciuc — *miau! miau!* — la ţâţa uriaşă. Dar cine a spus ceylanilor că vor locui galeriile din stânga?... Defilează, fac ocolul şi se duc de parcă acolo ar fi fost din totdeauna locul lor!..

Dar mariannii?... Ei nu defilează?...

Xavier privi în direcţia Portatlui. Nici o mişcare, nici un sunet. Numai reflexele depărtate, ca un incendiu noaptea, ale Craterului cu inima în vâlvătae roşie, abia văzută. Marianii au rămas în Marianna. Dece?...

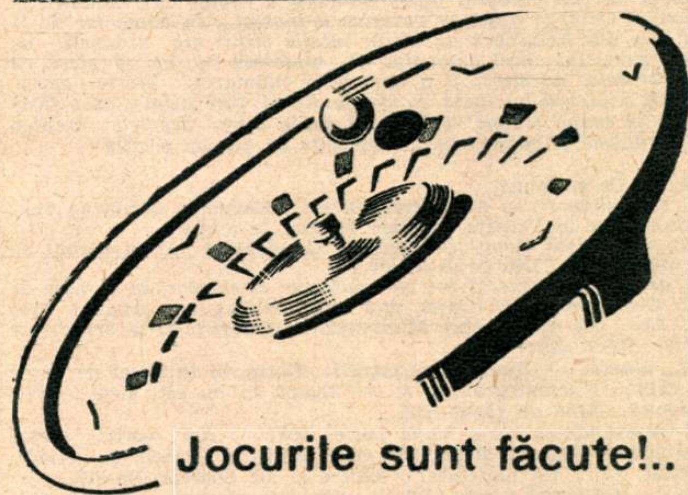
— Să mai aştept, îşi zise. Marianii sunt mai greoi...

Dar zadarnic adăstă. Portalul îşi căsca uriaşa gură de întunerec iar minutarele se 'nvârteau pe cadranul noului pendul al Formozei.

Nu, marianii nu vor mai veni... Lor nu le-a fost îngăduit să vie!...

Xavier înţelegea...

Aruncând o privire încruntată în jur, fără a mai rosti cuvântarea

cuvenită in fața celor trei alaiuri carnavalești, care adăstau in galerii cu ochi mari spre estrada din fața Palatului. Xavier cobori și plecă repede, urmărit parcă de o batjocură.

Ca un semn și hohot de râs neauzit, sta singur pe estradă, barosul.

CAP. X

Răzbunătorul

După mutarea oamenilor in Formoza, inginerul Whitt dete poruncă și orașele de sticlă Hawai, Cap-Verde și Ceylan fură sparte. Marianna rămase cu locuitorii ei, pentru a duce mai departe munca in Formoza, unde burghiile uriașe trebuiau să ajungă până la focul din centrul pământului. Harvester, Santio și Filister au pierit din voia lor odată cu orașele de sticlă. Whitt roagă pe Xavier să primească șefia Mariannei. Xavier primește, spre a nu fi învinuit că pune piedici rivalului său, și silește pe Iran să ia comanda Mariannei, ca el. Xavier, să aibe răgazul necesar să studieze steaua dublă pe care a descoperit-o sub constelația *Crucei de Sud*. Dar forța electrică e in scădere continuă. Omenirea e prea numeroasă și atunci Whitt cere lui Iran să comunice lui Xavier că unumul oraș submarin, Marianna, va fi innecat impreună cu toți marianii. Pentru a-l indupleca pe Xavier să vie in Formoza, Whitt trimite și pe Olivia, singura care ar putea să-l induplece.

In timp ce Olivia îi comunică lui Xavier dorința lui Whitt, se aud detunături puternice subterane. Ce se întâmplase?... Xavier ghicește: Iran n'a consimțit la dispariția Mariannei, ci împreună cu marianii a năvălit in Formoza și doborând colonadele de susținere, a prăbușit orașul peste toți locuitorii ei.

Astfel a pierit omenirea sub-marină.

Dar in Mariana, in odăile lui, inginerul Xavier cuprins deodată de spaimele morții, reincepe experiențele pentru aflarea *gazului 8* in vreme ce Olivia caută să intre in legătură cu cineva din Formoza. Izbutește. Whitt și Lucia au scăpat ca prin minune, ocrotiți de bolțile palatului prezidențial. Xaxier, pornind dela intâia literă a numelui Oliviei izbutește să scoată electricitatea din materia descompusă de *gazul oxigen* (O).

Deci va putea zbura spre noua planetă.

Olivia propune lui Whitt și Luciei să zboare cu toții. Dar Whitt, căruia Xavier ii comunică formula, refuză. El vrea să reconstruiască orașul subteran, având acum putința să creeze forța electrică de care are nevoe. El nu va părăsi Pământul.

Și in vreme ce doi oameni rămâneau in adâncul Pământului, legați din voia lor de destinul lui, alți doi oameni îl părăseau, ducând scânteia vieții in Universul de unde poate au purces: Adam și Eva in inima globului, Adam și Eva porniți spre cucerirea unui nou Pământ, in spațiu.

EPILOG

Operatorul de cinematograf John Balmont a rămas cu urechea pe inima blondei Carel și după ce povestea a încetat... In odaia lor de la al 47-lea etaj din New-York au intrat intâile mijiri ale dimineții de iarnă. Dar zumzetul elicei avionului de aluminiu in loc să piară cu imaginile Orașelor de sticlă și a oamenilor submarini, crește aevea, inundând cu prezența lui toată încăperea. Carel, care ațipise cu o floare de lotus in mâna stângă și o sârmă verde intre degetele dreptei, deschise pleoapele și clipi peste albăstrimile de vis ale ochilor.

CAREL. — Ce e, John?...

JOHN, *revenindu-și*. — Au zburat, Carel!... Xavier și Olivia au zburat!... Vor ajunge in Planeta cu două globuri, te asigur!...

CAREL. — Ai visat, John! Ce planete? Ce globuri? ...O, ai dormit cu capul pe inima mea... Dar ce se aude?...

JOHN, ascultând sgomotul tot mai puternic al elicelor, se apropie de fereastră. Cinci aeroplane, Carel, dau ocol buildingului nostru! Vino repede!... Ah!... Au apucat spre Manhatan!... *(Intorcându-se brusc).* Ce fac copiii?... Unde sunt?

CAREL, *uimită*. — Cum, se fac copiii?... Dorm. Și tu strigi de parcă ai fi in cabina cinematografului și ți-e teamă că nu ești auzit!... Vrei să-i deștepți?... Abia s'a făcut ziuă...

JOHN, *revenindu-și; cu o mână peste ochi*. — Am vorbit aseară despre stingerea Soarelui și oamenii submarini din Orașele de sticlă... Și am visat. Ah!... Ce naivitate!... Răsare și azi Soarele, Carel?...

CAREL. — Ce vorbă e asta, John?... Sigur că răsare!...

JOHN. — Sigur!... De unde sigur? De când sigur?... Ne-am obicinuit când ne sculăm să găsim Soarele răsărit și ni se pare că așa trebue să fie, așa e firesc. Dacă răsare și apune, inseamnă că s'ar putea odată să nu mai răsară, precum trandafirul care dă flori vine o vreme când nu mai înflorește. Mă duc până'n balcon, Carel să văd dacă Soarele răsare și azi.

CAREL, *privindu-l cum se duce spre balcon; ironică*. — Răsare?...

JOHN, *entuziasmat*. — Răsare!... Vino, Carel! Iată cum s'au inroșit zările și cum sclipesc zăpezile pretutindeni...

CAREL. — O! Ce frumos!... Ca la teatrul!... Ca la cinematograf!...

JOHN, *trist, deodată* — Da, ca la cinematograf... Dar dacă totuși intr'o dimineață, Carel, tot ca la cinematograf, n'ar voi să mai răsară?... Ar rămâne locului acolo unde e sau s'ar duce vertiginos in Universe, chemat de vre-un glas și o putere cărora n'ar putea să li se împotrivească?...

CAREL. — John, tu spui prostii!... Ai visat urât!... De unde ți s'a mai năzărit și ideia că Soarele ar putea să nu mai răsară?... Du-te mai bine de te spală cu apă rece pe ochi. Până atunci fac și eu cafeaua... Și vezi mai bine să nu verși apa pe jos, cum ți-e obiceiul!...

John Balmont merge repede pe străzile New-Yorkului spre serviciul lui. Zgomotele orașului de beton și fier îi risipesc violent ultimile imagini ale visului auzit și văzut in inima fantastică a blondei Carel. Trenurile trec vertiginos in văzduh zguduind aerul, clacsoanele automobilelor vociferează metalic și fluerul pătrunzător de panică al unei sirene de vapor amintește vecinătatea Oceanului. Bărbați și femei cu chipuri proaspete, odihnite, eliberate de halucinația nopții, incrucișează privirile lui încă speriate, chipul lui revenit din viitor. Glasurile omenești, răsetele prietenilor care se intâlnesc intâmplător la o răscruce, privirile femeilor care își revedeau tovarășele de drum și de lucru, îl readuc deplin in lumea lui cunoscută.

Soarele se ridicase deasupra turnurilor uriașe cu patru fețe ale palatelor new-yorkeze, peste poduri, trenuri și vapoare, luminând străzi, aglomerații, zăpezi.

— Soarele trăește! Eu trăesc!... își zise John Balmont cu o fericire copilărească.

Și bătând talpa in trotuarul cu stratul de zăpadă subțire, simte tăria pământului, ca un efluviu de forță, care-l străbate până 'n creer. Innalță fruntea și-și lasă fața in razele Soarelui, cu ochii mari deschiși, până când lumina orbitoare preschimbă tot ce vede intr'un Soare — și ochii scăpărători deodată, se umplă de lacrimi.

La intretăerea marilor Avenues se oprește și se uită in jur.

Câțiva trecători din marea mulțime care curge in toate direcțiile îl măsoară cu ne'ncredere.

Lovind puternic cu călcâiul și arătând Soarele cu degetul zise entuziast:

— Aici e Pământul!... Acolo e Soarele!...

Și râzând fericit își vede de drum, dând din cap.

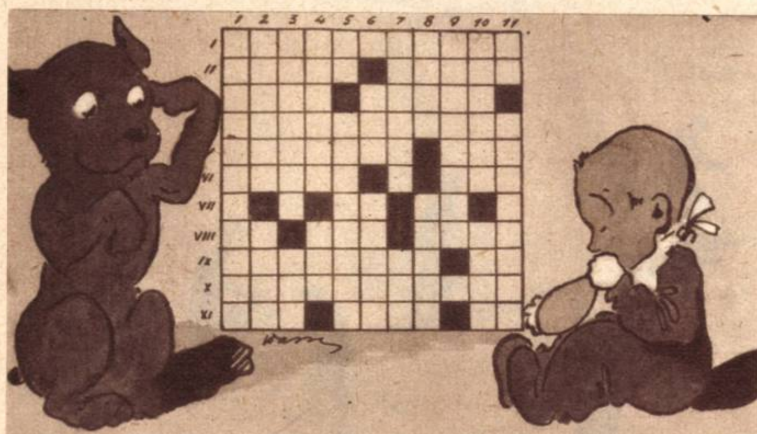
— Vine dela chef!... Nu s'a trezit încă! Zic câți-va care-l auziseră și râzând își văd și ei de drum.

— SFARȘIT —

Jocurile realității

CONCURSUL NOSTRU PE LUNA DECEMBRIE

Problema V (Intre prieteni)

ORIZONTAL: I. Ințelegere de care dă dovadă cățelușul din desen; II. Suc zaharos luat ca termen de comparație pentru a arăta dulceața. Vehicul aerian; III: Trec cu vederea... Pânză subțire din care e confecționată barbeta lui Bébé; IV. A reprimi cu simpatie (fig.); V. Loc rezervat pietonilor dealungul străzilor. Capul, inima și picioarele lui Longin, faimos general al lui Traian; VI. Buenos... Râu în Elveția; VII. Locurile din stal (2 și 4). Posezi; VIII. Gust particular. A se știi. Origină nobilă; IX. Rebel. Dumneata; X. Cel care dă de mâncare și lui Bébé și lui Bingo; XI. Adus pe spate. Măsură controlată de stăpânire. Pronume.

VERTICAL: 1. Făcut să trăiască în amintirea oamenilor; 2. A ajunge la timp. Platoșe; 3. Plante cu flori albe și cu miros plăcut de portocale. Iluzie; 4. Fiindcă nu i-au fost „scuzate" greșelile lui Bingo, nu i s'a dat lapte. Personaj biblic; 5. Pronume. „Bébé" vorbește„ însă „*pronunțarea*" cuvintelor îi este încă anevoioasă; 6. Postav. A răbda de foame asemenea cățelușului din figură; 7. Curele ce fac parte din harnașament. Plan (fig.); 8. Mă feresc. Operă anuală ce conține informațiuni; 9. Gărbaciu sau sfânt, patron al bătăii; 10. Varsă. Unul dintre cei trei muschetari; 11. Măsură de timp. A se acoperi cu ramuri.

VASILE TURCULESCU

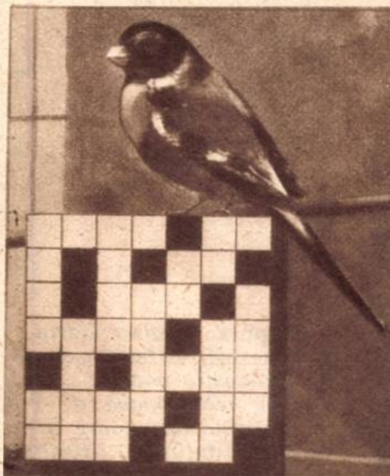
D. GR. GEORGESCU

care a fost sărbătorit zilele trecute printr'un banchet cu ocazia împlinirii a 63 ani de serviciu, la casa Luca P. Niculescu.

Problema VI (Date incrucișate)

(Istoria universală)

ORIZONTAL: a) In ce an a fost dată „MAGNA CHARTA LIBERTATUM"? Numărul diviziunilor termometrului REAUMUR. b) Câte capete avea HI-

DRA dela LERNA? Numărul planetelor; „*Ce artist mare pierde lumea*" (NERO). c) Regula în care se caută al patrulea termen; „ANIBAL AD PORTAS"; As! d) Cruciata a treia. Ora *five o'clook-ului!* e) Patratul ochilor; Dărâmarea Bastiliei. f) Moartea călugărului Pahomie; Dublul unui număr prim. g) „*Las două fiici nemuritoare: Lenetra și Mantinea*" (Epaminonda). Direcțiile marcate pe roza vânturilor.

VERTICAL: 1. In ce an a murit cel ce-a spus: „*Geniul e 1% inspirație și 99% transpirație*"; Numărul comesenilor dela CINA CEA DE TAINĂ; II. Iod pulverizat! In ce an a murit CAVALERUL ALB AL VALAHILOR? III. Răsboiul ruso-turc; Numărul zilelor a două luni consecutive; IV. Suficient! Pacea dela Brest Litovsk; V. Joc de cărți; Paște încurcat!... *doamne și toți...;* VI. Multiplul lui 11; „MEHR LICHT" (Goethe); VII. Cel mai mic, dar cel mai voinic! Soldați! dela înălțimea acestor piramide, vă privesc 40 de secole!" (Napoleon).

MELLO

Nouile noastre premii

Deslegătorilor din numerele 305, 306, 307 și 308. li se vor oferi, prin tragere la sorți, următoarele premii:

PREMIUL I-iu: 1500 lei în numerar.

PREMIUL II-lea: Două sticle cu șampanie.

PREMIUL III-lea: Un litru de apă de Colonia.

PREMIUL IV-lea: O pereche de ciorapi „Ady".

PREMIUL V-lea: O cravată elegantă.

Vom mai acorda, de asemenea, și cinci volume literare din Editura „Adevărul".

PRACTIC

Acum câteva zile întâlnesc pe amicul Costache.

— Amice! era vorba să te însori de Sf. Maria... și n'am primit nici o invitație...

— Am amânat nunta! N'am vrut să-mi stric cheful și petrecerea de sărbători.

DORINȚA LUI

— Ce o să te faci, Anghelus, când o să fii mare?

— Intâi doctor, că așa vrea mama, apoi avocat, că așa vrea tata, și în urmă de tot mă fac boxeur, că așa vreau eu!

ARGUMENT ECONOMIC

— „Trei sute de lei pe zi, pentru camera asta?"

—„Da, dar aveți o priveliște minunată, de aici".

— „Ei, în cazul ăsta poți sămi scazi o sută de lei, pentrucă eu sunt miop".

CUPON DE JOCURI
No. 307

Numele și pronumele ....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — Director Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

DIN TOATĂ LUMEA

…reapta: *Infine a căzut mult aș…eptata zăpadă și skyorii profită de vremea frumoasă ce domnește în Alpi. Fotografia noastră arată echipele alpine de skyori.*

Dreapta: *Regina Maria a Jugoslaviei se află actualmente la Karlsbad. In fotografia noastră o vedem în stațiunea cehoslovacă de cură, însoțită de doamna de onoare Gruic și de directorul stațiunei, Gitschner.*

Stânga: Roosevelt reîntoarce-te la bere! — *Această cerere a comercianților americani, a fost de curând trimisă lui Roosevelt, noul președinte al Statelor-Unite, căci — așa anunță circulara, — butoiul cu bere va mări deverul comercial cu 200 de milioane de dolari.*

Jos: Darurile de Crăciun pornesc în lume. — *Darurile de Crăciun au început să fie expediate cu intensitate în toată lumea. Oficiile poștale sunt arhiocupate și funcționarii abia isbutesc să îndrumeze toate pachetele.*

NUMĂR SPECIAL de CRACIUN

44 PAGINI 15 LEI

UREAZĂ SĂRBĂTORI FERICITE CITITORILOR EI

FOTO „FOX"-FILM

Jocul avioanelor

Reguli pentru calea No. 1
(Avionul 1)

La suire:

9. Avionul se frânge, aviatorul pornește din nou.
16. Motorul lucrează perfect, treci deodată la 20.
36. Motorul e în flăcări, se prăbușește la pământ, aviatorul se poate totuși salva, cu ajutorul parașutei, în cazul că la aruncarea următoare (când îi vine rândul să scoată un număr) nimerește un 3. In acest caz are dreptul să înceapă din nou. Altminteri e exclus din joc.

La coborâre:

38. Dacă un alt aviator se găsește și el la numărul 38, cele două avioane se ciocnesc și amândouă ies din joc. Ciocnirea se întâmplă numai în cazul că amândoi au aterizat pe numărul 38 și nu atunci când vreunul dintre ei, găsindu-se la 38, celălalt sboară pe deasupra.
32. Aviatorul vesel face un salt la 27.
22. Sborul prea grabnic face că aviatorul își pierde stăpânirea și aparatul cade. Exclus din joc.
10. O aterizare accidentată produce ruperea unei aripi. Exclus din joc.

Reguli pentru calea No. 2.
(Avionul 2)

La suire:

11. Aparatul se ridică repede și trece înainte la numărul 15.
20. Motorul se oprește; îndărăt la No. 15.
33. Avionul se rostogolește, se prăbușește la pământ și explodează. Salvarea cu parașuta se poate întâmpla numai atunci dacă la aruncarea următoare cu zarul (sau la scoaterea numărului) jucătorul obține un 2, în urma cărui fapt are dreptul să înceapă din nou. Dacă n'a dat doi este exclus.
38. Ciocnire de avioane, în cazul că un alt aviator se găsește în acelaș loc. Amândoi sunt excluși.

La coborâre:

35. Noroc în nenorocire. Avionul intră într'un gol de aer, și cade până la 25, unde aviatorul redevine stăpân pe aparat.
21. Foarte curagios, aviatorul face un salt mortal, dar prin aceasta el nu participă la 2 aruncări de zar (sau la două scoateri de numere).
9. Deși e atât de aproape de țintă, nenorocirea face că rezervorul de benzină explodează. Jucătorul e exclus.

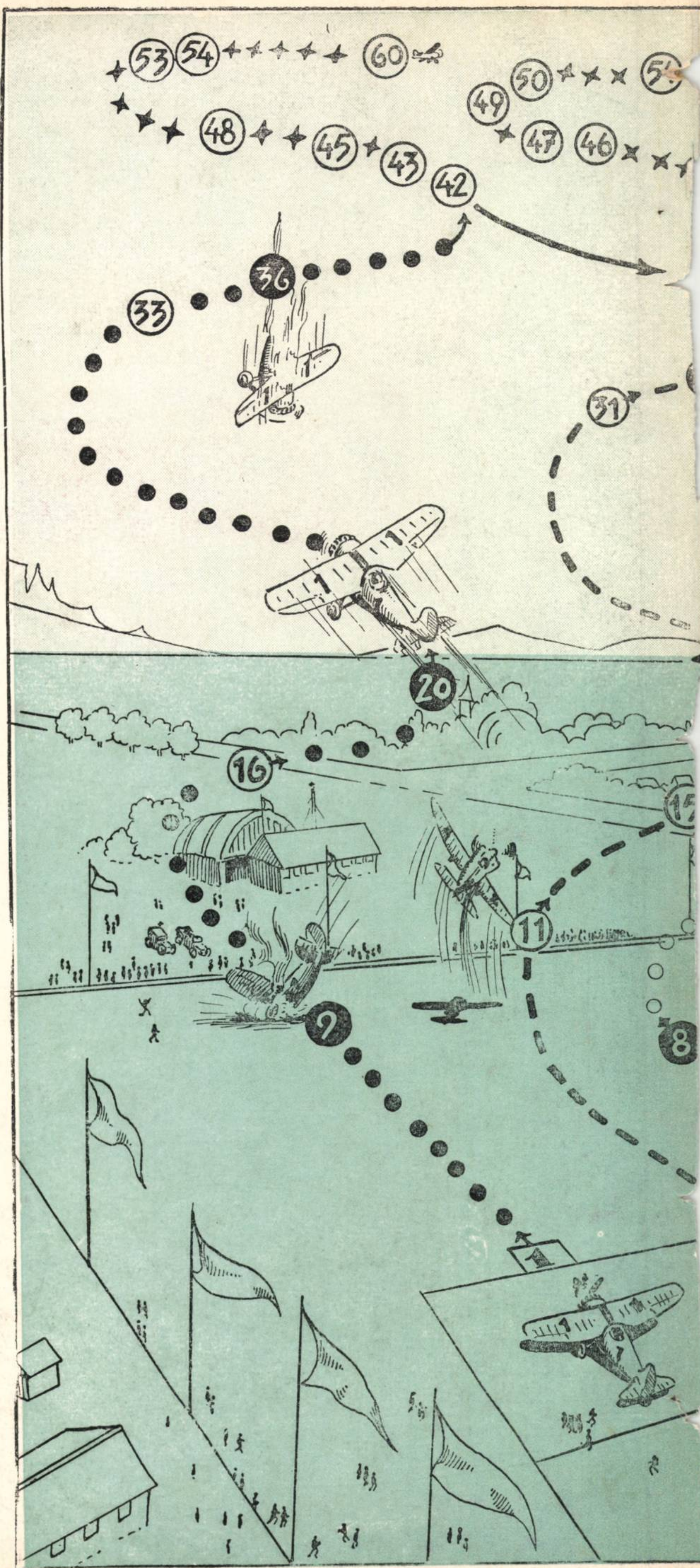
Reguli pentru calea No. 3.
(Avionul 3)

La suire:

8. Motorul se oprește. Trebue să pornească din nou dela început.
15. Un curent de aer favorabil ridică aparatul până la numărul 20.
35. Avionul explodează. Dacă jucătorul la data următoare aruncă cu zarul un patru (sau scoate un patru) înseamnă că reușește să se salveze cu parașuta și i se îngădue o nouă pornire. Altminteri este exclus.

La coborâre:

23. Aviatorul pierde stăpânirea pe comanda aparatului și avionul se prăbușește. Este exclus din joc.
6. Sborul aproape terminat este întrerupt prin faptul că o roată se pierde. Avionul la aterizare se sfărâmă. Este exclus.

REALITATEA ilustrată
Anul 6. No. 308. 22 Decembrie 1932

Povestea CRĂCIUNULUI

EXISTĂ legende în care stăruim a crede, orice ar spune severii pozitiviști, cei cărora nu le sunt pe plac decât lucruri dovedite riguros exacte. Astfel au fost miturile ce s'au brodat în jurul oamenilor mari și numărul mare de vechi povești, ce formează mitologia sau folklorul. Oamenii au crezut în aceste mituri, nu din motive științifice sau istorice, ci pur și simplu, pentrucă au vrut să le creadă. Și au vrut să le creadă deoarece găsiau în ele expresia gândurilor lor — o încercare de înțelegere a vieții, a lumei a imensei și complexei naturi umane.

Există prea puține șanse să aflăm vreodată de unde au pornit marile povești ale folklorurilor, dar putem spune pentru ce au luat ființă, și putem arăta care au fost nevoile spiritului uman, pe care le-au satisfăcut, sute de generații la rând. Știți spre exemplu, ce anume le place copiilor în povestea cenușăresei? Asigurarea că oricât de mici, de slabi și de neputincioși ar fi ei, vor ajunge totuș într'o zi, să-și realizeze idealurile și să înfrângă obstacolele... Și, fără îndoială, în acest sens, povestea e adevărată.

Departe de noi, gândul de-a insinua, prin această paralelă, că Isus Christos ar fi un simbol sau o alegorie. Am făcut-o numai spre a arăta pentruce povestea de Crăciun ne pare poate cea mai frumoasă, din câte s'au scris vre-odată, și pentru ce, cel puțin odată pe an, e ascultată, nu numai de milioanele de copii ai lumei, dar chiar de noi, cei adulți, în ale căror inimi trezește atunci ecoul unei copilării uitate.

Acest inepuizabil farmec nu constă numai în frumusețea imaginilor suprapuse ani dearândul în mintea noastră, de către această tradiție, ci mai ales în faptul că povestea de Crăciun ne spune ceva, în care avem nevoie să credem întreaga viață — e o credință fără de care nu prea știu zău cum am putea trăi.

Această nevoie e atât de imperioasă, încât găsim legende similare, — deși nici una din ele nu ne pare atât de frumoasă, ca povestea Crăciunului — în literatura celor mai mari religiuni ale lumei. Dacă facem abstracție de numeroasele deosebiri de interpretare, vedem că toate au aceeaș esență: coborîrea lui Dumnezeu, sau a unui oarecare zeu aci, printre oameni, spre a le ușura suferințele și a le ridica nivelul fericirei.

Vrem cu toții să credem; simțim precis nevoia acestei credințe, fie că ceeace ne place să numim rațiune ne-o permite sau nu, deoarece această poveste ne asigură că undeva în Univers, există o Putere mult mai mare decât noi, un Dumnezeu care se îngrijește de soarta noastră; și că în noi, sau în natura umană există o potențialitate cu mult mai mare decât ceeace se poate deduce din aparențe.

Omul care se pomenește la maturitate, fără credință în Dumnezeu, în sine și în semenii săi,

(Sfârșitul în pag. 3-a)

Cel mai mare diseur

pe cele mai bune plăci

Odeon

1933 NOUILE INREGISTRARI EXECUTATE DE CEL MAI BUN DISEUR GION PE PLACI „ODEON" **1933**

199607 **Vecina mea de vis-à-vis** (I. Mirea) Editura Eşanu
Inima-i un telefon (I. Vasilescu) „ Armonia

199608 **Mai dă-mi ce altui n'ai dat** (Jurmann) Text. I. Pribeagu
Iartă-mi (Jurmann) Text I. Fernic

199609 **Miara** (Albahary)
Cine (Albahary) Editura Armonia

199610 **Rosita** (Corologos) Editura Eşanu
Taci inimă (I. Mirea) „ „

199611 **Dă-mi iarăşi gura ta** (H. Max) Editura Armonia
Tu eşti totul pentru mine (I. Mirea) Editura Armonia

199612 **Rean** (I. Fernic) Editura Armonia
O Mona (Ted Wems) Text Al. Bebe

199613 **De-ai şti tu** (Ed. Stein) Editura Armonia
Nopţi de argint (Canaro) Text I. Fernic

199614 **De ce mă minţi** (Jean Lenoir) Text I. Fernic
Lola (Elly Roman) Editura Eşanu

199615 **Mała** (W. Marks)
Tu nu mai eşti a mea (Elly Roman)

199616 **Vei minţi şi tu** (M. Iancu) Editura Armonia
Gândeşte-te la mine (Elly Roman) Editura Eşanu

199617 **Ultima romanţă** (Canaro-Caruso) Text I. Fernic
Dă-mi o clipă de iubire (Carlos Gardel) Text I. Fernic

199618 **Sanda** (I. Mirea) Editura Eşanu
Un cuib de ramuri (Telleria) Text Lobodă

199619 **Romagnola** (Apollonia) Text N. Manzatti
Păcat (I. Fernic) Edit. Eşanu

199620 **Tu să fii a mea** (Serafin) Edit. Armonia
Rifia (I. Mirea) Edit. Armonia

(Urmare din pag. 1-a)

se va simţi plăpând şi vulnerabil în viaţă, oricât de ascuţită i-ar fi inteligenţa.

Cunoaşteţi dvs. un om care să nu *prefere* a crede în existenţa unui Dumnezeu iubitor?

Universul e mare şi haotic şi dacă nu putem găsi în el o putere binevoitoare nouă, o putere căreia să ne putem încredinţa destinele, viaţa devine aproape îngrozitoare. Şi totuş, această asigurare atât de necesară, devine foarte greu de realizat, când viaţa are întunecatul aspect pe care-l poartă pentru cei mai mulţi dintre noi, de vre-o doi sau trei ani încoace.

Dacă timpurile n'ar fi fost atât de grele, dacă n'ar fi existat atâtea cruzimi şi suferinţe şi dacă oamenii n'ar fi fost lipsiţi — cu atât de puţine motive aparente — de tot ceeace face viaţa demnă de trăit, credinţa în Dumnezeu ar fi devenit o atitudine facilă, comodă ba chiar foarte de bon-ton. Dar pentru a vedea pe Dumnezeu şi bunătatea lui în lumea în care trăim dela un timp încoa, se impune o siluire a optimismului.

Şi iată, vine Crăciunul, cu tradiţiile-i de-o simplicitate şi de un farmec, ce ne mişcă adânc. Ascultăm iar cu emoţie mesagiul mai mult sau mai puţin ironic: „Pace pe pământ şi dragoste între oameni". Revedem cu ochii şi inima copilăriei grupul de păstori îngenunchiaţi cu adoraţie, în jurul copilului mântuitor. Auzim o muzică dulce, al cărui ritm ne deslănţuie în suflet o caldă simfonie...

Cum am mai vrea să credem! Dar cinstit vorbind: putem crede?

Ce putem face cu această poveste a unui Dumnezeu milos şi iubitor, când vedem în juru-ne o lume ce suferă crunt şi sângeră necontenit dela marele răsboi mondial încoace? Ce putem răspunde acestui minunat mesagiu când, atât ca indivizi, cât şi ca stat, ne aflăm într'o stare atât de deplorabilă?

Nu e oare turburător de logic să presupunem, că dac'o fi existând Dumnezeu, El e perfect indiferent faţă de tot ce se întâmplă şi că se ocupă cu altceva, sau că dintr'un motiv oarecare, necunoscut nouă, ne e ostil şi se bucură că ne vede suferind?

Unii din noi se simt pedepsiţi pentru păcatele lor; dar în majoritatea cazurilor această idee loveşte penibil sentimentul nostru de consecinţă, sau pretenţia de pseudo-cultură, cunoscută sub numele de sofisticare şi atunci, scăpăm repudiându-l pe Dumnezeu cu totul şi cu un ieftin gest de apărare adoptăm „ştiinţifica" idee — acum banalizată — că universul n'ar fi decât un mecanism lipsit de suflet, suspendat în vid, printr'o succesiune de gigantice accidente.

Dar putem fi oare fericiţi cu vre-una din aceste concluzii?

Nici ideea unui Dumnezeu răsbunător şi nici cea a unui Cosmos fără suflet, nu vine să umezească gâtul însetat şi să potolească lăuntrica foame. Putem distinge în viaţă ceva în care să punem o rezonabilă bază acestei *mult dorite credinţe?*

Răspunsul ne apare cu o măreaţă simplicitate în *fapta* lui Isus.

Apărarea ideei unui Univers, dominat de un Creeator bun, îşi găseşte centrul de gravitate şi se desvoltă în viaţa şi caracterul lui Isus din Nazareth, pe care oamenii l-au numit Christ.

E frumoasă concepţia că un proces început, în ce priveşte viaţa, cu amoeba, după ce a experimentat gigantica formă a Dinozaurului, spre a o abandona mai apoi, după câteva milioane de ani, a produs un Isus — suprema realizare a Naturei; e reconfortant să crezi că un asemenea proces, oricare i-ar fi imperfecţiile şi oricare i-ar fi salutarele efecte asupra noastră, este opera cuiva, care se numeşte Dumnezeu.

Naşterea Domnului, reprezentată într'o pictură japoneză.

Setea de dragoste a copilului şi credinţa care se ridică din această sete, nu ca o datorie, ci ca o pornire naturală, reflectă o realitate. Această foame spirituală a noastră e inexorabilul şi sublimul postulat al unui adevăr.

Mulţi spun astăzi că învăţăturile religiei nu sunt decât reprezentarea unor „dorinţe" — că ar fi adică, nişte poveşti, pe care ni le spunem, pentrucă ne ajută să credem ceeace voim să credem. Ei bine, s'o admitem, pentrucă nu există năzuinţă universală căreia viaţa să nu-i găsească cel puţin în principiu o satisfacţie. Militanta bunătate a figurei lui Isus, admirabil turnată în tiparele societăţii umane, e cea care însufleţeşte credinţa că această universală sete de Dumnezeu prevesteşte o zi când *Il* vom afla.

Actualele dificultăţi economice au fost atribuite unor nenumărate cauze, determinate din tot atâtea puncte de vedere şi concepţii. Ar fi stupid să presupunem însă că vreuna din ele ar putea da o completă explicare crizei ce ne domină.

Puţini au fost însă cei care şi-au dat seama că buna noastră stare e în mod inextricabil legată de cea a semenilor noştri. Şi acest fapt se clasează înaintea tuturor celorlalte.

Teama este în unanimitate acceptată ca factor principal în menţinerea depresiunei, dar nu vedem că tot teama a fost cea care a determinat din capul locului depresiunea. Oamenii au încercat să se îmbogăţească cu aceeaş frenezie cu care se cramponează astăzi de tristele rămăşiţe ale averilor lor. In ambele cazuri, cauza e mai mult decât evidentă: n'au avut încredere nici în ei şi nici în semenii lor. Ei n'au ştiut să vadă că viaţa ar fi putut fi trăită mult mai comod, fie individual, fie în grup fie ca naţiuni, opunând buna stare generală oricărui alt interes.

Aşa cum Marconi ne-a arătat că un om poate vorbi cu un altul dela mari distanţe, aşa cum Edison a perfecţionat lumina, pentru ca oamenii să vadă şi să poată lucra şi după dispariţia soarelui, Isus a descoperit că cineva îşi poate iubi semenii într'un mod ne mai imaginat de nimeni altul înaintea sa. El a descoperit în spiritul uman o regiune neexploatată — regiunea iubirii conştiente şi a altruismului, el ne-a învăţat să vedem identitatea şi strânsa legătură dintre interesele noastre şi ale semenilor noştri.
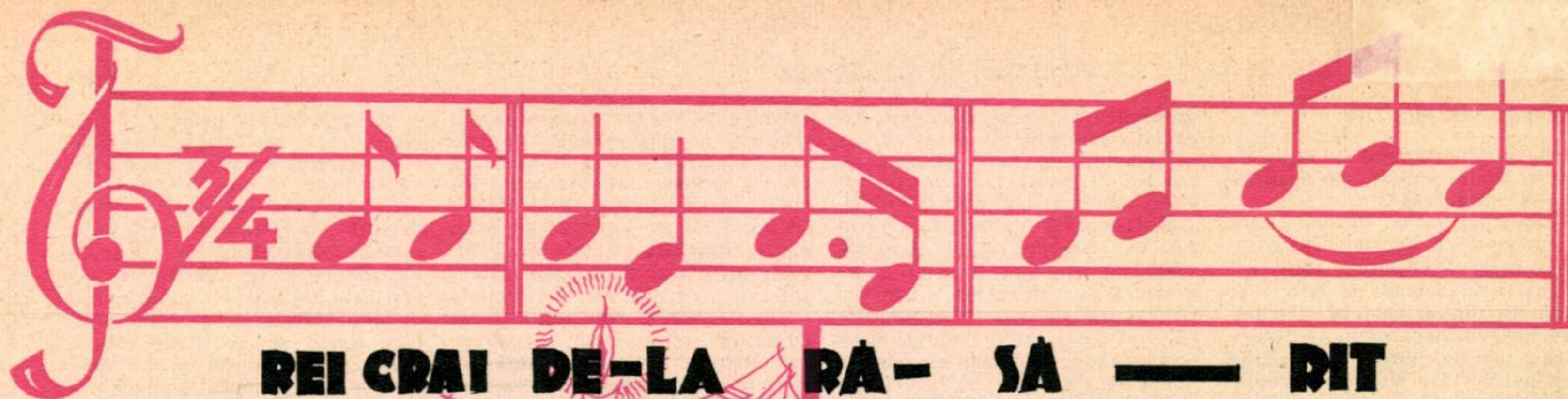
Şi dat fiind că „Dumnezeu a iubit oamenii până la a se cobori între ei", putem şi noi la rândul nostru să ne aventurăm pe aripile unei complete, înălţătoare şi avântate iubiri, să ne lăsăm pătrunşi de sentimentul că trăim într'o lume unde iubirea joacă un rol primordial.

Esenţa secretului său stă în aceea că e cu mult mai bine să-ţi iubeşti semenul şi să-i câştigi prietenia, decât să încerci a lua în dauna sa din viaţă, ceeace ţi se pare bun şi astăzi avem nevoe mai mult decât oricând, de pătrunderea acestei taine. S'a spus de nenumărate ori, în ultima vreme, că viaţa ar fi o luptă, în care cel puternic striveşte pe cel slab şi acest fel de-a vorbi ne-a intensificat temerile. Am devenit hrăpăreţi şi egoişti, de teamă să nu fim călcaţi în picioare.

Şi apoi, odată pe an, la Crăciun, încercăm timid, cel puţin o zi, să trăim aşa cum ne-a învăţat Isus, să ne tratăm semenii, aşa cum am dorit-o întotdeauna în fundul sufletelor noastre să îndrăsnim a-i trata. Emoţia cu care salutăm povestea Crăciunului — pentru noi, de o nesfârşită frăgezime — nu face decât să ne arate cât de clară, de profundă şi de naturală e inconştienta noastră năzuinţă, de-a fi aşa cum Christ ne-a dovedit că am putea fi. Dintre toate poveştile plăsmuite de imaginaţia omenească, aceasta e cea mai frumoasă.

Şi amin zic vouă, că aşa cum există milioane de oameni cari iau această poveste în serios, va veni şi ziua când suferinţele noastre vor lua sfârşit.

R. I.

Cei trei magi mici

NU ți-am mai povestit de mult nici un basm de Crăciun. Dece? Oare pentrucă'ntre noi basmele trebue să fie adânci, și răgaz n'am mai avut sa cuget? Pentrue'ai împlinit unsprezece, doisprezece și peste câteva zile vei avea treisprezece ani, vârsta la care sufletul omului își deschide insfârșit și el, ca un cățeluș, ochii amândoi și nu mai crede în nici o nălucire?...

Mi se pare că azi tot îți voi spune o poveste, de-o vei crede sau nu, cu trei copii, trei magi mici — basm pentru oameni (ca tine) în puterea vârstei.

Era o primăvară dulce și moale, deși oamenii cari adăstau zăpada cu crivăț și îngheț, o numiau toamnă. Anotimp ciudat oricum, căci soarele trecea pe cer fără să se vadă, adăpostit ca o lampă și văzduhul curat părea de chihlimbar străveziu. Inșelați ca de venirea Paștilor, deși era Crăciun, salcâmii pe alocuri legaseră floare, iar un băetan, negustor de fructe, dusese la oraș căpșune proaspete, din câteva răzoare păstrate sub sticlă.

Intre dealurile de sub munte, nu departe de Olt, se află pitit un cătun, Iezii, care nu e scris în nici o carte și nu e însemnat în nici o hartă. Cătunul ține de satul Capra, cam la trei chilometri depărtare și-o vâlcea înegurată de o luncă. Cum trag puii la mama lor, așa Iezii la Capră și ca să fie pururi la olaltă, oamenii cătunului nu și-au zidit nici primărie nici biserică a lor, ducându-se cu toți pentru botezuri, cununii și slujbele sfinte în satul Caprei.

Și ca în toți anii, copiii din Iezi s'au legat între ei, frățește, câte patru-cinci, să plece cu colinda la Capra, peste vâlcea.

In anii cu zăpadă mare drumul era ușor. Toți copiii din Iezi încăpeau numai bine în sănii trase de două mârțoage bătrâne. Dar dacă n'a nins nicidecum?... Pământul e umed și drum bătut oamenii din Iezi nu s'au învrednicit să facă. Căruțele s'ar înnomoli în câmp sau în vâlceaua luncii, de nu le-ar mai scoate de-acolo decât cu opt boi, înjugați înaintași. Copiii au pornit pe jos, ținuți de rău de părinți, cari strigau pe urma lor:

— O să vă mănânce lupii, haimanalelor!

Copiii știu că'n lunca Iezilor nu sunt lupi; abia vre-o doi iepuri ca de pâslă albă, o veveriță ca o dansatoare de circ și o cerboaică isteață, care cunoaște o potecă nevăzută, pe unde scoboară de la munte.

Ion, Gheorghe și Vasile nu sunt frați, dar se bat ca frații și țin unul la altul mai mult ca frații.

Și-au dat întâlnire în capul văii, unde pasc vara oile și fetele mici adastă pe trecătorii din automobile să le arunce 'n treacăt pentru un ban, un braț încărcat cu mărgăritarul verde și clopoțeii lui albi de parfum.

Când s'a ivit Gheorghe, Ion s'a ridicat de la rădăcina unui pom.

— Ce, ai luat traista?...

— Luat, a răspuns Gheorghe. Am în ea mălăiaș dulce. Să nu flămânzim. Dar tu ce-ai în traistă?...

— Nuci, zise Ion fără să se ferească, sunându-le. Nu vreau să ne mai întoarcem ca anțărț, de la colind în Capra, cu mâna goală, să ne mai facem de râs. Dar Vasile n'a venit?...

Vasile venea în fuga mare, plescăind cu opincile late ale lui taică-său în zmârcul luncii. Sărise pârleazul de-acasă și venise de-adreptul, pe din dos.

— Mă, am luat din pod o pulpă de purcel afumat. O să ne ajungă?... întrebă și gâfâind scoase din traista lui și cântări 'ntr'o mână carnea gustoasă, grea.

Când au pornit de vale spre Capra erau abătuți. Copiii din Iezi n'au fost niciodată primiți cu dulciuri și belșug în satul vecin, pentrucă nu primeau astfel pe nimeni. Pamântul zgârcit, orașul departe — cine cuteza să lase din mână bucătura, după care ar fi dus, a doua zi, dorul?... Dar, oricum, colinde mai jalnice ca în anii din urmă copiii n'au pomenit, ei cari n'au avut parte niciodată de belșug. Anul trecut răbdaseră de foame. Și acum erau siliți să plece în colindă cu darurile luate de-acasă... Aflaseră din cartea de citire că'n Moldova copiii umblă în ajunul Crăciunului cu buhaiul, cu harapnicile și cu toba, iar în urma vicleimului scârțâe un car mare cu boi albi, împodobiți în panglici și de-abea trag, opintindu-se, merindele și darurile de îmbrăcăminte, adunate de la casele oamenilor, bucuroși de cântec.

Când au ieșit din luncă și-au cotit, copiii s'au oprit de-asupra râpei, de unde se vedea satul. Dar au întors capul, ca și cum le era lehamite să vadă mușuroiul de case de lut și paie, opaițele slabe pâlpâind departe, răzleț, în Capra. Sus, în cerul de primăvară neașteptată scăpărau bijuteriile stelelor.

— A scăpat una, mă!... strigă Vasile speriat, cașicum ar fi intrat o vită'n porumbi.

Un diamant topit urca pe linia boltită a cerului și se lăsa apoi încet spre sat, dincolo de sat, care rămânea în îmbrățișarea luminilor lui scurte.

— Hai! zise Vasile săltând pe umăr traista lui grea. Hai!...

Și cu capul între grumajii îndârjiți începu să coboare. Tăcând, îl urmară ceilalți doi. Gheorghe scoase mălăiașul și voi să'mbuce, dar se răzgândi. In scoborîrea hurducată a cărării nucile sunau în traista lui Ion.

— Mă, nu vi se pare că noi suntem cei trei magi?... râse Ion și își înfundă cu necaz căciula peste sprâncene. Ducem carne, mălai și nuci pruncului lui Dumnezeu, după semnul stelei care ni s'a ivit în cer, de-asupra nasului. Ion, Vasile, Gheorghe, cum ai zice Melchior, Gaspar, Melchisedec...

Când au intrat în Capra, i-a lătrat cu turbare un câine ciobănesc, scăpat din dosul bordeiului dintâi. Copiii s'au oprit speriați și s'au plecat să pue mâna pe pietre. Dar au dat numai cu degetele în noroi. In tăcerea satului fără colindători lătratul câinelui plângea a pustiu.

Din colibă se ivi baba Rada, moașa satului, care alungă repede câinele, cu un lemn închipuit rupt numai cu gestul din gard.

— Maica Domnului v'a adus mă băeți. Din Iezi sunteți?... Veniți încoace de cântați colinda la dada Irina, că a născut un fecior. N'are ce să vă dea, sărăcuța, că rumânul ei de doi ani tot la oaste e. Cântați și voi de dragul copilului...

Cei trei magi mici se apropiară de fereastra luminată de opaiț și lătrați de câinele furios și ne'mpăcat, cântară'n răcoarea iernii dulci.

Steaua luminează
Și adeverează...

Apoi intrară 'n colibă, se'nchinară și puseră lângă albia noului născut azima de mălai auriu, carnea frumos mirositoare, nucile vesele...

Ce fel de basm e acesta, fără nici o minune? ai să mă'ntrebi. Și eu am să-ți răspund, Marcel: Tot copilul care se ivește pe lume e o minune, ca și steaua care-l vestește, și nimeni nu știe care din copii e menit, prin durerea lui, să mântue lumea din întunerec și dureri.

F. ADERCA

mioara se tocmeşte cu Moş Crăciun pentru o păpuşă!

cadouri

ŞEFUL tribului îşi mărită fata. Ea poartă în nas un inel şi pe obraji tatuaje albastre. Un om a venit de departe, cu cinci sclavi, purtând povara darurilor. Şi ginerele descarcă în faţa şefului de trib: o piele de iepure, un pumn de pietre scumpe, zece piei de fiară, una de crocodil, câte o bucată de piele de antilopă, capră şi bou, câteva kilograme de sare, ştofe colorate de mătase, plus un pachet de tutun.

Acesta e preţul miresei. In schimbul darurilor, va primi de soţie pe fata şefului de trib.

Iată cât costă o nevastă la sălbateci.

La noi, civilizaţii, nevestele nu se cumpără. Şi totuş, ne costă foarte scump. Deosebirea este numai că noi nu dăm daruri socrului, ci soţiei, direct.

Să facem socoteala cât te costă nevasta. Ea poartă o tocă din piele de iepure, mantou de mătase, garnisit la guler, manşete şi pe poale cu blană de oposum, poşetă de piele de crocodil, are un colier de pietre scumpe, mănuşi de antilopă şi pantofi din piele de capră şi bou, — şi fumează ca un şarpe.

Dar acestea sunt chiar darurile cu care sălbatecul îşi cumpără o soţie: piei de iepure, de crocodil, antilopă, capră şi pietre scumpe.

Aşadar, nevasta d-tale poartă, pe ea, brut, obiecte de zeci de mii de lei.

N'am pus la socoteală ceasul, brăţara, umbreluţa, şoşonii-cismuliţe, ţigareta de chihlimbar...

Dar dac'am mai adăoga croitoreasa, coaforul, manicureza, institutul de frumuseţe, parfumeria, fardul, bomboanele, florile, teatrul?... Atunci, am ieşi la covrigi!

Ba uneori îţi cere şi automobil!

Dumnezeule! Nevasta te costă o avere!...

A, nu! Mai bine lipsă!... Nu mă mai însor...

Dar nici metresa nu te costă mai puţin...

„Micile daruri întreţin prietenia", — spune inteligenţa poporului francez, care adaogă astfel cadoului o valoare sentimentală, fără de care un dar, oricât de scump, nu este un adevărat cadou. Aceiaş plăcere pe care o face copilului jucăria ce i-o dăruieşti, trebue s'o simtă şi persoana, mai mult sau mai puţin matură, căreia îi dai un cadou. Altfel, — degeaba oferi...

Din premiza de mai sus, reese greutatea de-a alege un cadou: — rare sunt persoanele care pot deosebi, printre atâtea rafturi şi obiecte, darul potrivit, darul a cărui valoare sentimentală să-i întreacă cu mult valoarea materială. A dărui, — este o artă.

Pentru a şti cum să alegi un cadou, se cere o mulţime de rare însuşiri intelectuale, de sensibilitate, de pătrundere a spiritului altora, de gust şi fineţe... A alege un cadou, este o chestiune foarte complexă, — cel puţin pentru rafinaţi... Căci darul trebue să fie şi un simbol.

Poate că obiceiul de-a dărui de Crăciun, vine dela darurile aduse de Magi lui Isus.

Un poet a imaginat pe Ioan Botezătorul făcând un dar Mântuitorului. Ioan, cu haina făcută din piele de cămilă, sărman şi aproape gol, singur pe malul apei, în pustiu, nu avea nici o bogăţie, — nici aur, nici smirnă, pe care să le dăruiască lui Isus. A văzut numai un răsur, un trandafir sălbatec, crescut în nisip. Şi l-a rupt şi l-a întins Mântuitorului. Era singura bogăţie, singura lui bucurie, din clipe de singurătate.

Roza aceea mistică, vorbia desigur mai mult despre sentimentele pustnicului, decât tot aurul tuturor magilor... Şi desigur că Mântuitorul a iubit mai mult trandafirul sălbatic al Botezătorului, decât tot aurul din lume.

Tot astfel, adevărata valoare, nu stă în bancnotele cu care plătiţi un dar.

Căci, într'adevăr, printr'o transpoziţie în cadru modern, iată „garsoniera" simplă, în care, îngrijind focul din sobă, adolescentul aşteaptă prima lui dragoste. Afară ninge rar şi fulgii au întins un vast covor de hermină, pentru ca paşii ei micuţi, să se afunde ca în puf. Uşa s'a deschis, şi, din grădina îngheţată, a intrat, odată cu ea, în odae, o răcoare parfumată vag. Femeea a venit sgribulită, albă, — iar el a îngenuchiat ca magii în faţa stelei-călăuze, şi i-a întins în dar o floare, — floarea iubirii lui. Şi, aşezând-o lângă foc, îi strânge la piept picioarele micuţe şi i-le sărută ca să i-le încălzească...

Din nefericire însă pentru bărbaţi, nu toate femeile se mulţumesc cu o floare...

In general, după cum am spus, alegerea unui cadou, care să facă plăcere, este o problemă foarte grea, care cere mult gust, tact şi fineţe. Cu atât mai grea este însă soluţionarea acestei probleme, când este vorba să oferi un dar „flirtului" dumitale. Sunt persoane cărora le dăruim din datorie, câte un obiect, care ne este indiferent dacă le-a făcut o plăcere mai mare sau mai mică. Ne-am achitat de-o datorie de politeţă şi atâta tot.

Cadoul pentru flirt trebue să facă însă plăcere, nu numai celui care-l primeşte, dar şi celui care-l dă. O primă condiţie deci ar fi ca obiectul dăruit să fie în raport cu punga celui care dărueşte şi în gustul celui care primeşte darul. Căci un dar prea scump, întotdeauna ne strică plăcerea de-a dărui...

In consecinţă, să lăsăm pe îmbogăţiţi să dăruiască doamnelor care le sunt dragi, câte un mic automobil de două locuri, aşa cum e la modă acum să conducă cucoanele. In ce priveşte obiectele scumpe de artă, alegerea lor presupune o educaţie artistică de cunoscător. Picturi, statuete, bronzuri, — acestea prezintă o varietate infinită, în care ne-am pierde, dac'am încerca să dăm o îndrumare celui care vrea să dăruiască astfel de obiecte.

La statuete, e inutil să spunem că subiecte arhibanale ca „Munca", (Un fierar ce bate ferul), „Semănătorul", „Cele trei graţii", etc... trebuesc să fie de-o execuţie superioară, ca să

mai producă efect. Deaceea, e preferabil să se aleagă, în special pentru o coniţă tânără, o statuetă fragilă, graţioasă, reprezentând o atitudine sveltă de dansatoare, — un bibelou aproape. Să lăsăm bronzurile masive, cu subiecte de mare anvergură, cu inscripţii latineşti pe soclu, pentru aniversarea cutărui politician sau industriaş...

Pentru coniţa tânără e preferabil un vas de efect, decât bustul lui Napoleon, sau alte statui. Şi la vase, alegerea se poate face din sute de modele şi de aceea nu vom insista. Deasemeni, la „veilleuse"-e, care deţin recordul cu daruri: toată lumea oferă aceste mici lămpivase, din care un bec luminează pereţii pictaţi, în portocaliu şi mov.

O doamnă care primeşte multe cadouri, ne arăta, într'o odăiţă cu mobile stricate, o vastă colecţie de „veilleuse", primite cadou în ultimul an. „Veilleuse"-ele erau în adevăr frumoase, — dar au început să se banalizeze ca daruri, iar dela un timp au început să apară pe piaţă, chiar un fel de ciuperci luminoase, lipsite de orice farmec.

Ca şi obiectele de mare artă, bijuteriile nu pot fi dăruite decât de cei bogaţi, căci e mai bine să nu oferi bijuterii deloc, decât să le oferi false. O bijuterie falsă şi eftină, şi totuş de efect, se găseşte prea rar.

Sunt însă obiecte necesare, care pot fi şi un fel de semibijuterii. De pildă o lorgnetă nu are absoluta inutilitate a unui colier de perle. Dacă graţioasa mioapă, care e flirtul d-tale, are o lorgnetă obişnuită de nichel, va fi oricând bucuroasă să o schimbe cu una mai fină, pe care i-o dărueşti.

In general sfătuim îmbinarea de util şi frumos, în alegerea unui dar. Insăşi scumpetea traiului şi greutatea cu care uneori ne procurăm chiar obiectele de primă necesitate, cer ca darul postbelic să nu mai aibă stricta inutilitate de odinioară: frumosul trebue să cedeze utilului.

Fireşte, nu preconizăm dăruirea unei tingiri, frumoasei domnişoare cu care flirtaţi. Să ne înţelegem: util nu înseamnă neapărat prozaic. Dar cadoul, care odinioară ar fi cerut un prea mare grad de intimitate, azi se face şi când există mai puţină familiaritate între cel care oferă şi cel care primeşte! De pildă: cazurile când o femee nu se mai simte jignită primind dela un bărbat ciorapi de mătase, s'au înmulţit.

De altfel, articolele de îmbrăcăminte, şi în special acele mărunţişuri ce desăvârşesc farmecul modei femenine, se dăruesc din ce în ce mai mult. In adevăr, o poşetă e un cadou destul de apreciat. Cu niţică osteneală, se găsesc de gust, şi destul de eftine.

Vă rămâne să alegeţi din sute de modele de pudriere, de servicii de manicură, de vaporizatoare... Chiar o trusă de voiaj, când doamna iubeşte călătoria sau este în preajma unui drum mai lung, e o atenţie distinsă.

Care e gradul de intimitate, care îngădue unui bărbat să ofere mici obiecte de împodobit, — de pildă mănuşi? Aşa cum se fac acum cu savante încrustaţii şi broderii artistice, mănuşile sunt mici obiecte de artă, ce constituesc daruri foarte drăguţe.

Dar şi jartierele au devenit adevărate bijuterii!...

Cum însă nu cunoaştem gradul de intimitate dintre d-ta şi flirtul dumitale, ne abţinem de la orice îndemn, în ce priveşte dăruirea unor astfel de obiecte oculte...

Nu tot astfel ar putea să procedeze o dudue cu flirtul său masculin: ar fi oribil să-i ofere gulere sau bretele. In schimb, doamnele ne oferă cravate şi butoni. O regretabilă fatalitate ne condamnă să nu putem primi dela femeile pe care le iubim, pălării, ghete şi alte obiecte indispensabile, fără ca cei din jurul nostru să ne gratifice cu epitete supărătoare.

Şi când te gândeşti că sunt atâţi bărbaţi cari oferă iubitelor lor o casă, un automobil, garderobă şi trusou complect!.. Şi că noi n'avem voe să primim nimic dela ele, decât reproşuri, că nu le dăm destul...

BRAK

Ce înseamnă pentru ei Crăciunul

ODATĂ cu sosirea celei mai mari sărbători a Creştinătăţii am socotit interesant să cunoaştem simţimântul legat de acest eveniment. Oamenii ne-au răspuns desvăluindu-ne gândurile.

Spre biuroul *intelectualului* am pornit primul drum şi l-am găsit între vrafurile de hârtii săvârşind o muncă migăloasă şi anostă, străină anilor de studii. L'am întrebat ce însemnătate are Crăciunul pentru el. S'a oprit din lucrul, şi-a aprins o ţigare şi prin zarea fumului a început să vorbească.

— Crăciunul e în primul rând o reculegere în tine, care-ţi dă răgazul reimpletirii legăturilor familiare. Eşind din făgaşul preocupărilor cotidiane ai timpul să regăseşti duioşia care te leagă de semeni. Vine apoi reînvierea sentimentului cultivat în copilărie — al unei aşteptări de surprize frumoase şi de aici senzaţia şi la cei mari a acelui „ceva" care trebue să survină în această zi. Crăciunul este o evadare din prozaic, o redeşteptare a sensibilităţii datorită şi decorului, format din nămeţi de zăpadă, din taina bradului împodobit cu daruri, din pâlcurile de copii cu urări şi a lumânărelelor ce face să joace umbre de fantastic pe pereţi.

De aici am pornit spre *un înalt funcţionar,* om blagoslovit de soartă, pentru care cuvântul criză reprezintă ceva neprecis, cu totul străin existenţei lui. Aştepta şi el sosirea Crăciunului.

— Pot însfârşit părăsi fără nici o grijă douăzeci şi patru de ore Capitala, în care timp sunt scutit de coşmarul telefonului.

— Numai atât?

— E tot ce doresc mai mult.

Inainte de Crăciun în America.

Intrebarea i-am pus-o apoi unui *inginer* tânăr, om cu o cultură aleasă şi sufletul generos. Cu o grimasă în colţul gurii s'a căznit după o pauză să dea un răspuns oarecare.

— Ce reprezintă Crăciunul pentru mine? Poate mai multe vizite ca deobicei.

Un poliţist mi-a teşit în cale,

om pătruns de meseria lui. Totuş sunt zile când se simte parcă prea împovărat. Sunt Sărbătorile.

— Ele' îţi dau muncă multă, pentrucă chefurile şi scandalurile se ţin lanţ. Nu poţi avea o clipă de odihnă, Numai când se vor prohibi şi la noi băuturile, poliţistul va putea trăi şi el Crăciunul în linişte.

Şi omul a zâmbit flegmatic în faţa utopiei care-i trăznise prin creer.

Găsesc pe o *dudue funcţionară* la masa ei de lucru. E palidă, cu privirile obosite.

Ce este Crăciunul pentru ea ?

— O zi în care te poţi odihni mai mult. Rămân târziu în aşternut şi citesc un roman frumos, pe care intenţionat mi l-am oprit pentru acest prilej. Simt cum nici o grije nu mă mai presează şi mulţumirea că mă aflu în mijlocul familiei capătă un farmec deosebit.

Nici pe *o tânără doamnă din societate* n'am lăsat-o datoare cu un răspuns. O cunoşteam bine şi'n vizitele mele în zilele de lucru o găsiam adesea cocoţată în vârful patului. Nu se cobora să ia masa alături de soţul ei, pentrucă-i plăceau mult bomboanele şi mânca atât de multe în-

Ultima distracţie a lui Moş Crăciun: yo-yo.

cât pofta de mâncare dispărea.

— Crăciunul reprezintă pentru mine — mărturisi ea cu un zâmbet şiret — dovada de dragoste pe care mi-o arată bărbatul meu dăruindu-mi o rochie sau o bijuterie frumoasă.

Tranziţia am făcut-o brusc trecând dela femeiuşca cu căpşorul de pasăre la o bătrână octogenară, care deşi are trupul gârbovit abia târându-şi paşii, totuş decâte ori porţile bisericii se deschid pentru rugă ea şi apare îngenunchind pioasă pe dalele de piatră.

— Credinţa din copilărie a renăscut în mine cu toată puterea — vorbeşte ea. Sfântul eveniment al Naşterii Domnului îmi umple sufletul de lumină şi bucurie. Altceva la ce mai pot gândi când nici cadourile, nici mesele copioase, nici petrecerile nu mai pot avea nici o însemnătate pentru mine. Am datoria să-mi prepar calea către mormântul care se apropie.

Ne-am abătut şi în magazinul unui *negustor* care zâmbia mulţumit privind clienţii numeroşi.

— Ce sunt sărbătorile pentru mine? Zile în care afacerile merg... Pe vremurile acestea de criză, dacă n'or mai fi Crăciunul şi Paştele, nu ştiu ce ne-am face!...

Am luat la rând cu întrebarea pe clienţi. *Un artist* mi-a răspuns:

— In viaţă suntem toţi actori. Noi trebue să jucăm şi pe scenă. Şi Sărbătorile sunt tocmai acelea în care meseria noastră n'are odihnă.

Un muncitor şi-a dat şi el tributul lui.

— O zi mare la un an odată, dăruită de D-zeu ca să ne odihnim şi noi oamenii nevoiaşi mai mult.

Omul care strânge gunoiul de prin curţi şi-a expus şi el părerea.

— Pentru noi Crăciunul e o zi ca celelalte...

Muncim până la prânz. Cât despre petrecere dacă nu sunt bani n'are de unde să fie nici mulţumire. Acasă în sat e altceva...

Coşarul a stat şi el o clipă pe gânduri şi a răspuns.

— Omul aşteaptă Crăciunul din inimă. Ştie că trebue să-şi cumpere un costum de haine, o pălărie, ghete şi pe lângă astea petrece mai mult ca deobicei...

Iar un copil ştrengar a spus:

— Eu am să stau toată noaptea treaz ca să văd când Moş Crăciun îmi pune darurile la căpătâi...

Şi-a izbucnit într'un râs subţirel plin de înţelegere, prin care mă vestea că nu mai e la vârsta să creadă în poveşti...

* * *

Deci simbolica sărbătorire a Naşterii Domnului şi-a pierdut pentru mare parte din mulţime rostul ei iniţial. Ziua de rugă şi de înălţare sufletească a rămas doar o umbră a trecutului, pe care amintirea n'o poate şterge de teama sacrilegiului. Fiorul sublim al emoţiei e trăit doar de cei desbrăcaţi profund de plăcerile lumeşti. Bătrâna pe prag de mormânt murmură cu buzele tremurânde cuvinte de înălţare, pruncului născut în staul. E atât de splendidă povestea încât cei cu aplecare spre misticism încearcă clipe de extaz.

Câtă vreme nu vine desamăgirea troenelor de griji, care mişcă apele curate ale sufletului, misterul pluteşte în toată tăria. Se vede dar că numai încordarea nervoasă, dusă pentru susţinerea existenţei a îndepărtat suflul credinţei. Azi idealurile toate conţin cam acelaş sâmbure: Nevoia de odihnă şi belşug. Flacăra fierbinte care animă această zi mare îşi pâlpâie slăbită lumina. E o descreştere morală dureroasă. I. B.

Lacrimile de crocodil

Curiozitate zoologică-medicală

EXISTĂ o boală prea puţin cunoscută, ale cărei simptome sunt desemnate în lumea medicală sub denumirea ciudată: *„lacrimi de crocodil"*. Numirea aceasta derivă de la un străvechiu basm egiptean.

Povestea aceasta, a cărei obârşie se pierde în negura vremurilor sună astfel:

Crocodilul Nolulin are o metodă perfectă de a-şi ademeni prada. Această reptilă şireată scoate nişte sunete plângătoare, asemănătoare plânsului omului sau scâncetului de copil, aşa că cei cuprinşi de milă, cari aleargă spre ascunzătoarea crocodilului, spre a da o mână de ajutor presupusei victime omeneşti, intră deadreptul în gura morţii. Iar crocodilul, — aşa ne spune acest basm, — îşi joacă cu atâta meşteşug rolul de jelanie. încât în durerea-i aparentă, plânge chiar cu lacrimi — ipocritele lacrimi de crocodil.

O curioasă asociaţie de idei a făcut să se transplanteze expresia „lacrimi de crocodil" în domeniul terminologiei medicale.

Doctorul Bogorad a constatat că crocodilul e într'adevăr în stare să verse lacrimi, lacrimi adevărate. E însă demn de remarcat şi momentul pe care şi-l alege să plângă. Plânge în timp ce îşi devorează prada, când o mestecă şi o înghite. Lacrimile de crocodil nu sunt deci un simplu basm, ci există în realitate, în repertoriul fiziologic al crocodilului, secreţia lacrimală fiind un fenomen ce se produce concomitent cu actul de devorare. Meditativii au deci ocazia să cerceteze dacă lacrimile ce le închină crocodilul victimelor sale, sunt lacrimi de dureroasă compătimire sau de plăcere gurmandă.

Ce minunate sunt câteodată asociaţiile de idei!

Un medic observă că persoanele ce capătă o paralizie facială, plâng fără să vrea în timpul mesei; deaceea el denumeşte acest simptom: „lacrimi de crocodil", gândindu-se la plânsul crocodilului, când acesta mănâncă.

Şi denumirea aceasta s'a încetăţenit în terminologia medicală. Aşa că oridecâteori medicii vorbesc de „lacrimi de crocodil" ei desemnează sub această denumire faptul că persoanele cari suferă de paralizia unilaterală a musculaturei fasciale, isbucnesc fără voie în lacrimi, de îndată ce încep să mănânce.

Termenul „lacrimi de crocodil" ne dovedeşte încă odată că vocabularul medical recurge adesea la termeni bizari, burleşti.

Renumitul doctor R. Altschil, ocupându-se recent şi el de fenomenul lacrimilor de crocodil, face următoarea comunicare cu totul originală:

„Lacrimile de crocodil", adică secreţia lacrimală supra-normală, în urma paraliziei cerebrale parţiale, se produce numai când pacientul respectiv consumă alimente acre sau dulci. Alimentele care au alt gust decât cel dulce sau acru, nu sunt în stare să stoarcă o singură lacrimă de crocodil. Paralizia facială unilaterală, care are drept urmare o producţie lacrimală abundentă pe partea paralizată, se naşte în urma unei defectări de funcţionare a nervului facial, al celui de al 7-lea nerv cerebral, care are în subordinile sale musculatura facială şi dirijează mişcările ei. Ochiul de pe partea paralizată a feţei e pururi mai mult sau mai puţin deschis, pacientul neputând închide pleoapele.

Drept tratament se utilizează între altele, compresele calde, diatermia şi medicamentele (interne). Paralizia facială se vindecă după caz, în câteva zile sau în câteva luni, după cum e, mai uşoară sau mai grea.

Odată cu dispariţia paraliziei faciale unilaterale, dispar şi „lacrimile de crocodil".

i. st. sh.

KNOCK-OUT

SCENA I-a
Rică e sigur de victorie

La cassa circului Sidoli, în seara unui senzațional match de box. Un public elegant, năvălește înăuntru, sâcâit în trecere de vânzatorii de programe și reviste sportive.

UN INTARZIAT *(către o doamnă elegantă)*. — Nu mai există nici un fotoliu, nici o lojă. S'au vândut toate. Au mai rămas doar două locuri de ring, de câte cinci sute de lei locul.

D-NA ELEGANTĂ. — Ei bine, atunci ce mai aștepți? Dă fuga și ia-le! S'au aștepți poate să le ia altul? Hai, du-te odată...

INTARZIATUL. — Cinci sute de lei un loc; nu găsești capriciul tău cam piperat?

D-NA ELEGANTĂ. — Dar ca să pierzi la club cinci mii de lei în trei minute?! Ce avariție tâmpită! De altfel, n'am ce să discut. Vreau să asist în seara asta la matchul de box. Vreau să-l văd pe famosul Rică. Când boxează el, sunt sigură că curge sânge. Asta o să mă distreze. Am migrenă...

SCENA II-a
In loja lui Rică. — Apar succesiv Rică, managerul lui, și sora boxerului.

RICĂ, *(către managerul care intră)*. — Cum stăm? E public?

MANAGERUL. — Plin de troznește! Sus, jos, lojile, ringul — totul e ocupat.

Rică, *frecându-și mânile*. — E o luptă care îmi va aduce bani frumoși... Douăzeci la sută din rețetă, și o bursă de patruzeci de mii de lei; ia fără socoteala...

MANAGERUL. — O bursă de patruzeci de mii de lei dacă învingi.

RICĂ. — Cum? Te 'ndoiești că-l înving pe Titi?... Vai de căpățâna lui!... N'ajunge să ducă la bun sfârșit două rounduri. După primul minut, l-am trimis în lumea viselor... Titi Grozăvescu?... Un nătăfleț, auzi ce-ți spun eu? După primul minut am și pus laba pe patruzeci de albăstrele.

MANAGERUL. — Desigur că ești mai tare decât el...

RICĂ. — Serios?!... Știi cum îl dau gata... *(Luând poziția de luptă)*. Il atac întâi cu stânga... pac!... Apoi îi aplic un crochet cu dreapta... trosc! Ești lămurit?

MANAGERUL. — Da, da... Admirabil!

RICĂ. — Cine vine?

MANAGERUL. — E soră-ta.

RICĂ. — Bună ziua, surioară!

SORA. — Te pregătești?

RICĂ. — După cum vezi. Ha, ha. Dar de fapt ar trebui să se pregătească Grozăvescu... Jennico, ia te uită cum îl dau gata. Il atac cu stânga... pac! Și-i aplic un crochet cu dreapta... trosc! Sânge! Il fac numai sânge! Și pe urmă pun mâna pe patruzeci de miișoare, înțelegi?

SORA, *foarte îngrijorată*. — Da, dar ași vrea să-ți spun o vorbă.

MANAGERUL. — Mă duc să vorbesc ceva cu antrenorul. *(Pleacă)*.

SORA. — Va-să-zică așa, ași vrea să-ți spun o vorbă... Asculți, Rică? Trebue să-ți vorbesc neapărat... E foarte urgent!

RICĂ. — O secundă... Să-mi pun chiloții...

(O mică pauză, în care timp își îmbracă chiloții).

SORA. — Acum pot să vorbesc?

RICĂ. — Da. Vorbește.

SORA, *implorându-l*. — Nu-l lovi prea tare!

RICĂ. — Pe cine?

SORA. — Pe Titi Grozăvescu.

RICĂ. — Pentruce?

SORĂ-SA, *cu simplitate*. — Il iubesc.

RICĂ. — Ce face?... Ce-ai spus? Il iubești pe Titi Grozăvescu? Un nătăfleț? Hai, hai! Mai mare rușinea! Auzi colea!...

SORA, *lăsând ochii în jos*. — Da... Mi-am spus și eu toate astea... Și am luptat împotriva sentimentelor mele cât am putut... Mi-am repetat zile și nopți de-arândul: nu e cu putință!

Nu-l iubești! Totul nu-i decât o aparență înșelătoare, nimic mai mult...

Da, da! Tu nu-l poți iubi pe acest om, care-i un nimic față de fratele tău... Ah! Degeaba! Toate sugestiile mele au rămas fără nici un efect... Dimpotrivă; au contribuit să-mi dovedească poate și mai mult, că iubirea mea pentru Titi Grozăvescu e un trist adevăr; un adevăr care m'a neliniștit mai mult decât orice pe lume, și care a trebuit să iasă la iveală.

RICĂ, *copleșit*. — Vai, ce nenorocire!

SORA. — Ești mâhnit, Rică?

RICĂ. — Cred și eu!

SORA, *luându-l de gât*. — Dragul meu... Iartă-mă... Te rog iartă-mă.

RICĂ. — N'am ce să te iert. Nenorociri ca astea se întâmplă în cele mai bune familii.

SORA. — De altfel, se lasă de box.

RICĂ, *ridicând din umeri*. — Așa spune acum! Fii fără grijă că nu se lasă...

SORA. — Zău că da. Ambiția lui e acum bicicleta. Vrea să se lase păgubaș de box. Nu-i de el. Și după cinci-șase ani, ne vom face un mic magazin cu piese de schimb, undeva, afară din oraș, ori unde o fi, numai să treacă pe-acolo biciclete și automobile multe. Cu ce-om câștiga, ne-om duce și noi zilele.

RICĂ, *îmbunându-se*. — Draga mea surioară! Dar cel puțin e băiat de treabă?

SORA. — Eu cred că e foarte de treabă! El spune că trebue să muncești dacă vrei să trăești.

RICĂ. — Principiile sunt sănătoase, bine'nțeles... Și... crezi că te iubește cu adevărat?

SORA. — Mai încape îndoială?... Uite, citește cartea asta poștală, pe care mi-a scris-o de ziua mea.

RICĂ, *citind*. — „Azi te iubesc mai mult decât eri și mai puțin decât mâine... Titi Grozăvescu.

SORA, *triumfătoare*. — Aici nu-l mai face pe grozavul, vezi? Il țin la picioarele mele...

RICĂ, *visător*. — L-ai prins în laț... L-ai zăpăcit de tot...

SORA. — Atunci?

RICĂ. — Atunci trebue să vă căsătoriți...

SORA. — Adevărat? Vrei? Primești să-ți fie cumnat? Ah, vino să te pup!

RICĂ. — In definitiv, e un băiat bun.

SORA. — Bine'nțeles. Și te admiră! Dac'ai ști cât te admiră!

RICĂ. — Adevărat?

SORA. — Mai stai la 'ndoială? Atunci? Nu-l lovești prea tare... acum când știi cum stau lucrurile?

RICĂ. — Nu... N'ai teamă... Dacă-i vorba pe-așa, atunci lovesc ușurel...

SORA. — Iți mulțumesc, Rică. Unde facem nunta? Hai, spune!

RICĂ. — La Oppler. Acolo e loc mult!

SORA. — O să petrecem de minune.

RICĂ. — Ce mai vorbă!

SORA. — Și o să fie lume multă?

RICĂ. — Şi încă ce mai lume!... Toţi amatorii de box. Şi un discurs, ţinut de Trancu-Iaşi...

SORA. — Ce zi frumoasă! Şi pe urmă, o să trăim împreună. Nu-i aşa?

RICĂ. — Da... în familie... Toţi trei laolaltă, o să fie o fericire.

SORA. — Bravo! *(Işi sărută fratele).*

MANAGERUL, *intrând.* — Ei, hai odată, Rică... Lumea aşteaptă... Titi Grozăvescu e deja pe ring!...

RICĂ, *foarte fericit.* — Vin! Vin îndată! Bunul meu Titi! Dragul meu prieten, care va deveni în curând cumnatul meu... *(işi ia mănuşile, teribilele lui mănuşi).* Sunt nespus de vesel că mă duc să-l întâlnesc!

SCENA III-a

Ringul îşi are surprizele lui.

Ringul. — Cei doi adversari stau faţă în faţă. Titi Grozăvescu aplică imediat o directă în mutra lui Rică. — Rică o primeşte docil, fără să riposteze. Atunci, Titi Grozăvescu prinde curaj şi, simulând o lovitură de stânga, ii trage un crochet cu dreapta. Rică sângerează, totuşi nu ripostează.

MANAGERUL, *îngrijorat.* — Ei, una ca asta, dar... Ei, una ca asta, dar... Ce are de nu răspunde la lovituri?... *(Strigă lui Rică).* Dar atinge-l! atinge-l odată!...

RICĂ, *disperat.* — Nu pot... Nu pot... Mă gândesc la soră-mea!... Soră-mea care se mărită cu... Sunt om de inimă... Nu mă încumet să-l lovesc...

MANAGERUL. — Ce tot bolboroseşte acolo?... A înnebunit?!...

RICĂ, *primind lovituri noui.* — Ah! Doamne, ce lovitură!... Nu mai rezist... Mă curăţ...

MANAGERUL, *roş de mânie.* — Dar loveşte odată!...

RICĂ, *disperat, spânzurat de coarde.* — Nu pot... Nu pot... *(Către Titi Grozăvescu care-l loveşte fără milă!)* Nu mai da! N'auzi? nu mai da! Soră-mea mi-a spus tot... Atunci, înţelege!... Ah, mârţoaga!... Dă mereu... Pentru numele lui Dumnezeu!... nu mai lovi!... Titi! N'auzi? E în joc soră-mea!... Degeaba!... Gândeşte-te că o să fim neamuri, cumnaţi... Titi Dragă Titi!...

Se întâmplă o nenorocire!... Nu înţelege... Vrea cu tot dinadinsul să mă culce la pământ!... Mârţoaga!... E lipsit de bun simţ!.. Ah! nu mai pot!... E vina sorei mele... a sorei...

Rică se prăbuşeşte. Titi Grozăvescu e proclamat învingător. Publicul bate din picioare.

Managerul il ridică pe Rică aproape leşinat. Sora lui Rică se urcă pe Ring şi-l îmbrăţişează pe Titi Grozăvescu. Apoi se duce la Rică şi-i spune cu afecţiune:

SORA. — Nu face nimic, Rică... Nu face nimic... Titi a învins... O să ia bursa de patruzeci de mii de lei... O să ne prindă bine în menaj... E un fel de zestre pe care ne-o oferi tu... Bucură-te, Rică!... Hai, bucură-te!...

Localizare după GIAFFERI

FANTOMA

de Knut Hamsun

Mulţi ani ai copilăriei mele i-am petrecut la parohia unchiului meu din Nordland. Au fost ani grei pentru mine, pentrucă munceam mult, mâncam bătaie multă şi foarte arareori dacă apucam o oră de joacă şi de distracţie. Deoarece unchiul meu mă ţinea din scurt, singura mea plăcere era să stau ascuns şi să fiu singur. Dacă totuşi reuşeam să am un ceas liber, atunci porneam prin pădure sau mă duceam în cimitirul bisericii unde rătăceam printre cruci şi pietre funerare, visând, cugetând şi vorbind tare cu mine însumi.

Cunoşteam fiecare mormânt şi fiecare inscripţie.

Când groparul avea de lucru, stăteam de lucru cu el. Acesta era un om serios, zâmbia rar, dar se purta foarte prietenos cu mine.

Adesea mi se 'ntâmpla să găsesc în drum tot felul de oseminte pe care le îngropam din nou în pământ, aşa după cum mă sfătuise groparul. In cele din urmă, mă obişnuisem atât de mult cu ele încât nu mai simţeam nici un fel emoţie când le găseam.

Sub unul din ungherele bisericii se afla o pivniţă mortuară. In pivniţa asta mă refugiam ori de-câte-ori îmi dădea prin gând să mă joc cu osemintele risipite pe podea.

Dar într'o zi, am găsit în cimitir un dinte.

Era un dinte din faţă, strălucitor de alb şi tare. Fără să stau pe gânduri, am luat dintele şi l-am vârât în buzunar, ca să-l pilesc şi să-l încrustez apoi într'unul din obiectele sculptate de mine.

Era toamnă şi întunericul se lăsase devreme. In odaia servitorilor nu era lumină. Eram singur, şi nu mă încumetam să aprind lampa până la sosirea oamenilor. In schimb, m'am dus să iau un braţ de lemne din şopron. Para focului îmi putea lumina camera atât cât îmi trebuia.

In şopron era întuneric beznă.

Când să ridic prima bucată de lemn, simţii o uşoară lovitură peste cap, ca şi când mi-ar fi fost aplicată cu un singur deget.

M'am întors repede, dar n'am zărit pe nimeni.

Am întrebat dacă e cineva; dar n'am primit nici un răspuns. Dar atunci cine m'a lovit?

Mi-am încărcat braţul cu lemne şi am pornit-o repede în casă. Dupăce am aprins focul, am scos dintele şi-o pilă.

In clipa următoare însă, cineva bătu la fereastră.

Mi-am ridicat privirea. Înaintea ferestrei stătea un om cu faţa strâns lipită de geam. Era un străin, un necunoscut. I-am văzut faţa cu o claritate înspăimântătoare: era palid, aproape alb, şi ochii lui mă priveau fix.

Trecuse un minut.

Necunoscutul începu să râdă la mine.

Dar nu era un râs care să poată fi auzit, un râs sguduitor. Gura lui se deschidea larg, ochii priveau holbaţi şi necunoscutul râdea...

M'a străbătut un fior din creştet până 'n tălpi.

In deschizătura imensă a gurii lui, am descoperit de-odată, în şirul dinţilor o gaură neagră — lipsea un dinte.

Priveam drept înainte, încremenit. Mai trecuse încă un minut. Faţa necunoscutului începuse să prindă culoare; deveni verde, apoi roşie; dar continuă să râdă. Nu mi-am pierdut o clipă conştiinţa. Observam tot ce se petrece în jurul meu. Focul arunca o lumină până pe celalt perete, unde se afla o scară. Auziam şi tic-tacul unui ceasornic din camera vecină. Vedeam toate atât de clar încât am observat că tichia necunoscutului era de culoare neagră, uzată, şi avea pe margine un firet verde.

Dar necunoscutul începu să-şi lase capul tot mai jos de fereastră ca şi când s'ar fi vârît în pământ. Insfârşit dispăru.

Spaima mea era groaznică. Imi tremura tot trupul. Am început să caut dintele scăpat din mână pe podea; dar nu mă încumetam să-mi îndepărtez privirea dela fereastră, de teamă să nu revină chipul necunoscutului.

Dupăce am găsit dintele, m'am gândit să-l duc înapoi la cimitir; îmi lipsea însă curajul. Mă aflam încă singur şi nu mă puteam mişca. Auzii paşi, apropiindu-se, apoi depărtându-se din nou; dar nu mă încumetam să strig. Trecu o veşnicie. Focul începea să se stingă şi nu zăream nici o scăpare.

Atunci mi-am luat inima 'n dinţi şi m'am ridicat. Am deschis uşa şi, cu ochii aţintiţi spre fereastră unde stătuse necunoscutul, am dat buzna spre odaia servitorilor, pentru a ruga pe unul dintre ei să mă întovărăşească până la cimitir.

Dar în grajd n'am găsit pe nimeni.

Sub cerul liber, am început să prind mai mult curaj. M'am hotărât să mă duc singur la cimitir.

Dintele îl purtam în buzunar.

Ajuns la poarta cimitirului, curajul începu din nou să mă părăsească.

La un moment dat am căzut în genunchi.

Puţin mai departe de poartă, printre morminte, găsii pe necunoscutul cu tichie. Avea din nou faţa albă. Mă privi câtva timp, apoi făcu un gest cu mâna.

Socotii acest gest drept o poruncă; dar nu îndrăznii să mă urnesc din loc. Am stat astfel câtva timp, implorându-i milă. Dar necunoscutul stătea liniştit şi nemişcat.

Deodată auzii în dreptul grajdului fluerăturile unui servitor. Acest semn de viață îmi reîmprospăta puterile. M'am ridicat. In aceiași clipă însă necunoscutul porni mai departe peste morminte. Făcui câțiva pași, apoi mă oprii. Necunoscutul continua să mă îndemne. Puterile începură să mă părăsească din nou. Cu mâna tremurătoare am scos dintele înfășurat în batistă și l-am aruncat cu toată puterea în lăuntrul cimitirului. Apoi m'am năpustit spre poartă, ajungând într'un suflet acasă. Când am intrat în bucătărie, mi se spuse că am fața albă ca varul...

Au trecut mulți ani de atunci și totuși îmi amintesc fiecare amănunt.

Seri și nopți de-arândul, omul cu barba roșie continua să apară. Se arăta, râdea cu gura larg căscată, din care lipsea un dinte, apoi dispărea. Căzuse zăpadă și nu mă mai puteam duce la cimitir să înfig dintele în pământ. Și necunoscutul m'a vizitat toată iarna, la intervale din ce în ce mai lungi.

Spaima mea se micșorase cu timpul; dar mă simțeam extrem de nenorocit. Uneori mă bătea gândul să mă sinucid.

Apoi a venit primăvara. Necunoscutul dispăruse complect.

Complect? Nu. Numai pe timpul verii. Iarna următoare el mai reveni o dată și dispăru din nou pentru mult timp. Trei ani după prima mea întâlnire cu el, am părăsit casa unchiului meu, revenind abia după un an.

Intr'o seară de toamnă, pe când mă pregăteam să mă culc simții pe fruntea mea o mână rece. Am deschis ochii și am zărit pe necunoscut. Ședea pe patul meu și se uita la mine. Nu eram singur în odaie, mai erau și două surori ale mele; totuș n'am vrut să strig pe nici una din ele. Când am simțit apăsarea aceia rece, am început să lovesc cu mâna în jurul meu: „Pleacă!" — i-am strigat. Surorile mele mă întrebară din pat cu cine vorbesc.

Dupăce necunoscutul rămase câteva clipe liniștit, începu să-și legene partea superioară a trupului, încoa și încolo, făcându-se tot mai lung până ajunse la tavan. Neputând înainta, probabil, se ridică din patul meu și se îndepărtă cu pași ușori spre sobă, unde dispăru.

Câteva luni mai târziu, mă aflam în serviciul unui negustor. Aci l-am văzut pe necunoscut pentru ultima dată.

Intr'o seară, am intrat în odaia mea, am aprins lampa și am început să mă desbrac. Ca de obiceiu, am luat ghetele ca să le pun înaintea ușei, ca să mi le curețe servitoarea.

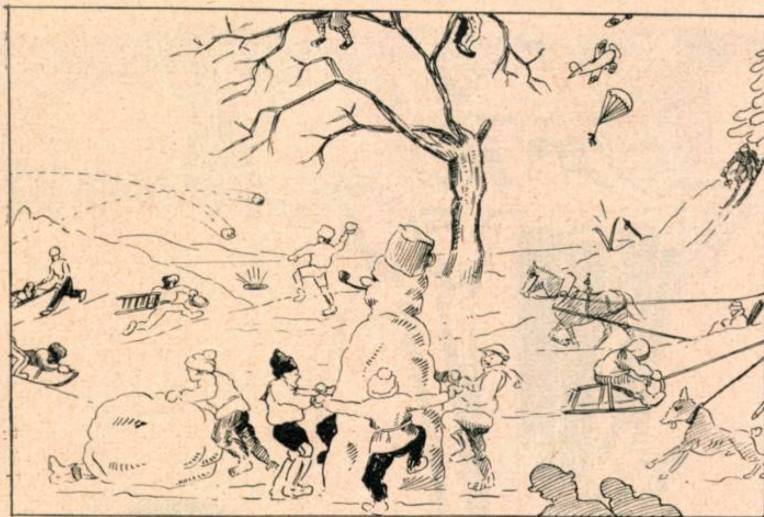
De-odată, îmi apare, nu departe de mine, omul cu barba roșie.

Știam că în camera alăturată se află oameni; din pricina asta nu mi-a fost teamă. Am murmurat: „Iar ai venit?" Necunoscutul deschise atunci gura și începu să râdă. De data aceasta, observai însă ceva ciudat: dintele care lipsia de obiceiu era din nou la locul lui!

Necunoscutul închise apoi gura, se întoarse spre ușă și coborî treptele scărilor dispărând tot mai adânc în pământ.

De-atunci, nu l-am mai întâlnit niciodată.

Sunteţi perspicace?

Câte persoane sunt aci?
Acesta este un joc de perspicacitate, în care sunt câteva curse pentru cititori, — curse de fel periculoase — deoarece cele mai multe pot fi descoperite. Se cere să se afle care e numărul de oameni rezultat din desenul de mai sus.
Nu e suficient să socotim numai persoanele vizibile. La socoteală intră şi acei a căror prezenţă este o necesitate logică sau cari deşi neaparenţi, trebue să existe.
Răspunsul îl găsiţi la pag. 32.

IA GHICIŢI?

Un om s'a dus la fierar cu şase bucăţi dintr'un lanţ de ancoră.
— „Cât m'ar costa să unesc într'un singur lanţ bucăţile acestea ?"
— „O să-mi plăteşti zece lei pentru fiecare inel pe care-l desfac şi douăzeci de lei pentru fiecare lipitură. Sunt şase bucăţi, înseamnă că voi tăia cinci inele şi voi face cinci lipituri; în total 150 lei".
— „Să mă ierţi stimabile, nu face decât 120 lei, dacă ştii să lucrezi cum trebue".
Cititorii să ne spue cum poate să se facă lucrul pentru 120 lei, păstrându-se preţul cerut de fierar.

Ştiţi ori nu?

Nenea Vasile Beţivescu şi-a pregătit pentru onomastica lui mai multe sticle de vin, şi le-a aşezat în pivniţă, pe raft. Fiindcă pe-acolo mai umbla şi vecinul său, Matache Şterpelescu, Nenea Vasile i le-a arătat şi i-a spus :

— „Să nu avem ceartă: eu mi-am făcut semn. De fiecare latură a raftului eu am câte 12 sticle. Dacă lipseşte pe vreo latură vreuna din cele 12, o să însemne c'ai luat-o tu".

A doua zi domnul Matache Şterpelescu a luat patru sticle, dar aşa încât Nenea Vasile să nu observe nimic şi pe oricare latură ar fi numărat sticlele, să găsească tot 12.

Cum a făcut aranjamentul ?

Strada iarna

PRIVIȚI ilustrația noastră, care reprezintă câteva aspecte ale străzii, iarna. In stânga vedem pe una din necunoscutele noastre cunoștințe, bătrâna vânzătoare de „castane fierbinți", fructe sudice, cari aburind și frumos mirositoare ne strecoară în suflet nostalgia coastelor însorite ale Mediteranei.

Contrastul îl vedem mai jos: „turcul" — de obiceiu un albanez — ne răcoria astăvară cu cornetele lui de înghețată.

Iar în josul paginei, în stânga, un aspect obicinuit al străzii, la inceputul iernii: camionul cu mere, zarzavaturi și cu... ceapă, „hala ambulantă" care aprovizionează gospodăriile la domiciliu.

In dreapta, sus, vedem un om sărac, un șomeur, pe care nu-l mai încălzește decât un fel de turban de lângă, — rest din buna stare de altă dată, — și luleaua credincioasă, umplută doar din când în când, cu tutunul mucurilor de țigări adunate de pe străzi.

Tăetorii de lemne au în schimb mult de lucru. Ei însă, cari despică atâtea tone de „cer și fag", nu se încălzesc decât muncind, agitând fierestraele și topoarele, de dimineața până seara.

Iar când frigul de afară te pătrunde până 'n măduva oaselor, te gândești cu dor la ceașca de ceai fierbinte, care te așteaptă acasă.

Fotografii Hedi Löffler-Timișoara.

Orașul cu nebuni

Ne-aducem aminte de senstimentul de nedumerire și jenă pe care, dimpreună cu alții, l-am avut când, acum vreo doi ani, într'o sală de teatru, un domn a isbucnit într'un hohot homeric. E drept că se juca o comedie la care este firesc să dai drumul cascadelor din piept, dar de multă vreme grijile noastre nenumărate au ucis râsul.

Numai domnul acela își clătina abdomenul și își scutura gușa, în gâlgâiri născute dintr'o voioșie necenzurată. Nedumerirea sălii s'a transformat, o clipă, într'o avalanșe de hohotiri, contagioase ca strănutul sau mâncărimea, apoi a încremenit, răstignită de un simțimânt straniu.

Poate că zgomotosul spectator fusese cuprins de-un acces de demență.

Cred astăzi, după atâta trecere de timp, că într'adevăr omul era nebun. Fiindcă, nici până atunci și nici de atunci încoa, nu mi-a mai fost dat să întâlnesc un alt exemplar care să se lase, ca el, purtat pe toboganul punctat de hohotiri, al veseliei.

Altădată, da, râsul era o manifestare obișnuită. Atributul acesta, — unul dintre puținele ce-l disting pe om de dobitoc și fiară, — înflorea în tot locul și în orice moment. O glumă naivă, o ciocnire nas în nas între doui indivizi, o scenă oarecare la colț de stradă, o comedioară fără pretenții, stârniau râsul, destindeau mușchii feței, iluminau ochii și dădeau drum băierilor inimii.

Specimen rar nu era omul vesel, ci, dimpotrivă, insul încruntat care devenia, din cauza aceasta, suspectat sau compătimit. Era un om „al dracului", sau un om foarte nefericit.

Astăzi împrejurările au asasinat voioșia și exuberanța. Cel mult, zâmbim, — și zâmbetul e o schimonosire, de parc'am lua o lingură cu ricină. La priveghiuri de morți nu se simte nimeni îndemnat să dea drumul unui hohot de râs, — și nici n'ar fi decent.

Ce este oare viața, acum, cu frământările și lipsurile ei, cu nesiguranța de astăzi și de mâine, cu loviturile pe care le primește și le dă, decât un priveghiu funebru, în preajma căruia stăm și păzim și regretăm ceeace răsboiul cu urmările-i de ordin economic ne-a răpit: bunăstarea, multă-puțină câtă era, certitudinea și fericirea izvorîtă dintr'însele.

Omul care, din ansamblul deprimant, evadează o clipă în lagărele veseliei fără constrângere, este în acelaș timp și un evadat din lagărele judecății pe care convenim cu toții să o numim normală.

— E un nebun.

Ați constatat că ei, nebunii, s'au înmulțit și că, într'un fel sau într'altul, manifestările deșuchiate sporesc ?

Nici când Capitala n'a întrunit în cuprinsul ei mai multe exemplare de balamuc, cari îi dau un pitoresc ce tulbură.

Pe calea Victoriei întâlnim în fiecare zi și'n fiece moment trei făpturi ciudate: un poet, un fost profesor de liceu și încă unul, groaznic de jerpelit, dar cu o barbă de rege asirian, cu ochi de căprioară și cu mâni albe, mici, de femee frumoasă. Pentru ei lumea dimprejur e absentă, iar lumea s'a deprins cu ei, încât pentru ea nici nebunii nu mai există.

Poetul se plimbă, agale, superb în pantalonii cari seamănă burlanelor, mișcând buzele care probabil numără silabele unui vers. Profesorul este foarte grăbit deși nu are nicio țintă și, în trei minute a ajuns de la Capșa la Athénée Palace, pentruca în alte trei minute, strecurându-se cu dexteritate de iepure prin mulțime, să ajungă din nou în fața cafenelei; nu-l stânjenește în mersu-i grăbit decât poate haina prea largă, cu mâneci prea lungi, pe cari le suflecă mereu ca o gospodină când face treabă, și pălăria care seamănă cu-o găină ale cărei aripi sunt închipuite de borurile blegi. Celălalt, al treilea și cel mai proaspăt, cu barbă ciudată, cu mâni fine și cu ochi de catifea înrourată, a avut parte și de pantaloni prea scurți și de haină prea strâmtă și de pălărie care îi stă țugui; doar ghetele sunt excesiv de largi și, dacă nu le-ar lega cu sfoara în jurul piciorului, desigur că le-ar pierde; pe el nu-l interesează, pare-se, și nu-l amuză decât ceilalți doui nebuni cu cari se încrucișează din cinci în cinci minute, și în urma cărora privește cu mirare, ba chiar cu discretă malițiozitate.

Sunt vreo doui, tot în centru cari declară că întreprind ocolul lumii, unul pe jos, altul pe bicicletă. Nu sunt escroci, căci

iţi lasă carta postală pe masă şi trec mai departe, refuzând obolul, dar mulţumiţi dacă li se pare că te-au convins de cutezanţa proectului lor.

E unul, îmbrăcat milităreşte într'o uniformă surprinzător de curată şi de bine croită, cu capul gol, cu pieptul plin de decoraţii, care merge în pas de defilare şi ia poziţia oridecâteori trece un ofiţer. A fost rănit la cap în timpul răsboiului, fără a avea şi norocul să moară atunci. Din când în când duce mâna pâlnie la gură, — şi e gornist. Alteori se postează peste drum de ministerul armatei, îşi îndreaptă vestonul, scoate din buzunar o bască de vânător de munte şi o pune pe cap, iar o nuia devine pentru el puşcă. Face de santinelă şi dă *onorul*.

Altul reglementează circulaţia maşinilor, tramvaielor, trăsurilor, producând deseori încurcături formidabile.

Un domn cu înfăţişarea destul de corectă a socotit cu cale acum vreo două săptămâni să arboreze o pălărie de pai.

Mai e unul care vinde bilete pentru nu ştim care loterie, convingându-şi clientela că achită „argent *coté*" şi că el e singura bancă în măsură să mai plătească. Dacă, întâmplător, un bilet iese câştigător, — câştigul se ridică la suma de doui poli, — e fericit şi vrea să-l ducă pe norocos la fotograf.

Iar localurile de petreceri cunosc un consumator asidun care, când devine dispus, scoate limba, imită animalele şi, repede, în spaţiul îngust dintre două mese, face un salt mortal.

Să nu-l uităm nici pe bătrânul cu geanta doldora, spânzurată într'un toiag pe umăr. E omul cu cele mai multe procese de pe glob, procese pe cari le-a intentat el, pentru diverse pricini. A dat în judecată Patriarhia, pe d. Argetoianu, pe primar, pe toţi bancherii din Bucureşti, pe un rabin, pe guvernatorul Băncii Naţionale. In realitate este cunoscut la Tribunal ca un cal breaz, iar citaţiile şi termenele cari i se dau sunt fictive. Cu aceste hârtii îşi îndoapă geanta pe care o poartă ca pe-o traistă, în băţ.

Oraşul cu nebuni...

Căci exemplarele sunt numeroase, fiecare cu zminteala sa.

Oraşul cu nebuni...

Căci surprinzi în fiecare zi, la tot mai mulţi inşi, o ciudăţenie sau alta. Ni s'a întâmplat, într'un singur ceas, pe stradă, să întâlnim vreo patru domni cari dădeau din mâni şi vorbeau singuri. Unul însemna, într'o seară, pe-o bucată de hârtie, toate numerele caselor de pe-o stradă. Altul se simţea obligat să ciocnească cu degetul fiecare burlan şi să-i încerce rezonanţa, lipind urechea şi ascultând atent.

Oraşul cu nebuni...

Ne amintim de impresia puternică pe care am simţit acum câţiva ani când am vizitat un ospiciu. Imaginea bolnavilor ne-a urmărit săptămâni dearândul. Şi eram zguduiţi deoarece observasem cât de relativă este linia de hotar dintre nebuni şi noi, şi cât de uşor o poţi trece.

Oraşul în care exemplarele fanteziste se înmulţesc de la o zi la alta devine infinit mai turburător decât balamucul cercetat altădată.

ION PAS

Inima nu uită

COBORIND grăbit scara de marmură în spirală, Richard văzu în ascensorul deschis, ce se lăsa deasemeni către parter, pe drăgălaşa americană ce-i reţinuse privirile cu o seară înainte, în sala de mâncare a hotelului. Cu părul de un blond bogat, ce se reliefa ca o accentuare pe galbenul palid al costumului de lână, părea un canar închis într'o colivie aurită şi răspândia par'că în juru-i o lumină tainică nespus de dulce. Când ascensorul ajunse jos, fata ieşi în hall evoluând cu admirabila armonie a sănătăţii şi mustrând par'că cu modestia sa, aroganţa provincialei săli — o palidă şi stângace imitaţie a opulentei Esplanade din Berlin.

Dar apariţia aceasta demnă şi discretă nu făcu decât să sporească în sufletul lui Richard, intensitatea sentimentului de singurătate ce-l chinuia, în acest dezolat ajun de sărbătoare. Căci Richard Payne Pomeroy era un tânăr foarte sociabil şi foarte vesel, cu nenumăraţi prieteni, dela Southampton la Monte Carlo şi această împotmolire, tocmai acum, într'un hotel de provincie, unde nu se mai aflau decât un număr restrâns de pasageri, în mare parte americani ca şi el, îi dădea senzaţia unui exil.

Fără a avea aerul că-l observase pe eroul nostru, fata se îndreptă calmă spre portar unde se interesă de poştă cu o voce plină şi argintie de contraltă.

— „Curierul american n'a sosit încă, domnişoară, răspunse posomorît amploiatul, de obiceiu amabil, plictisit par'că de faptul că nu putea petrece un timp ca acesta, în sânul familiei sale.

Fata se întoarse cam întristată — cel puţin aşa-i păru tânărului privind-o în timp ce trecea pe lângă el.

— „Good morning" zise el zâmbind într'o impulsivă dorinţă de a-i mai auzi odată vocea.

— „Good morning" răspunse fata, şi roşi până 'n albul ochilor, găsind cam deplasat salutul acestui străin.

Urmărind-o amuzat cu privirile, Richard îşi luă voluminosul teanc de scrisori şi telegrame şi se îndreptă spre sala de mâncare.

„Trebue să stea într'una din acele camere ieftine, cocoţate sub medievalele turnuri", gândi el obsedat, „pentrucă nimeni sub patruzeci de ani şi sub etajul al patrulea, n'ar prefera acest incomod ascensor, câtorva rânduri de trepte. Mijloacele trebue să-i fie cam restrânse, dar" reluă el nedumerit „părea aproape elegantă în tailleurul acela de jersey, cu reflexe de aur vechiu".

Apatia sălei aproape goale îl impresionă în dimineaţa aceea, mai mult decât în seara precedentă, când stolurile de amoraşi, ţinând în mâini ghirlande de becuri electrice, se siliau să-i risipească indispoziţia. Un chelner, unul singur, se plimba dela o masă la alta şi părea că ar fi otrăvit bucuros pe cei câţiva pasageri împrăştiaţi în sală — două fete bătrâne, după cât se părea, surori, deşi una era voinică şi roşie la faţă, iar cealaltă slabă şi palidă; omul cărunt cu faţa extrem de mobilă, care în seara precedentă la intrarea lui îşi ridicase repede privirea pe deasupra jurnalului şi solida, simpatica pereche de americani, ambii în tweed maron, pe care Richard îi văzuse vorbind cu o seară înainte în coridor, fetiţei germane cu părul aproape alb şi blond — aceştia erau ticăloşii de pasageri cari reţineau pe chelner la post.

Richard trecu printre ei, către masa sa, blestemând afacerea care-l plantase într'o localitate atât de izolată, tocmai în ajunul sărbătorilor. Nu i se mai întâmplase nicicând dela moartea părinţilor săi, să se întrebe unde avea să-şi petreacă seara de Crăciun. Pentru el, aceasta nu era decât o altă mare petrecere, o ocazie de a face o „galla Abend" indiferent unde s'ar fi aflat, la Paris, la New-York sau pe un transatlantic.

Ei, ce să-i faci? ridică el din umeri, ca încheere, nu-i mai rămânea decât să accelereze tratativele, să plece cât mai curând din văgăuna asta şi să compenseze pierderea Crăciunului, cu un Revelion îndrăcit.

Prinse să-şi frunzărească febril poşta şi scoase un plic ce purta antetul companiei aviatice cu al cărei director urma să aibă o întrevedere. Poate că injectând puţin viteză americană, avea norocul să-şi termine în chiar ziua aceea negocierile cu d. Lessing.

„Stimate domn, (spunea misiva trimeasă de secretarul acestui Lessing),

„Dacă aţi fi sosit ieri dimineaţă, cum fusese vorba, d. Lessing ar fi fost foarte fericit să stea de vorbă cu dv. Acum însă, întrevederea nu mai poate avea loc decât după sărbători, întrucât d-sa a plecat cu familia la ţară, conform unui proect de mult stabilit. Regretă mult faptul că n'a putut călca tradiţia, pentru o afacere atât de importantă, dar speră să vă vadă la întoarcerea sa, pe ziua de 28 Decembrie".

Incremenise. Simţia par'că în jurul capului strânsoarea unui cerc de fier. Ce specimen de animal sentimental şi stupid! Nu-i venia să creadă că cineva ar fi putut pune o sărbătoare înaintea unei transacţii atât de importante. Ce Dumnezeu?! Afacerea asta putea însemna doar mii de dolari pentru Lessing! Şi iată-l acum ţintuit pentru cinci zile în acest orăşel mort.

Iritat, îşi cercetă mai departe corespondenţa şi deschise o telegramă dela St. Moritz.

Hopla hopla, chef monstru Crăciun Mai mult râs mai multă veselie, vino la noi drag

Lois

Amuzantă fată Lois, veselă, îndrăsneaţă, scânteetoare de tinereţe şi de spirit, iubitoare de distracţii nocturne, sgomotoase şi pline de nerv — şi tocmai de una din aceste petreceri avea nevoie Richard, pentru a dovedi acestor greoi şi sentimentali nemţoi, că ştia şi el să serbeze Crăciunul cum se cuvine.

Işi devoră cu poftă muşchiul şi sorbi o ceaşcă de cafea, imaginându-şi ameţitoarea veselie a unei serate la St. Moritz. Lois era întotdeauna sufletul acestor petreceri şi-şi amintia ce încântătoare apariţie făcuse ultima dată, când o văzuse la Paris, în rochia aceea de catifea albă, garnisită cu pene lucioase de cocoş.

Ca trezit dintr'un somn adânc, Richard ridică ochii şi privind înainte-i buimac, văzu fetiţa cu părul blond ca de cânepă pe care o mai întâlnise în coridor. Cu gesturi pătrunse de o adorabilă solemnitate, copilul instala pe un scaun o păpuşe, aproape tot atât de mare cât el, apoi cu aceeaşi gravitate, se căţără pe alt scaun şi timp de câteva secunde rămase cu capul plecat pe mânuţele împreunate, de parc'ar fi spus o rugăciune. Nu putea avea mai mult de patru ani, Chemând chelnerul pentru plată, Richard îl întrebă unde era mama copilului.

— „Doarme" răspunse acesta acru. „Doarme în fiece zi până la amiazi".

— „Un copil ca ăsta ar mai avea încă nevoie de o dădacă", remarcă Richard.

— „O, e foarte cuminte", recunoscu chelnerul. „Dimineaţa, madama o spală şi-i împleteşte părul. Pe urmă, până seara nici nu se mai simte".

Perechea în tweed maron se opri la masa fetiţei. Femeea mângâie părul negru al păpuşei şi spuse într'o germană frântă, câteva cuvinte la auzul cărora solemnul copil îşi dădu capul pe spate într'un hohot de râs.

Richard se ridică dela masă şi luându-şi paltonul, porni să facă o plimbare prin oraş. Piaţeta înzăpezită era tivită cu baraci mai mari şi mai mici, toate pline cu noutăţile Crăciunului: brazi, vâsc, iederă, imortele, steluţe argintii şi îngeraşi de beteală, drăgălaşe nimicuri ce făceau să răsune timid ca un glas de copil, undeva într'un colţ al sufletului, senzaţia greu de definit a unor clipe de mult uitate, cam ruşinat de subita-i slăbiciune, nu putu rezista impulsului de a se opri să cumpere o ramură de vâsc, dela o femee veselă, care râdea din inimă şi mai înainte de a-şi da seama de ce făcea, se pomeni cu braţele pline de ramuri de

ilice, încărcate de bobiţe roşii, cu vâsc şi iederă. Nu-i mai rămânea decât să le ducă cu sine la hotel şi să-şi împodobească cu ele camera singuratecă.

Când reintră în hall, jenat puţin de încărcătura sa, Richard se întâlni iar cu tânăra americană, care se îndrepta alene spre ascensor. De data aceasta ochii ei îl priviau cu prietenie şi un zâmbet sfios îi alunecă repede pe faţă. Işi regreta poate rigiditatea sau, mai ştii? — o amuza înfăţişarea lui de Moş Crăciun — fără barbă.

Ar fi vrut grozav — în timp ce urca scările, — ca domnişoara aceasta să fi făcut parte din acea categorie de femei, pe care le poţi invita la supeu. Dar îşi da prea bine seama că n'ar fi primit. Abia după ce deschise uşa camerei sale şi împrăştiase pe mobile podoaba verde, îi veni ideea de a da o petrecere, la care să invite pe toţi americanii din hotel. In felul acesta, cu siguranţă, că ar fi venit şi ea.

* * *

Consultând registrul pasagerilor şi luând informaţii dela portar, Richard îşi compuse cu grijă scrisorile de invitaţie, variând textul după adresant. In scrisoarea fetei, — care se numia Faith Appleby, — după ce rupse vreo două coli, Richard accentuă că petrecerea includea pe *toţi* americanii — perechea căsătorită, cele două domnişoare bătrâne şi pe domnul cel cărunt — astfel că acceptând invitaţia, nu se angaja întru nimic. Avu grija să-i trimită ei întâi scrisoarea, recomandând boy-ului să aştepte răspunsul. Pentrucă, dacă Faith Appleby nu putea veni, nu vedea la ce s'ar mai fi încurcat cu ceata aceea de bătrâni incolori. In caz că-l refuza, avea să se repeadă la St. Moritz, chiar de-ar fi trebuit să vegheze o noapte întreagă pe drum.

Răspunsul ei veni drăgălaş, într'un scris extrem de feminin:

„Miss Appleby acceptă cu plăcere invitaţia d-lui Pomeroy pentru serbarea de Crăciun, după amiază la orele 5, în sala A."

Palpitând de bucurie, Richard îi trimise imediat următoarele rânduri:

„D-l Pomeroy ar fi fericit dacă d-ra Appleby i-ar acorda o întâlnire în hall, imediat după masă, pentru a discuta asupra programului acestei petreceri".

Fericit şi încălzit de o explozivă bucurie, ca un băieţaş, în aşteptarea serei de Crăciun, cobori iar în stradă şi sfârşi prin a cumpăra întreaga baracă a negustoresei. Când reintră în hall, observă că surorile Springer se interesau de curier. De obicei Lucy, cea mai voinică, cobora întotdeauna după poştă şi când portarul îi prezenta plicul umflat, ce venea tocmai din Massachussetts dela Elisha Carney, fostul său logodnic, Lucy avea grija să-l strecoare în corsaj, predând restul surorii sale. Mai târziu, când Emma îşi făcea somnul de după amiazi, Lucy pleca să facă o plimbare şi citia cu un potop de zâmbete înduioşate, suspine, ba uneori chiar cu lacrimi, scrisoarea care începea cu „draga mea Lucy" şi se încheia cu „al tău prieten care nu te poate uita, Elisha".

Plicul acesta, bine îndopat, era apoi strecurat în caseta de batiste a Lucy-ei, unde căpăta un parfum dulce şi demodat, pentru a fi redeschis oridecâte ori inima o cerea şi pentru ca la sfârşitul anului, să fie ars cu regrete.

...se pomeni cumpărând toate obiectele din prăvălia negustoresei.

Erau cincisprezece ani de când Lucy Springer îngrijia de sora sa Emma şi se împliniau acum nouă ani de când călătoria cu ea prin Europa, dintr'o localitate într'alta, în căutarea unei vindecări. La început Emma o rugase ca şi Elisha de altfel, să nu se mai îngrijească de infirmitatea ei şi să se întoarcă în America, pentru a se căsători cu cel pe care-l iubia, dar Lucy îi răspunsese:

— „N'aş putea să te las singură, surioară şi apoi" adăogase ea repede „tu ştii cât de mult mă pasionează pe mine călătoriile".

Când văzu că Emma observa scrisorile ce-i veneau regulat dela Elisha, Lucy prinse să le ascundă, pentru a-i da iluzia că bărbatul o uitase.

Astăzi însă, Lucy nu se mai deranjase până la portar, pentrucă primise dis de dimineaţă scrisoarea lui Elisha — o scrisoare ceva mai dezolată decât deobiceiu — pe care o citise plângând în vechea şi întunecata biserică a Pieţei. Astfel se făcu că de data aceasta Emma fu cea care cercetă cutia cu scrisori.

— „Ei surioară" exclamă ea veselă, „uite o scrisoare pe care probabil că n'ai observat-o azi de dimineaţă". O citiră după ce-şi luaseră locurile la masă:

„D-l Richard Payne Pomeroy, silit de afaceri să petreacă singuratec Crăciunul, şi mai ales departe de ţara sa, s'ar socoti foarte onorat dacă d-rele Springer ar consimţi să ia parte la petrecerea de mâine după amiazi, în sala A, la orele cinci".

— „O idee minunată!" zise Emma. „Trebue să fie tânărul acela distins, care a venit ieri seară. Am să îmbrac rochia de catifea gris; s'a cam demodat dar e încă foarte frumoasă".

Se uitară la masa d-lui şi d-nei Hastings, simpatica pereche care venise doar cu două zile înainte şi observară că şi ei deschideau un plic la fel cu al lor.

* * *

— „Cineva dă mâine după amiazi o petrecere pentru americanii din hotel şi ne invită şi pe noi", zise d-na Hastings soţului său. „Se numeşte Richard Payne Pomeroy şi presupun că e tânărul acela drăguţ şi vesel, care a sosit noaptea trecută... Zău, nu ştiu... Imi închipuiam colţişorul acesta atât de liniştit".

Peter Hastings văzu apărând pe faţa soţiei sale cunoscuta contractare dureroasă, căreia-i urmă un zâmbet amar. Mâine avea să fie mai rău; această sărbătoare a Crăciunului era inevitabilă.

— „Cred că ar fi mai bine să mergem, dragă. Refuzul nostru ar putea face o impresie proastă".

— „Bine" zise ea docilă. „Suntem invitaţi pentru ora cinci. A, iată pe Katha — aşi vrea să ştiu dacă imposibila aceea de mamă-sa mai stă încă în pat".

Exact ca în dimineaţa aceea, copilul blond şi grav, străbătu sala cu enorma-i păpuşă în braţe şi o aşeză pe un scaun, la o masă situată în apropierea lor.

— „Ia uită-te, Mary", zise soţul, căruia nu-i plăcea uitătura aceea fixă şi flămândă a femeei. „Gray a primit şi el o invitaţie".

Mr. John Gray primia atât de rar scrisori, încât nici nu se mai uita în cutie. In ziua aceea însă, portarul trebuise să-i atragă atenţia asupra plicului şi chiar atunci, luă misiva în mână, cu un aer de îndoială, de par'că nu i-ar fi venit să creadă că era pentru el.

O invitaţie. Cine putea avea o astfel de atenţie pentru *el?!*

Reciti scrisoarea, pentru a se asigura:

„Mr. Richard Payne Pomeroy solicită plăcerea de a avea de d. John J. Gray la ora cinci..."

Asta trebuia să fie dela tânărul acela expansiv care umbla noaptea trecută prin hotel, de parc'ar fi fost al lui. Şi acum îl invita la petrecerea sa. N'ar fi făcut-o desigur dacă ar fi ştiut cine era. Christ iertase hoţii, dar creştinii îi urmau foarte rar pilda. Nu se ştia încă nimic despre el. Trebuia să ia parte la această petrecere, altfel, — cine ştie? — poate că ar fi părut suspect. Trebuia să meargă şi să se poarte ca şi cum ar fi fost într'adevăr John J. Gray, iar nu Nicholas Murdock.

* * *

— „Ce fel de petrecere ai de gând să dai d-le Pomeroy?" întrebă cu gravitate Miss Appleby aşezându-se pe o sofa, când se întâlniră în hall.

— „Oh," zise Richard vag şi puţin deconcertat pe acest atac direct al chestiunei. „Vreau să fie o seară frumoasă, înţelegi, vreau ca toată lumea să se amuze" continuă el entuziast. „Vom începe prin cocktailuri pentruca să încălzim puţin atmosfera, adică să rupem ghiaţa. Apoi voiu angaja o sală numai pentru noi, unde va avea loc un dineu drăguţ: plum pudding, friptură de gâscă cu tradiţionalele-i garnituri, flori pentru doamne şi ţigări pentru domni şi pe urmă, — ei bine" se opri o clipă observând crescânda lipsă de entuziasm a fetei, „o, pe urmă o să chem o bandă de lăutari din Muenchen".

Se opri, pentrucă atitudinea d-rei Appleby exprima consternare şi, ceeace era mai desconcertant, părea amuzată şi compătimitoare în acelaş timp.

— „O, Doamne!" exclamă ea. „O, doamne! Dar bine, d-le Pomeroy, ăsta nu-i Crăciun".

— „Nu văd pentru ce n'ar fi" încercă el să argumenteze.

— „In cazul acesta n'ar trebui să mai dai nici o petrecere" replică ea hotărîtă.

— „Care e ideea d-tale?" întrebă el puţin îmbufnat şi fără a o privi în faţă. Richard nu era obicinuit să i se discute părerile Se pricepea în asemenea chestiuni tot atât de bine ca oricare altul.

— „Ei bine", zise ea cât mai blând cu putinţă, „aceşti oameni sunt toţi străini. Singurul punct comun între ei e faptul că sunt americani şi că simt cu toţii nostalgia patriei. O ştiu", vocea ei tremură puţin — „pentrucă şi eu sunt în situaţia aceasta. Aşa că" — ochii fetei începură să sclipească gândindu-se la petrecerea pe care ar fi dat-o ea — „ceeace i-ar apropia şi ar rupe ghiaţa, cum spui d-ta, ar fi un Crăciun simplu şi tradiţional, aşa cum au apucat cu toţii în copilărie. Ii vei face pe toţi să vină cu câte un cadou, care să nu coste mai mult de o marcă şi să convină oricărei vârste şi oricărui sex şi vei împodobi un brad, cu afine, globuri, beteală şi lumânărele — am să-ţi ajut şi eu. Pe urmă, cum masa li se va servi în hotel, pe la două şi jumătate după amiazi, banchetul nu mai are nici un rost.

„Şi apoi — ea ezită o clipă dar reluă curagioasă, cu ochii scânteetori şi buzele roşii puţin întredeschise, „ai să găseşti poate stupid... dar eu i-aş pune să cânte vechile imnuri ale Crăciunului.

Intr'o clipă, mintea lui Richard făcu un salt imens înapoi, culegând din copilăria sa amintirea acelui adevărat Crăciun, pe care-l poartă fiecare din noi în inima sa. Işi revedea mama, sveltă şi impunătoare într'o rochie de lenaj albă, cu mânecile bogate şi gâtul delicat, prins într'un guler montant de dantelă, cu faţa gravă dar luminoasă, stând înaintea pianului de mahon şi cântând tradiţionalele cântece de Crăciun, acompaniată de vocile proaspete ca un clinchet de clopoţel, ale copiilor. Simţia par'că parfumul Crăciunului, planând într'o atmosferă de ideal, de o extremă puritate...

Richard făcu apoi un drum lung îndărăt către un prezent ce-i părea imposibil şi ireal, alături de această clară realitate a copilăriei. Salonul acesta cu ornamentaţii pompoase şi îmbâcsite, părea îndepărtat ca un vis: totul era aci plat şi inert cu excepţia acestei fete svelte, cu ochii calzi, ale căror buze părăsiseră linia aceea austeră şi erau acum blânde, zâmbitoare, generoase...

— „Da", zise Richard, ca trezit din somn, „la noi acasă se făcea întotdeauna muzică de Crăciun.

Asta ar fi tocmai ceeace ne trebue. Am un pian la mine în salon. Ai putea cânta d-ta?"

— „Cred şi eu", răspunse ea amuzată, cu o uşoară nuanţă de ironie, „e ceeace fac pentru a mă întreţine: predau lecţii de pian".

— „Avem o mulţime de făcut" zise Richard entuziasmat, sărind în picioare. „Mai întâi trebue să le trimit iar câte o notă, pentru a le recomanda să-şi aducă daruri. Şi apoi va trebui să mergem şi să cumpărăm cele necesare pentru pom...

— „Mă reped până sus să-mi iau pălăria şi paltonul" strigă Faith serioasă şi pornită ca un copil. „Şi am să aduc un ac mare, pentruca să facem agăţători podoabelor; nu cred să ai vreunul....

Apoi, fără vreun motiv vizibil, fata se porni pe râs, iar el uitându-se la ea, fu cuprins de aceeaş veselie....

***

Urcând în grabă scările, şi sărind câte două trepte deodată, Richard fu cât pe-aci să dea peste micuţa Katha, care sta în capul scării, vorbind în şoaptă cu păpuşa sa.

— „Warum sitzen sie da?" întrebă el în germana-i frântă şi stricată; apoi mai blând: „Unde e mama ta, copilaşule ?

— „A plecat".

— „Dar vine Crăciunul, nu ţi-e urît?"

— „A, nu". Ea-i întinse păpuşa. „Mă joc cu Henni".

— „Ia ascultă" zise el deodată. „Eu fac un pom şi au să fie în el prăjituri, bomboane, ciocolată... Vino şi tu".

Pe figura copilului apăru o expresie de bucurie dar avu o ezitare.

— „Să-mi pun rochiţa roz?

— „Dar pentruce? Eşti foarte drăguţă şi cu asta!" răspunse el zâmbind. Nu ştiuse că fetiţele încep să aibă atât de devreme preocupări de cochetărie.

— „A nu, am să pun rochiţa roz" anunţă fetiţa fermă, „şi cred că ai să mă poţi pieptăna d-ta?" întrebă apoi privindu-l încrezătoare.

Faith apăru în capătul coridorului. Purta o rochie lungă de catifea neagră, al cărei decolteu tăiat pe lângă gât îi evidenţia albeaţa pielei, şi ale cărei enorme mâneci bufante, dădeau majestate gâtului svelt şi căpşorului delicat, de o surprinzător de caldă şi rară frumuseţe.

Văzând că Richard rămăsese cu ochii aţintiţi asupra ei, Faith îl întrebă neliniştită:

...Vocile lor se ridicau limpezi...

— „Nu-ţi place ? E singura mea extravaganţă parisiană".

Pentru a-şi disimula emoţia, Richard o rugă să vadă de Katha în timp ce el avea să primească oaspeţii.

Draperiile grele şi roşii de brocart fuseseră desfăcute pentru a lăsa să se vadă marile candelabre ce ardeau în jurul camerei, pe lângă ferestre. Pomul era cam mic — pentrucă-l cumpăraseră târziu — dar fixat pe o masă îmbrăcată în alb, roşu şi argintiu, avea o strălucire sărbătorească. Ghirlande de imortele şi iederă decorau pianul şi mobilele. Pe masa din mijloc se afla o fructieră de proporţii respectabile în care se ridica o piramidă de mere roşii înconjurate de struguri negri şi nuci poleite, iar dintr'un vas ce fumega pe cămin, vapori de vin fiert cu arome, se ridicau pentru a se amesteca cu mireasma pătrunzătoare a bradului, şi a lumânărilor aprinse, într'un parfum specific, purtător de dulci nostalgii, ce lumina faţa fiecăruia dintre oaspeţi, de cum intrau pe uşă.

Se procedă la predarea darurilor şi fiecare încerca să scuze modestia sau lipsa de inspiraţie a obiectului adus, dar când Mr. Gray deschise o delicată cutiuţă lucrată în panglici roz şi bleu de satin, cu compartimente de ace de diferite mărimi, spunând cu un ton de naivă seriozitate :

— „Iată ceva ce nu trebue să lipsească niciunui holtei", râsul spontan ce urmă această remarcă, rupse brusc şi definitiv ghiaţa.

Peter Hastings se institui cavaler al celor două domnişoare Springer tratându-le cu o respectuoasă galanterie, ceeace avu darul, împreună cu vinul aromat, să le aprindă obrajii şi să le prefacă zâmbetele în sincere râsete.

Micuţa Katha, a cărei inimioară fusese sedusă de câteva mici, improprii şi cu atât mai gustate daruri, pe care Faith le alesese în grabă dintre lucrurile sale — un şir de mărgele albastre, o bucată de săpun parfumat şi o batistă de mătase colorată — sta pe un scăunel, la picioarele d-nei Hastings, privindu-şi extaziată comorile.

Richard se ocupă de Mr. Gray, hotărît în dorinţa de a realiza o seară cât mai reuşită, — să doboare barierele de care bătrânul părea a se fi înconjurat. Era însă foarte greu. Nu aveau nici o coardă comună. Abia când i se întâmplă să atingă în treacăt subiectul vechilor hărţi şi a cartografiei, descoperi că vorbia unui entuziast fanatic, ca şi el, în această materie.

***

Era opt şi jumătate. Sandwichurile şi prăjiturile se terminaseră, iar provizia de vin scăzuse simţitor. Katha se instalase într'un fotoliu şi dormia cu capul în poala d-nei Hastings.

— „Aş vrea să cânt", zise Faith şi se aşeză la pian. Incepu un vechiu şi cunoscut cântec de Crăciun, şi treptat toate vocile se ridicară intonând:

„Noapte liniştită, noapte sfântă.....

Emma Springer sta dreaptă în fotoliu său „empire", cu spătar înalt. „Minunată seară"—reflecta ea zâmbind cu satisfacţie — şi mai cu seamă fericită inspiraţie avusese îmbrăcând rochia de catifea gri, care-i da aerul unei distinse bătrânele. Mr. Hastings, fusese direct galant, iar tânărul lor amfitrion o tratase ca pe o ducesă.

Colo lângă pian sta Lucy, cântând cu ochii pe jumătate închişi.

„Totul e calm şi străluceşte".

Emma se simţia foarte obosită, dar în sufletul ei se lăsase o imensă pace. Lucy trebuia să se întoarcă la Burby, în Massachussets şi să se căsătorească cu Elisha al ei. Prostuţa! Cum se mai încerca s'o facă să creadă că bărbatul o uitase, ca şi cum ea, Emma, nu i-ar fi citit în priviri şi în gesturi oridecâteori îi venia scrisoarea de peste Ocean! Aveau să se înapoieze amândouă în patrie. De murit tot trebue să mori odată şi asta se poate face foarte bine şi la Burby. Işi lăsă capul pe spate, rezemându-l de pluşul roşu al fotoliului său, cuprinsă de un adânc sentiment de fericire.

Când începuse muzica, Mary Hastings se cutremurase, încleştându-şi degetele în braţele fotoliului. Pentruca să evite asta, fugise tocmai din Ohio şi iată că regăsia penibila clipă în acest înăbuşitor şi imposibil hotel german. Crăciunul cu brad, mere, şi turtă dulce, cu imnuri vechi şi simple de care încercase să fugă, pentrucă-i amintia cu o insuportabilă tărie ultimul an, când doi copii râseseră fericiţi în casa ei, lângă pomul încărcat de podoabe; de-acum, niciunul din ei n'avea să-şi mai ridice glasul întru întâmpinarea acestei zile.

Deraparea unui autocamion pe strada devenită lunecoasă de noroi, acest stupid accident îi strivise pe amândoi deodată, singurii ei copii !

„In jurul tău, fecioară, mamă şi copil...

Vocea soţului său răsuna caldă şi blândă, dar cu ezitări; fu-

sese prins și el de atmosfera vechilor imnuri, dar îi era rușine de slăbiciunea sa. Părea grozav de obosit. Asta nu era nici pentru el un Crăciun — smuls dintre prieteni și târît la alt capăt de lume, pentru a ușura durerea soției.

„Copil sfânt, atât de iubitor și blând...”

„A trebuit să vin până'n Europa, spre a găsi ceeace vream să uit odată pentru totdeauna!” încheie d-na Hastings resemnată și vocea ei se ridică alături de ale celorlalți.

John J. Gray nu se gândise o clipă atunci când lăsase în urmă-i — după părerea sa pentru totdeauna — America și pe Nicholas Murdock, că ceva atât de simplu ca această mică reuniune, avea să-l tragă înapoi, acolo de unde dezertase. Plănuise s'o rupă definitiv cu trecutul, să înceapă o viață nouă în Europa, bogat și liber.

Dar la auzul acestor cântece, ca sub atingerea unei baghete magice redevenise băiețașul Nicholas Murdock, al acelor mizere Crăciunuri, când un căluț de turtă dulce și vocea mamei sale, marcau o zi aparte, revărsându-i în suflet căldura credinței:

„Dormi în pacea sfântă...

Nu era în ea nici amărăciune și nici răsvrătire... doar o simplă acceptare a acelei crude societăți, care o condamnase să piară de lipsuri și oboseală, muncind ca un animal de povară. Moartea ei însă, îl lăsase sfidător și feroce ca o mică fiară, înaintea acestei omeniri. Furt? Rușine? Fetișuri de cari n'avea să se împiedice! Dar... acum că dobândise bogăția și libertatea, ce făcea cu ele? Trăia aci singur, ca o cârtiță.

„Dormi în pace sfântă...

Se întreba dacă Pomeroy fusese serios, când îi spusese că avea nevoe de un secretar și-și făcu repede socoteala: nu cheltuise mult din banii furați. Dacă-i restituia, făgăduind să plătească treptat din salariul său ceeace lipsia, n'aveau să-l mai aresteze — era sigur de asta.

Micul boy al hotelului bătu în ușă și înmână lui Hastings un bilet.

„Frau oder Herr Hastings” citi el, străduindu-se să descifreze rândurile așternute pe grabă.

„Nu-mi mai pot întreține fetița. Nu sunt o femee rea, dar n'am bani. Omul care mă ia cu el, nu vrea copila. Poate că dv. care sunteți atât de bogați și de buni, veți avea milă de ea, îngrijind să nu i se întâmple vreo nenorocire. Gândiți-vă că astăzi e Crăciunul și nu-i vorbiți rău de mama ei”.

Trecând biletul soției sale, Hastings știu mai înainte ca femeea să-și fi ridicat privirile pline de zâmbet spre el, după felul cum mâna ei se lăsase ca o mângâiere pe capul copilei, că răspunsul era: *„Da”.*

Richard Pomeroy văzu cu mirare că-și amintia mai toate cuvintele tradiționalului cântec, cu toate că nu se mai gândise la ele de cel puțin 15 ani.

Cu siguranță că Lois s'ar fi strâmbat de râs, dacă ar fi văzut cum își petrecea el această seară. Probabil că în clipa aceea, ea pregătia cocktailuri... amuzantă fată această Lois, dar ciudat... cât de îndepărtată îi părea acum...

Privirile i se opriră asupra capului blond și strălucitor al tinerei fete, care-și trecea mâinile pe clapele pianului, într'o melodioasă mângâiere. Părul acesta împărțit în două bandouri egale, printr'o cărare ce se trasa din creștet spre frunte, strângându-se într'un coc pe ceafă, enormele mâneci bufante, ce-i idealizau mâinile și aerul ei de gravă și senină demnitate, îi amintiau de mama ea. Respira însă, atâta tinerețe și atâta spontaneitate, încât părea un copil ce se joacă „de-a oamenii mari”. Simția că în fata aceasta era un etern Crăciun înmiresmat și dulce, dar proaspăt, simplu și nespus de curat.

Ultimul vers al refrenului se ridica triumfător:

„Dormi în cereasca-ți pace”.

Toți ca unul, oaspeții se ridicară să plece, simțind fiecare nevoia de a fi singur, pentru a-și retrăi amintirile deșteptate de această reuniune. Faith sta lângă pian, iar Hastings ridică fetița adormită spunând:

— „Micuța asta trebue cultă”.

Soția sa zâmbia, John Gray își luă rămas bun, pretextând confus că avea de rezolvat scrisori și ceru lui Richard o întrevedere pentru a doua zi de dimineață, la care tânărul răspunse dând din cap.

— „A fost un adevărat Crăciun — cum îl petreceam acasă”, zise Miss Lucy Springer amfitrionului. „Ne-a făcut mare plăcere, atât mie cât și surorei mele”.

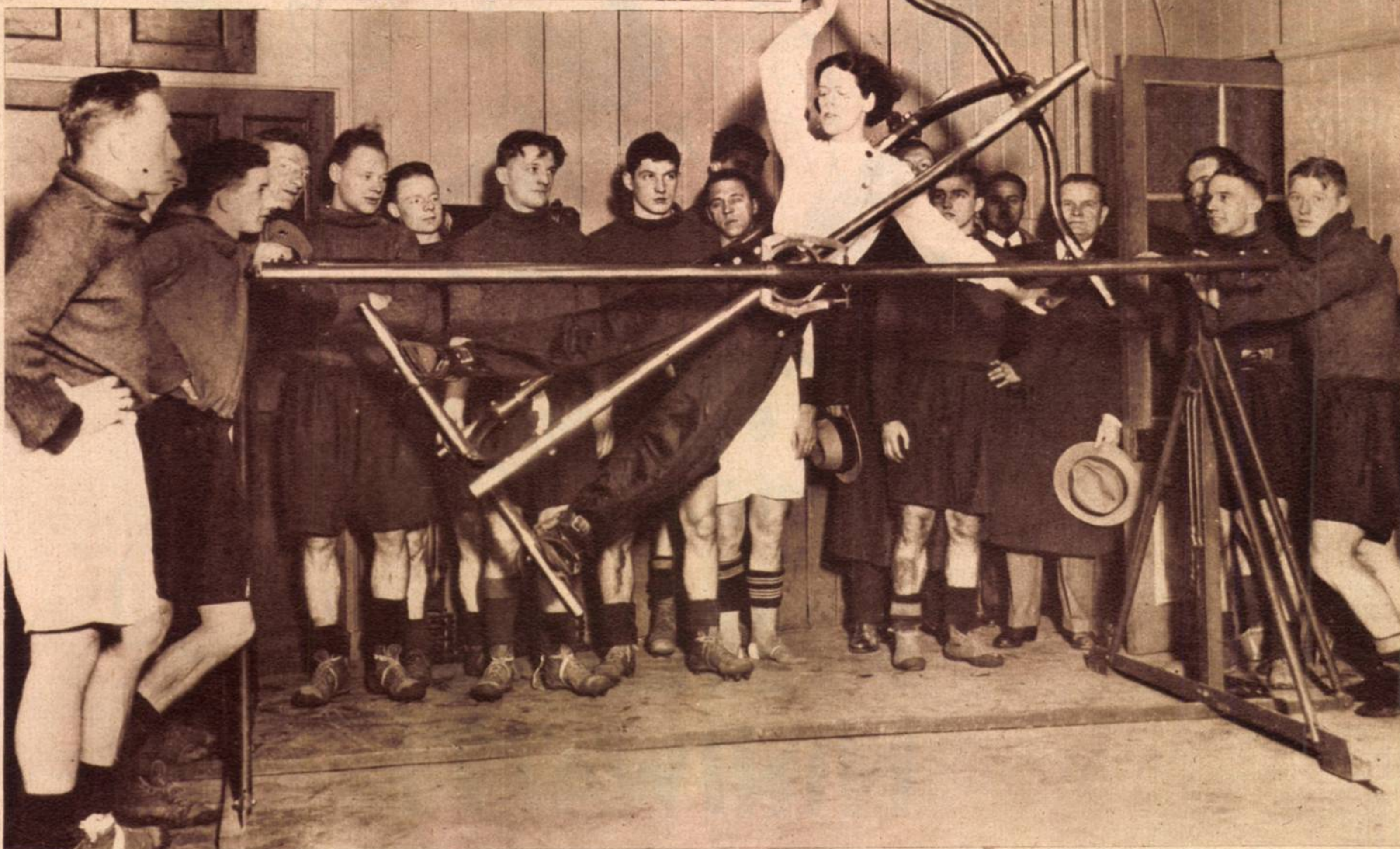
Dar în confuzia plecării, nici ea și nici ceilalți nu observară că pe fața Emmei se fixase o expresie de profundă liniște și fericire. Această expresie scăpă chiar și lui Richard, pentrucă, în timp ce Faith se ridica dela pian, mâna ei căzuse într'a lui și rămăsese acolo ca o caldă făgăduială.

BEATRICE BLACKMAR

1) la
re: l
pon
ve
în
di
— cur
cesa d
lea fiu
sionată
noscut
a term
care
morţii
femee
namen
antren
senal-C
nile în
dul na
mătoru
borare,
dintele
noastră
este ce

Din toată lumea

2.

...ată cum se sfârşeşte o vânătoa... ...nata vulpe s'a refugiat într'un ...) Studente americane ale uni... ...i Sud-Californiene, studiând er... ...er, proprietăţile unui cactus, a cărui tulpină — după perforare, ...ge apă perfect potabilă; 3) Du... ...e York, soţia celui de-al doui... al regelui Angliei, este o pa... jucătoare de popice; 4) Cu... ...l sculptor francez Giullaume ...inat statuia lui Aristide Briand, ...va fi desvelită la aniversarea marelui bărbat de stat; 5) O ...a inventat un aparat de antre... ...l pentru footballişti, cu care ...ează pe jucătorii celebrului „Ar... ...lub" din Londra; 6) Discuţiu... ...tre guvernul german şi parti... ...ţional-socialist, au ajuns la ur... ...l rezultat: un guvern de cola... in frunte cu d. Göring, preşe... Reichstagului (în fotografia ...); 7) Un muzeu al groazei ...l al d-lui Ralph Glidden, care a adunat pe insula Catalina de lângă Los Angeles, osemintе de ale vechilor neamuri de Piei-Roşii; 8) Papa Pius XI a inaugurat noua intrare a Muzeului Vaticanului.

In fotografia noastră vedem pe Marele Pontif al bisericii catolice, înconjurat de oficialităţile şi de intelectualii italieni, după oficierea slujbei religioase, în faţa nouei intrări, care s'a naugurat.

(Fotografii Keystone şi „New-York Times").

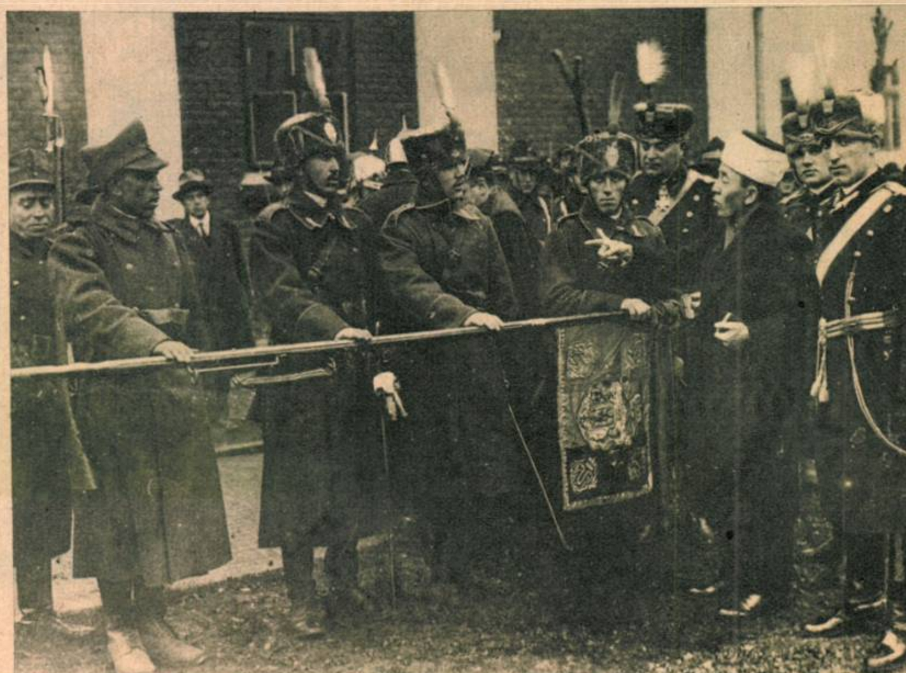
St. sus: *Poliţia a confiscat pancartele asociaţiei automobiliştilor, cu care aceştia voiau să manifesteze pe străzi.* Sus: *Jurământul elevilor Şcolii militare de infanterie din Bucureşti.* Jos: *La 9 Noembrie împlinindu-se un an dela moartea căpitanului aviator Romeo Popescu, a avut loc o impresionantă ceremonie la cimitirul Bellu, unde se află mormântul eroului.*

Din țară

Dr. sus: *Regele Carol, Marele Voevod Mihai şi autorităţile civile şi militare primind jurământul elevilor dela Şcoala militară de infanterie din Bucureşti.* Sus: *Clerul de toate confesiunile, făcând rugăciunile înainte de depunerea jurământului noilor recruţi.* Jos: *Tinerii recruţi musulmani, depunând jurământul pe drapel, în prezenţa unui hoge.*

SPORT

IN ZIUA de 7 Decembrie 1932 a avut loc, la Stamford-Bridge-Stadion (Anglia), un mare match internațional de foot-ball între Anglia și Austria. Anul acesta victoria a fost de partea Angliei, matchul terminându-se cu scorul de 4:3. La acest match au asistat peste 60.000 de spectatori, iar casa Metro-Goldwyn l-a cinematografiat.

Arbitrul finalei dela Montevideo, Johny Langenuss, a arbitrat și de data aceasta. Campionata de foot-ball dela jocurile Olimpice-Uruguay a provocat echipa învingătoare la un nou match care va avea loc în luna Februarie 1933 în Anglia.

In fotografia noastră vedem primul goal câștigat de echipa engleză. Portarul austriac a căzut. Matchul Anglia-Austria va deveni o competițiune anuală. In 1933 el se va disputa la Viena.

Știri Sportive

Campionatul de ciclo-cross se va alerga la 26 Martie 1933.

* * *

La Insbruck (Austria) vor avea loc campionatele europene de sky. Nu se știe încă precis dacă România va participa.

* * *

Anuala întrunire de rubgy dintre Oxford și Cambridge a avut loc la Twickenham și s'a terminat cu victoria Oxfordului.

* * *

Specialistul la decathlon, Sievert, a atins la antrenament 16 m. 46 cm. la aruncarea greutății. Se anunță o întrunire sportivă la Hamburg pentru a decerna titlul de campion mondial.

Celebra înnotătoare engleză Phililys Harding, a reușit să stabilească recordul mondial la 400 m. înot pe spate, 6' 16' 4/10. Innotătoarea se clasase a patra la jocurile olimpice dela Los Angeles; iar acum a dobândit recordul deținut de olandeza Marie Braun cu 6' 12' 8/10. Iat-o în momentul plecării.

Rolul social al femeii

CONFERINȚA D-LUI Dr. C. D. RADULESCU

D. dr. Const. D. Rădulescu a ținut la Radio o conferință intitulată „Rolul social al femeii". D-sa a schițat documentat mișcarea feministă în decursul vremurilor, arătând rolul femeii în toate domeniile.

Conferențiarul a demonstrat deasemenea că deși religia creștină a propovăduit egalitatea sexelor, menține pe femei într'o stare de inferioritate, neadmițându-le să ocupe funcțiuni bisericești. Odată cu industrializarea țărilor din occidentul Europei, femeia a început să exercite unele din profesiunile bărbaților. Incetul cu încetul femeia a ocupat locuri binemeritate în literatură și chiar în politică. In America multe state le-au acordat drepturi politice. In timpul războiului femeia a adus servicii imense națiunilor.

S'a putut constata astfel că femeia nu este inferioară bărbatului.

In finalul conferinței d. dr. Rădulescu face un apel la reprezentanții sexului masculin să proteguiască pe semenii lor, femeile, care, orice s'ar zice, sunt factorii precumpănitori în educarea cetățenilor de mâine.

CE FEL DE INTELIGENȚĂ aveți?

de Prof. Donald A. Laird

CUM se face că printre desmoșteniții soartei întâlnim mulți indivizi dotați cu o inteligență excepțională și dând dovezi de vastă cultură? Și iarăș, cum se face că oameni cari, intelectualicește, ne par lipsiți de reliefare, ajung să ocupe locuri de frunte, în mari întreprinderi comerciale sau instituții publice?

E aici un mister de care, sub o formă sau alta ne-am lovit până acum cu toții, nu odată în viață. Chipurile oamenilor de cultură vastă în haine sdrențuite, ocupând posturi prost retribuite și ale indivizilor necioplițí cari nu pot vorbi decât despre rezultatele sportive, dar cari au isbutit să-și facă o viață princiară, ne sunt extrem de familiare. Nu e mult de când am citit în ziare o notiță care raporta că un fenomen al Universității Harvard, licențiat la vârsta când alți tineri abia-și încep studiile universitare, nu fusese în stare, după un interval de 12 ani să ocupe altceva decât un post de 15 dolari săptămânal la o societate de asigurare. Dar ceea ce-i mai ciudat, soluția găsită în ultima vreme de către psihologii Fred. A. Moss dela Universitatea George Washington și Prof. Harry W. Hepner, e, ca orice soluție bună, aproape tot atât de simplă ca „bună ziua". Iată ce spun acești domni: inteligența umană e de cel puțin două tipuri distincte: „socială" și „abstractă". Aceste două tipuri se exclud reciproc și sunt în practică tot atât de diferite ca apa și untdelemnul.

Dacă vă interesează ceeace se numește succesul în viață, inteligența socială e cu mult mai importantă decât cea abstractă. Deși prin ea un individ n'ar dobândi niciodată o reputație ca a lui Einstein, el ar putea totuș dac'ar poseda-o la un grad destul de ridicat, să ajungă a ocupa una din cele mai proeminente situații politice, cum ar fi de pildă prezidenția, într'o republică.

Există însă și oameni cari posedă ambele genuri de inteligență: socială și abstractă, în măsură egală și unul dintre aceștia a fost Theodore Roosevelt, răsfățatul președinte al Statelor Unite. In genere însă, proporțiile variază mult și la unii indivizi, un gen predomină într'atât, încât ajung să-l excludă cu totul pe celălalt.

„Un studiu amănunțit al calităților așa numitului om de succes" spune Doctorul Moss, „vă va arăta că în nouă din zece cazuri succesul unui individ nu depinde de cultura profundă pe care ar poseda-o și care ne-ar împinge să cădem în admirație față de el, ci de însușiri mai simple și mai puțin rare, dar care deșteaptă în inimile oamenilor un sentiment de simpatie. Când e vorba de realizări practice, inteligența socială învinge inteligența abstractă, cu zece la una, pentrucă inteligența abstractă știe ce trebue să facă, pe când cea socială, știe cum trebue să facă un lucru.

Să vedem acum cele două tipuri în acțiune. Presupuneți că pledați, încercând să câștigați aderenți pentru o cauză oarecare. Veniți și vă expuneți argumentele unui om dotat cu o inteligență socială. El vă va studia repede dar bine înfățișarea generală ca un indiciu al tipului de om ce sunteți; expresia figurei, ca un indiciu al stării dvs. de spirit; felul dvs. de a vorbi, care-l va edifica asupra sensibilității și emotivității dvs.; asupra onestității, sincerității și atitudine dvs. față de el; îmbrăcămintea ca un exponent al situației dvs. financiare.

Mai târziu, expuneți, aceeaș chestiune unui om a cărui inteligență cade în clasa abstractă. Spre deosebire de cel dintâiu, acesta deabia catadixește să vă dăruiască o privire: el nu se gândește decât la ceeace spuneți, la propunerea dvs. și la aspectele ei financiare, legale, etice sau sociale, după cum e cazul.

Ce se întâmplă atunci? Hotărârea omului de inteligență socială se bazează pe dv. Dacă aveți șansa să-i placeți, înclină să aprofundeze chestiunea, să dea curs acțiunei și o face, servindu-se de studiul pe care l-a făcut asupra dv., pentru a vă câștiga simpatia, încrederea și prietenia, așa cum l-ați câștigat și dv. pe el.

Omul de inteligență abstractă, pe de altă parte, e tot atât de rece și de străin cu dv., ca și la începutul întrevederei; el se decide pro sau contra, pe baza unor considerente pur logice. In majoritatea cazurilor părăsești pe primul dornic să-l revezi, să-l cunoști mai de aproape și să-l faci să câștige; pe când față de al doilea, nu-ți rămâne decât interesul de-a încheia afacerea și de a-i lua banii.

Care din aceștia, credeți dv. că are mai multe șanse de succes în viață?

Presupuneți acum că un om de o puternică inteligență socială și un altul dotat cu o excepțională inteligență abstractă, vin la dvs. solicitându-vă un post, un împrumut, sau un sprijin politic. Primul se împrietenește cu dvs., vă studiază cu siguranța-i intuiție, și știe cum să vă speculeze, pentru a trage maximum de profit; cel de al doilea își bazează solicitarea pur și simplu pe logica argumentelor sale, și după ce-a plecat, aproape că nici nu vă mai gândiți la el. Mai e de mirare că inteligența socială înseamnă cu mult mai mult, decât inteligența abstractă, în dobândirea a ceeace noi numim succes?

Această lege se manifestă în viețile a zeci de oameni proeminenți contimporani sau din trecut. Un exemplu cum nu se poate mai reprezentativ de inteligență abstractă este fostul președinte al Statelor Unite, Woodrow Wilson. Considerând omenirea în massă el făcea admirabile proecte de îmbunătățire a condițiunilor de trai, dar era mereu în neînțelegere cu indivizii, după cum au dovedi-to frecventele-i certuri cu cabinetul. El a plănuit în mod magistral o nouă împărțire a Europei, dar s'a pomenit mai mult decât incapabil să trateze dela om la om și să se înțeleagă cu politicienii dela Versailles.

Și mai departe, e Warren C. Harding, un om de o inteligență abstractă relativ redusă, devenit președinte pur și simplu pentrucă poseda o excepțională inteligență socială, cu care și-a câștigat pretutindeni prieteni. Einstein, care posedă probabil cel mai înalt grad de inteligență abstractă, a fost pus într'una din cele mai penibile situațiuni, de către reporterii americani, pe când Grandi ministrul italian de curând demisionat, incapabil să înțeleagă teoriile lui Einstein, a înțeles, a simpatizat și a câștigat admirația și prietenia acelorași gazetari, precum și a tuturor celor cu cari a venit în contact, în răstimpul cât a stat în America. Emanuel Kant, filozoful german, a cărui inteligență abstractă n'a fost încă depășită, a trăit aproape în sărăcie, evitându-și semenii, și ridiculizat de către vecinii săi, numai pentrucă acest om a fost complectamente lipsit de acea inteligență socială, prin care i-ar fi putut înțelege, făcându-se în acelaș timp înțeles de ei.

Descoperirea doctorilor Moss și Hepner ne aduce deslegarea unui mister milenar!

In lumina acestei teroii individul care, după ce s'a dovedit un școlar submediocru, se ridică la un moment dat, devenind o marcantă figură financiară, nu ne mai poate surprinde. Spiritul său era impropriu unei culturi abstracte, dar avea în schimb acea dispoziție către o profundă simpatie și înțelegere a oamenilor, ceeace i-a dat posibilitatea de a-i mânui în avantajul său.

Tot astfel, individul care în școală s'a dovedit un mic „înțelept", ratează în viață, dacă intră într'o ramură de activitate unde trebue să trateze cu lumea, fiindcă nu posedă acest gen de inteligență.

Sunteți un om de lume?

Dintre următoarele idei, unele sunt juste iar altele false. Insemnați cu un cerc litera C. sau F., după cum găsiți că afirmația e falsă sau corectă, apoi cercetați soluțiile publicate în pag. 39.

1. C. F. La banchete și dineuri, domnii stau în stânga doamnelor.

2. C. F. Când mergi pe stradă cu o doamnă sau o persoană mai în vârstă, mergi pe dreapta.

3. C. F. La restaurant, mulțumești chelnerului, oridecâteori îți pune dinainte un fel de mâncare.

4. C. F. In societate ai întotdeauna grija de a monopoliza conversația, pentru că ceilalți se simt astfel mai bine.

5. C. F. După ce-ați isprăvit de mâncat, furculița trebue pusă pe farfurie cu dinții în sus.

6. C. F. Când faci o prezentare, recomanzi persoana mai tânără, celei mai în vârstă.

7. C. F. Trebue să aștepți pe gazdă pentru a începe să mănânci.

8. C. F. Când ți se face o prezentare, în timpul mesei, dai peste masă mâna cu noua cunoștință.

9. C. F. O doamnă poate lua brațul bărbatului care o însoțește, când umblă pe străzi, în cursul zilei.

10. C. F. Un oaspe distins trebue să fie așezat la dreapta amfitrionului.

11. C. F. E corect să dai mâna cu mănușe, scuzându-te.

12. C. F. Femeea trebue să intre înaintea bărbatului într'un local.

(Cel care dă soluții corecte micilor probleme de mai sus, e ceeace se numește un om care știe să se comporte în societate).

(Urmează în pagina alăturată, jos).

Steaua

ÎN cârciumă erau vreo şase oameni din sat şi toţi ştiau că la Strunga „a venit gaz". Era mare lipsă de petrol în Modâlga, de multă vreme; nici cârciumarul nu avea măcar pentru prăvălia lui. Satul întreg zăcea noaptea în adâncă întunecime, căci nici untdelemn nu se găsea, de când trenurile nu mai umblau după rostul lor. Făclia, opaiţul strămoşesc, văpaia din vatră, numai acestea mai aruncau o zare de lumină în colibele oamenilor.

Dragomir Al Săvastei ceru o ţuică şi spuse că se duce numaidecât la Strunga, după gaz.

— Dacă te duci chiar acum, zise cârciumarul, ai putea să-mi cumperi şi mie până la cinci kilograme. Am un bidon de tinichea anume, îl legăm frumos pe o târlie, tot a mea... Pe zăpada de afară, cum e drumul de neted, aduci gazul fluerând.

Al Săvastei se gândi, ascultând, cu ţoiul la buze şi grăi:

— E uşor, ce-i drept. Da, tinicheaua, dacă nu ia decât cinci kilograme, două din ea să fie ale mele şi trei ale dumitale. Că le plătesc. Ca să nu mai car cu mine sticle şi sticloaie şi m'oiu mai duce odată la Strunga, dacă 'oiu vedea că e gaz destul. Până acolo să tot fie cinci kilometri... E drum frumos, altminteri!

— Ştiam că-ţi place, răspunse cârciumarul. Tu ai tot umbla. Numai drumul bisericii nu-l bătătoreşti...

Dragomir Al Săvastei nu fusese văzut la biserică dela nunta lui. Nu ţinea posturile; lua peste picior pe dascăl şi vorbia adesea în pofida feţelor bisericeşti şi-a celor credincioşi.

Cârciumarul îi dădu bani, scoase bidonul şi săniuţa de pe unde le avea, şi toţi cei de faţă ieşiră în ograda albă de omăt, vorbind.

— Cam pe înserate pleci! zise unul, cojocarul Modâlgii, şi-i răspunse altul, nu Dragomir.

— E senin, şi'n noaptea asta e o lună cât o baniţă.

Bidonul fu pus în mijlocul sănioarei şi i se petrecu un laţ de funie pe la mijloc: aşa trebuia să facă Dragomir şi la întoarcere. Capetele fringhioarei fură legate de sanie în două părţi.

Omul plecă, trăgând după el târlia, în hazul nesupărător al celor cari îl petreceau cu ochii, urcaţi acum pe prispa crâşmei.

Ninsese mult, în două rânduri, câte trei zile încheiate. Nu viforise, aşa că pretutindeni era alb, şi acoperiţi erau şi munţii, cu pădurile lor. Verdele brazilor abia ici colo izbutia să se arate de sub omătul ce încărca ramurile şi începuse acum să pară negru, căci se lăsa noaptea. Scânteerea întinderilor albe, a vârfurilor de munţi, a costişelor, se potolise. Rotund, rece tipsie de aramă, soarele stase câtva în şeaua munţilor Balaurului şi se dase după ea. Suflarea vântului se simţi de-odată călătoare prin lume, pe drumul şerpuit. Ca o tristeţe pogorî peste cuprinsul îngheţat; neaua se făcu viorie. Culmile depărtate înalbăstriau în zări, triste şi mândre.

Dragomir mergea în pasul lui obişnuit, larg şi îngenunchiat, de muntean, cu târlia după el. Luna, întreagă, începu a străluci pe cerul palid-albastru, drept înaintea călătorului.

Drumeţul simţi o bucurie lămurită; merse mult cu ochii către sora soarelui, zâmbindu-i. Când îi cobori pe drumul înzăpezit, îi veni în minte nevastă-sa, aşa precum era ea logodnică.

Calea cotia după o stâncă din poala unui munte. Locul aci aduna parcă la olaltă, ca să se măsoare între ele, opt culmi, şi toate erau albe, scrise desluşit pe coviltirul albăstrui al cerului. Dragomir le număra întorcând în toate părţile capul, cu ochii pe sus.

Abia avu timp să le adune şi auzi un pas pe drum. Nu mai întâlnise pe nimeni şi umbla de un ceas. Şonticăind, un fel de popă, avea să treacă pe lângă el. Al Săvastei se strâmbă de necaz.

Boaita dracului! zise el în gând, măsurându-l pe cel care se trudia cu pasul. Înţelese că e un călugăr, că e bătrân.

Trântorii ăştia! gândi el. Şi-i vorbi:

— Da'ncotro, părinte?

— Cu Domnul, taică! îl binecuvântă moşneagul.

Şi numaidecât, tot el:

— La schit, la Bârlogul!

„Nu vă mai astâmpăraţi!" mormăi batjocoritor săteanul. „Cum de nu vă mursică un băitic de lupi, măcar aşa de *prubă*".

Neoprindu-se niciunul dintre ei, călugărul nu auzi. Lui Dragomir, căruia îi plăcuse până atunci plimbarea, dela vederea monahului i se risipi mulţumirea. Ura lui veche împotriva colivarilor, a bărbaţilor cu poale lungi, îl înveninǎ. Nu le pricepea noima, nici popilor, nici călugărilor. Se rugau adică pentru binele lumii? Dar ştia el bine că, dacă munteanul nu pleacă la câmp vara, ca să muncească pe moşiile boereşti, n'are după ce bea apă. Va să zică, binele şi-l face omul singur, cu vrednicia, cu palmele ori cu mintea lui. Credinţa, rugăciunea, sunt bune pentru cei bătrâni şi schilozi. Omul în putere nu se razimă decât pe destoinicia lui.

Se înnoptase. Luna, ca de aur, părea vie, părea că străluceşte cu vrere. Omătul lumina şi el, dând nopţii o albeaţă ca de lapte, albăstruie. Singurătatea cânta, legănând un hamac albastru, din culme 'n culme, în care se da sufletul lui Dragomir, prins iarăş de frumuseţea priveliştii.

Zâmbind, Al. Săvastei întoarse capul şi privi lung printre copacii împovăraţi de nea, rari, depe coasta de munte, vecină cu drumul. Nu departe, cumpăna fântânii Boului se înălţa arătătoare către stele. Printre arborii coastei prăvălite, călcând adânc în omătul înalt, trei dulăi, câini mari, cu capetele înălţate în vânt, veniau întins devale.

Drumeţul singuratic smuci târlia de funie, după ce făcu un pas mare înainte, se opri şovăelnic, o clipă, strâmb, cu ochii ţintă la cele trei arătări.

Erau fiare, erau lupi. Omul îşi lăsă capul cu grumaz cu tot în jos, ca să vadă mai bine. Erau lupi! Erau fiare, şi-l văzuseră şi ele pe el!

Dragomir Al Săvastei gemu înfundat şi intr'o scurtă întoarcere de cap ochi fântâna, cu cumpăna ei. Alt adăpost, care şi unde ar fi putut fi, dacă dihăniile îl văzuseră, dacă veniau spre el?

De când cu războiul, lumea nu mai avea arme. Ele fuseseră luate, şi fiarele se înmulţiseră în voie.

Lupii săltau mereu, coborau în fugă, răsbiau lesne prin zăpada mare.

Dragomir lăsă târlia pe loc, o uită şi, bălăbănind din mâni, se puse pe fugă, către puţ, mereu cu capul întors către lupi. Bătăile inimii îl înnecau. Înghiţind în sec un nod care i se urca la beregată, cu jumătate de trup înainte, scurtându-se, căci ar fi vrut să se facă atât de mic, încât să intre în pământ, alerga de zor. Picioarele i se rupeau din trup, svârlite năpraznic, ca de

---

(Urmare din pag. alăturată)

In ancheta pe care doctorul Moss a făcut-o în marea mulţime, cântărind cu ajutorul unor chestionare special întocmite, inteligenţa socială a câtorva sute de persoane, s'a constatat că meseriaşii au mai multă inteligenţă socială, decât vânzătorii, vânzătorii mai multă decât birocraţii, birocraţii, mai multă decât lucrătorii de fabrică; femeile ceva mai multă decât bărbaţii şi fumătorii mai multă decât nefumătorii. In fiecare din categoriile pomenite s'au găsit, natural, şi excepţii, la această mare regulă, de care ţinând seamă, oamenii vor ajunge să se claseze mai adecuat în scara economică.

Se poate forma o inteligenţă socială prin educaţie? Până la un anumit punct, da. Există însă o puternică evidenţă că adevărata simpatie pentru lume, care e caracteristica de bază a unui om sociabil, nu poate fi desvoltată mai mult decât o adevărată înclinare pentru matematici. De unde urmează c'ar fi preferabil ca individul să caute să-şi determine tipul de inteligenţă, mai înainte de a-şi alege o carieră, în care urmează să lucreze toată viaţa. In acest mod s'ar evita absurditatea încercărei de-a face un avocat, dintr'un matematician înnăscut şi un om de cercetări ştiinţifice, dintr'un om cu aptitutidini oratorice.

Prof. DONALD D. LAIRD

lemn, ca din încheeturi de piele. Suflarea omului primejduit şuera. Fiarele pogorau, dar el avea să ajungă la puţ, mai degrabă decât ele la el.

In preajma fântânii alunecă. Era gheţuş, se vărsase apă pe jos, cu adăpatul.

Dragomir puse mâna pe colac, privi năucit în fundul puţului. Cum să se coboare acolo? Fireşte că acolo era un loc sigur, căci dihăniile n'aveau cum să se arunce după el. Dar şi el, cum avea să se afunde? Să dea de apă? „Ori cum! ori cum!" îşi răspundea tot el, întorcând capul către lupi, pe cari acum nu-i mai vedea, din pricina unor crengi, dar par'că-i auzia gâfâind.

Al-Săvastei trase de lanţul cumpenei, slobozind găleata la fund. Mâinile lui, în neştire, fără desluşita poruncă a minţii, umblau pe lanţ repede, aşa de grăbite, că lemnul cumpenei îl lovi peste mână şi el auzi plescăitul apei, în adânc. Găleata ajunsese la apă.

Omul se gândia: „Acum să cobor. Cât mai e vrême". Intoarse iarăş capul, auzi limpede de astădată, neîndoelnic, suflarea sălbătăciunilor.

Se prinse cu amândouă mânile de lanţ; îşi trase trupul greu, şi acesta i se desprinse de pe colacul de piatră al puţului. Omul gemu tare, simţindu-se spânzurând în gol. Ca un ciorchine greu se bălăbăni câtva timp. Picioarele, fricoase, întâi stârcite, căutară să se strângă de trup, căutară să se prindă şi ele de lanţ. In nesiguranţa clipei, nesfârşit de lungi, palmele se strânseră cumplit de tare de inelele jucăuşe ale pârghiei.

„Nu pot să stau aşa!" se tângui cu graiu Al-Săvastei. Auzul însă nu contenia să fie treaz. Gâfâitul lupilor se apropia. Ii văzu; erau la treizeci de paşi.

Incolăcindu-şi tot mai mult picioarele de clătinata funie de inele, se lăsă afund. Acum era în întunecime; jos, mai era mult până jos, era poate moarte de om. Dacă se desprindea, cădea. Sus erau lupii; moarte sigură. Privi în adânc, spăimântat. O licăreală neagră se uita par'că la el în batjocură.

Dragomir îşi puse iarăş toată nădejdea în mâni, ca să mai coboare. Auzul îi chema privirea în sus. Acolo era sgomot. Şi omul văzu trei capete de lupi, aplecate spre el, dar destul de departe. Şase ochi îl priviau încordat, aprins.

Dragomir se lăsă pe lanţ şi mai mult, repede, ca şi cum ar fi putut fi ajuns. Apa lumina puţin fundul puţului. Se deosibeau muchile unor lespezi de piatră, cu care era ghizduită fântâna la fund. Omul despleti un picior de pe lanţ şi-l puse, cercetător pe colţul tare. Lespedea era bine prinsă la locul ei. Celălalt picior veni dela sine să se razime în alt colţ de bolovan.

Al-Săvastei nu lăsă însă din mâni pârghia pe care coborâse. Ridică ochii: lupii erau încă de-asupra lui; ridicaseră boturile; urlau.

„Dacă-ar sări unul aici?... S'ar inneca, fiara blestemată! Dar

Toate şcoalele trimit delegaţi în „Parlamentul Copiilor"

mai bine să nu sară". Ducă-se pe pustii! Ar cădea peste mine, şi am veni grămadă amândoi în apăraie... şi, de spaimă, poate că m'aş înneca şi eu..."

Prin întunecimea puţului, poate că lupii nu-l vedeau pe om. Omul însă îi vedea, în lumina de-afară, a lunii.

Dragomir Al-Săvastei se aşeză bine, pentru aşteptare îndelungată. Se rezemă cu spatele, stând răschirat, cu picioarele furcă, într'un unghiu, ca să nu se despice prea tare. Nu lăsa însă din mâni pârghia, fără sprijinul căreia nu putea să se uite drept în sus, pe îngustimea de horn mare a puţului.

Lupii plecaseră dela gura fântânii. Dar se auzia ceva, ca din pământ, ca prin pământ, un sgomot de scormonire dârză. Sălbătăciunile turbate de neizbândă, scurmau cu ghiarele labelor de dinainte ghiaţa, pământul tare, din jurul puţului! Dragomir asculta încordat şi urmărea cu gândul dihăniile mânioase, cum dau târcoale, urlă, şi se pornesc a săpa, a scurma. Ele îşi dădeau seama, aşadar, că omul n'a pierit, că este acolo şi îl adăstau înverşunate. Se ascuţiau parcă, fiarele, întru ospătarea cu carnea lui.

Dragomir auzi multă vreme sgomotul acela ciudat, fioros pentru el şi care i se părea că străbate prin pământ, printre bolovanii ghizdurilor. Apoi se făcu tăcere.

Deprins cu liniştea, Al-Săvastei o ascultă cu încordare, fără să cugete desluşit. Apoi felurite gânduri se înfiripară în mintea omului răstignit fără picioare, silit să stea ţeapăn, rezemat de pietre, dinainte-i cu o apă a cărei adâncime n'o cunoştea şi-l înfricoşa, în fundul pământului. El nu mai coborîse niciodată în vre-un puţ.

„Până acum lupii sfârşiau de tot cu mine!" cugetă el. „Oare cum ar fi fost? Puteam eu să mă apăr? Cum aş fi putut? Muşcau din mine, mă rupeau, mă sfâşiau, mă hărtăniau ciosvârte. In trei mă făceau, bucăţi, bucăţi!"

Ochii omului se aşezară pe apa ca un solz întunecat. Zări o stea. Tresări, bucurat şi simţi totdeodată că-l îmboldeşte, că-l îndurerează un colţ de piatră în spate.

Neclintită, ca de când lumea, steaua licăria fără văpaie, aşa ca un bănuţ nou de aur, pierdut în fântână.

„Din ce înălţimi se uită ea până 'n străfundul ăsta!" cugetă la stea Al-Săvastei, cu înduioşare. „Ca să mi se arte mie, oropsitul lui îngropat aici! Drăguţă!"

Şi iarăş: „Steaua mântuirii!" scăpară în cugetul lui, şi două lacrămi îi încălziră pleoapele. „O, Doamne! Maică Precistă!"

„Şi cât am înjurat eu în viaţă! urmă el să se gândească, şi se înfricoşe. Ca un frig îl pătrunse. Locul strâmt, apăraia de dinainte-i, îl siliau la neclintire. S'ar fi chircit, dar nu-i îngăduiau colţurile de piatră, abia ieşite cât o buză din ghizdurile puţului.

Remuşcări începură să-l roadă. De ce înjurase şi spurcase toată vieaţa cele sfinte? Ce ştia el, la urma urmelor? Se urcase în cer? Ştia ce este moartea, cum creşte spicul grâului; cum se ridică din ţărână cea mai netrebnică buruiană? Nu era oare taină de nimeni nedeslegată vieaţa omului; a jivinei şi lumina darnică a soarelui, şi licăreala sfântă a stelei?

Se uită la stea Al-Săvastei, şi i se închină în gând. *„Steaua sus răsare, ca o taină mare!"* voi să murmure omul, ca şi cum astrul ar fi putut auzi, dar nu izbuti să vorbească şi nu se miră, nu se gândi dece nu răuşeşte, şi rosti în gând mai departe stihurile auzite în toţi anii, în sărbătorile Crăciunului, colindă pe care însuş o purtase din uşă în uşă, în copilăria sa:

„Steaua luminează
„Şi adeverează:
„Că astăzi Curata,
„Preanevinovata
„Fecioara Maria
„Naşte pe Mesia!"

Şi iarăş îl fulgeră spaima că el s'a purtat rău cu cele sfinte, că le-a hulit şi batjocorit.

Picioarele îi îngheţaseră bocnă; genunchii i se rezemau unul de altul; spinarea, îndurerată, şi-o sprijinia când pe un omoplat, când pe altul, cu fereală, cât mai puţin. „Vezi aici nu-i ger, că ar îngheţa apa, dar mi-ar fi mai bine 'n vifor, să-l înfrunt mergând, decât aşa: încremenit. Picioarele mele, săracele! oiu mai umbla eu pe ele?..."

Simţia frigul până şi 'n măruntaie. Intunericul sporise dela un timp, dar steaua nu se clintia, privia mereu, ochiu neadormit.

— „Doamne, doamne! se rugă el — sunt încă pe lume, iată steaua ta, din cerul tău. N'o stinge, până 'or veni careva la fântână, să mă scoată".

Ar fi voit să vorbească tare, dar nu izbutia. Işi desprinse o mână depe pârghia de fier: apa se cutremură, steaua se îndoi, se lăţi şi, mai apoi, cu aşezarea apei, se întregi iar, rotundă, de aur. Al-Săvastei îşi duse o mână la gât şi după ceafă. Vinele gâtului i se umflasceră cât lipitorile sătule. Un picior era să-i lunece depe muchea de piatră lunecoasă, jilavă. Dragomir se prinse iar cu amândouă mânile de lanţ.

Işi aduse aminte de călugărul întâlnit pe drum, până nu zărise lupii. Şi călugărul îl binecuvântase: „Cu domnul, taică!" Poate că, fără blagoslovenia monahului, ar fi fost mâncat de fiare. Căci ce-l făcuse pe el, Dragomir, să întoarne la vreme capul către pădure, ca să vadă lupii venind?

Gânduri peste gânduri se perindau în mintea omului înţepenit de frig şi de nemişcare silită. Icoane din viaţa lui treceau pe dinainte-i. Vedea biserica din Modâlga, lumea risipindu-se, ieşită dela slujbă, într'o zi de Duminică, privelişte păstrată în mintea lui cine ştie de când. Văzu cimitirul satului, cu duioşie: acolo voia să fie îngropat; acolo era maică-sa şi aveau să vină

rând pe rând, după ce vor fi trăit destul, copiii lui.

— „Doamne Isuse Cristoase! nevrednic am fost! Am să postesc! Am să mă închin! Gura mea n'are să mai ia în deşert sfântul nume al tău!"

Işi mai aduse aminte de Petre Dulgheru. Lui Petre îi murise feciorul în răsboiu şi era ca nebun, când aflase. Apoi dase fuga la biserică şi se întorsese de-acolo — Dragomir îl văzuse cu ochii lui — înseninat, blând. Aşa avea să facă şi el, în toată Dumineca. In rând cu înţelepţii, cu cei cari au cunoscut răstriştile vieţii.

Dragomir simţi că i se smulge lanţul din mâni. Trăgea de el careva. Erau oameni la gura puţului. Veniseră să-şi adape vitele.

Apucă pârghia cu şi mai crâncenă tărie. Nu-i mai era frig, ca o flacăra îi impresura grumazul.

Trăgea vârtos cel de-afară, de pe pământul cu vii, dar nu isbutia. Ah! de ce era el aşa de greu? Voi să strige, Dragomir, dar nu avea graiu. Amuţise pe semne! Dar las'că la asta se va gândi mai apoi. Işi aduse aminte de steaua mântuirii lui. Privi la repezeală, scormonitor, în apă, dar n'o văzu. Apa se turburase, din pricină că găleata îi bătea şi răscolia fundul.

Oare cum avea să facă, dacă cei de afară aveau să tragă din răsputeri de lanţ? Da! avea să pună picioarele de marginea găleţii, cu călcâele apăsate înăuntrul ei. Dar dacă aceia vor trage greutatea numai până la mijlocul puţului, şi-apoi îi vor da drumul? Dar de ce să-id ea drumul? De ce? Au să priceapă că nu aduc apă. N'au să creadă că trag vr'o buturugă, vr'un bolovan. Au să vrea să vadă ce anume îngreuiază găleata! O, Doamne, Dumnezeule! tu eşti Mântuitorul! Tu ţii soarele pe cer; Doamne, mântueşte-mă şi pe mine!"

Erau într'adevăr oameni la gura puţului. Poposiseră trei care şi cărăuşii voiau să-şi adape caii. Incercase unul să scoată apă, mai pusese mâna altul de încercare şi dovedise că e greu. Apoi se strânseră toţi trei şi se întrebaseră ce să fie. Cunoşteau bine Fântâna Boului. Aici apa era bună şi se lua uşor. Se uitară în fund. Era ziuă, dar în fundul fântânii se vedea prizărit. Par'că deosibîau ceva. Scoţând cailor zăbala din gură, ca să poată bea, dând ocol puţului, cărăuşii văzură gropile proaspăt făcute de ghiarele fiarelor. Se chemară unul pe altul, ca să le cerceteze. Erau vr'o şase gropi. Urma unghiei tare a lupului o cunoşteau bine doi din căruţaşi în pământul îngheţat.

— „Cumplită furie îi apucase!" zise unul căci pricepuseră cu toţii că un hăitic de lupi dase ocoale zănatice fântânii. „Erau la vânătoare şi le-a scăpat vânatul!" rosti cu temeiu cel mai bătrân. „Să ştiţi că e'n fântână!" grăi tot bătrânul. „E un biet om!... El atârnă, de nu putem trage lesne... găleata...."

Doi din cărăuşi se plecară peste colacul de piatră şi strigară tare: „Hei, omule! răspunde!" Nici un răspuns. „Acolo eşti? Hei!" şi tot ei ziseră, ştergându-şi sudoarea depe frunte: „O fi amuţit sărmanul!"

Fără zăbavă, din toată inima, cei trei bărbaţi cu părul zburlit oleacă pe cap, la gândul suferinţelor îndurate de un semen, se puseră cu toţii să tragă vârtos de lanţ.

Până să fie de tot aproape, îl zăriră pe Dragomir, îi văzură moţul căciulii.

— Ţine-te bine! Ţine-te bine, omule! Ai scăpat!

Când îl aduseră de-i venia gura puţului până la brâu, cel mai vrâstnic dintre mântuitori, făcu semn celorlalţi că are să-l ia în braţe pe cel scăpat, iar ei să fie cu luare aminte la găleată, să nu se cufunde cu om cu tot iarăş în fântână.

Pus pe pământ, Al-Săvastei se uită adânc şi cu uimire la chipurile lor. Toţi îl impresuraseră. El smuci din spate, scutură din umeri, voi să rostească ceva, o mulţumire, dar nu putu.

— A amuţit, măi! şopti unul din cărăuşi!

— Ce crezi? sărmanul! plecă fruntea tovarăşul.

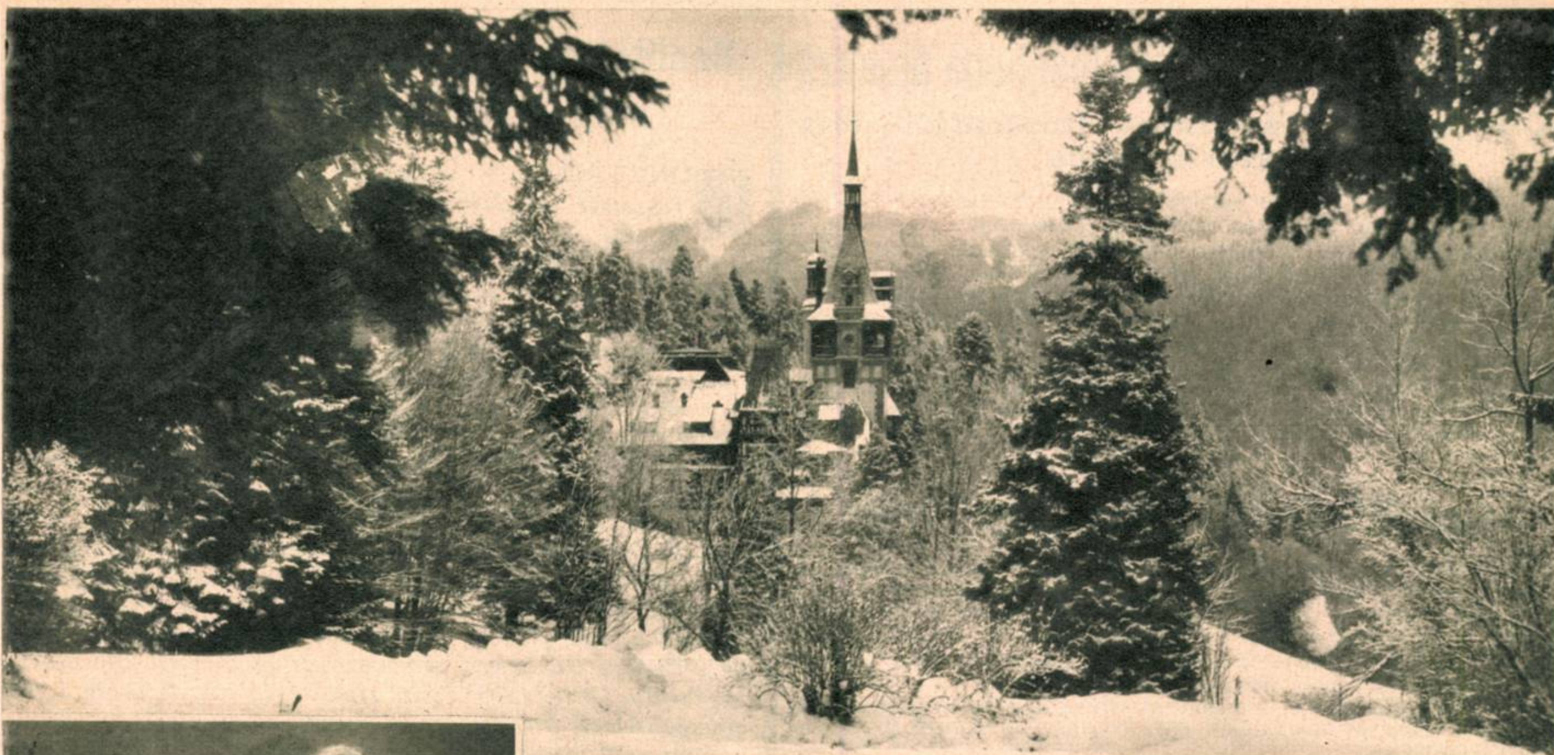
Dragomir coprinse dejurîmprejur zările, mângăie coastele albe de omăt ale munţilor, işi adună apoi privirea, plină de recunoştinţă, către oamenii cei buni, dădu capul pe spate, întinse bărbia în vânt, în silinţa de a grăi, dar nu fu chip! Pierduse graiul. Işi trecu o mână peste obraz; apoi, repede, zorit, îşi făcu o droaie de cruci. Şi iarăş se uită la oameni, cu aceeaş uimire dela început, ca şi cum se aşteptase să fie îngeri mântuitorii lui; îl podidi plânsul şi se rupse dela mijloc, se aplecă să-i pupe mâna celui mai bătrân.

* * *

Tocmai la o lună dela şederea lui în puţ, într'o Duminecă, eşind dela biserică, de unde nu mai lipsia în niciuna din sărbători, Dragomir Al-Săvastei, rămas mut, dădu cu ochii de moşneagul căruia îi sărutase mâna şi se porni a vorbi: îi revenise graiul!

V. DEMETRIUS

Castelul P...

PETRECEŢI CRĂCIUNUL la SINAIA...

Totul pentru suma globală de 1450 lei.
Nici o cheltuială în afară de această sumă!
In cadrul poetic al munţilor cărunţi şi acoperiţi de nea, veniţi să vă desfătaţi trei zile!
Deoarece locurile sunt limitate, înscrieţi-vă chiar azi la „Realitatea Ilustrată", strada Const. Mille 7, Bucureşti.

Jos: Cazinoul din Sinaia, unde vor avea loc festivităţile.

Sus: Byorg et Greta, cuplul care va debuta la Sinaia. *Dr.:* Elianne Jaqueline, care-şi va da concursul.

CU „REALITATEA ILUSTRATA"

Călătoria dus şi întors cu trenul (bilete individuale, aşa încât fiecare să se poată înapoia când doreşte); pensiune completă trei zile, în hotelurile cele mai mari şi mai luxoase; distracţiile cele mai variate; dans; cabaret cu artişti dela Follies Bergéres; pom de Crăciun; intrări la Casino orchestră specială din Viena; surprize; sport; concursul de asemănare „Realitatea Ilustrată"—Metro Goldwyn"; teatru; etc., etc.

Cel mai bun diseur - Cea mai bună diseuză

Concursul „Realitatea Ilustrată"-„His Master's Voice"

Printre alte multe drumuri spre glorie, avere și celebritate, pe care le-a netezit „Realitatea Ilustrată" cititorilor ei, înscriem și marele concurs vocal organizat împreună cu mondiala casă muzicală „HIS MASTER'S VOICE", grație căruia vom alege din marea mulțime a anonimilor sau a celor mai mult sau mai puțin consacrați, pe cel mai bun diseur — cea mai bună diseusă ai României.

Concursul va avea loc în București, în a doua jumătate a lunei Ianuarie 1933, sub egida unui juriu din care vor face parte personalitățile cele mai de seamă ale vieții muzicale și intelectuale românești și în asistența publicului, într'o mare sală de spectacol, care se va anunța ulterior.

Cei doi aleși vor primi câte un premiu de

Lei 20.000 (douăzeci mii)

în numerar, cari le vor fi înmânați pe loc, câte un angajament în condițiuni strălucite, pe termen de un an, la cunoscuta casă muzicală „His Master's Voice", unde li se va imprima vocea, câteva călătorii de primul rang la Viena, Berlin și Paris, speciale pentru aceste imprimări, gloria și averea mult visată, precum și drumul deschis către scenă și cinematograf.

In afară de acestea, cei doui aleși vor mai putea obține — la cerere — câte un angajament bine retribuit, în localurile selecte ale Capitalei.

Bucățile ce se vor executa — obligatoriu — în fața juriului, le vom anunța în numărul nostru viitor.

AVEȚI GUST MUZICAL?

Alegeți cea mai bună placă din seria pe care le-a scos „Realitatea Ilustrată" și „Columbia", în concurs, plăci pe care le puteți asculta în orice magazin de muzică și la centrala și sucursalele „Columbia" din țară.

Strângeți cupoanele ce apar în „Realitatea Ilustrată" și trimiteți buletinul de vot completat cu alegerea făcută după terminarea concursului, redacției noastre, str. Const. Mille 7, și veți participa astfel la distribuirea premiilor de

LEI 100.000

Mergeți în pas cu progresul

In locul învechitelor felicitări pe cărți poștale ilustrate, cu ocazia Sărbătorilor, trimițând o placă de gramofon cu urările ce doriți să faceți rudelor și prietenilor dvs. va avea mai mult succes urarea fiind făcută prin graiu și nu prin scris.

Mare și plăcută va fi surpriza celor ce vă vor asculta vocea. Cu această ocazie puteți participa la marele concurs al revistei „Realitatea Ilustrată" și al casei de radio R. C. A. Amănunte asupra concursului le găsiți în ultimul număr al revistei „Realitatea Ilustrată".

Aceste plăci se pot imprima la:

București: R. C. A., calea Victoriei 106, etaj I.

Brașov: „Electra", str. Voevodul Mihai No. 22.

Cernăuți: „Automotorul", str. Iancu Flondor 55.

Cluj: „Construcții" Piața Unirii 32.

Constanța: Limbidi, str. Carol 38.

Galați: „Auto-Turism", str. Mare 2.

Craiova: „La Harpa", Krasniansky, str. Unirii 80.

Ploești: „Radio-Lumina", Pasagiul Cooperativa.

Sibiu: „Radio-Lux" str. Regina Maria 49.

Timișoara: Kecskemety, str. Telbisz.

O cititoare din Basarabia

„Realitatea Ilustrată" și „Metro Goldwyn" aleg cinci vedete de cinema

CONCURSUL de asemănări organizat de „Realitatea Ilustrată" și „Metro-Goldwyn" a avut un mare răsunet în țară.

Filmul „GRAND HOTEL" în care cinci dintre primele stele ale ecranului au realizat cea mai grandioasă operă cinegrafică, se va reprezenta cu începere dela 25 Decembrie, la cinematografele „ROXY" și „CAPITOL".

Acest film a stârnit maximum de entuziasm în America, și a fost socotit drept cel mai reușit film al casei Metro-Goldwyn", de către toți criticii europeni.

Casa Metro-Goldwyn, cu prilejul acestui film, a hotărît să caute în Europa cinci inși cari să semene cu cele cinci vedete din „GRAND HOTEL". Pentru România, sarcina alegerii ne-a fost încredințată nouă și concursul pe care l-am instituit a avut succes deplin. Am primit la redacție sute de fotografii și după o minuțioasă selecțiune am ales în fiecare localitate pe acei cari aveau mai multe șanse de reușită. Pentru București concursul se va face în sala cinematografului „CAPITOL", în ziua de 23 crt. la orele 3 după amiază. Aleșii din București, împreună cu aleșii din provincie vor veni în concurs final la Sinaia, în ziua de 27 Decembrie (a treia zi de Crăciun).

Călătoria la Sinaia a concurenților în finală, precum și tot timpul șederii acolo, se va face pe cheltuiala revistei noastre. Cu prilejul concursului vor fi la Sinaia festivități organizate de noi, spre a da un cadru mai sărbătoresc acestui concurs.

Aleșii dela Sinaia, vor pleca pe cheltuiala noastră la Paris, unde va fi concursul european, și au șansa să facă o călătorie minunată în Franța, Belgia și Spania, pe contul Soc. MARILOR HOTELURI EUROPENE. *Bineînțeles că tuturor le e deschisă cariera cinematografică.*

Un răspuns la telefon aduce o bogăție!

In ziua de 23 Decembrie Columbia Graphophone Company va chema la întâmplare din cartea de telefon câțiva abonați. Primul care va fi chemat și va răspunde în loc de numele, numărul sau firma sa, următoarele „ASCULTAȚI PLĂCILE LUI CRISTIAN PE COLUMBIA, SUNT CELE MAI BUNE" și participă la concursul muzical al „Realității Ilustrate", va căpăta un premiu de Lei 5.000.— numerar. Al doilea care va răspunde va căpăta un gramophon Columbia în valoare de Lei 5.000. — Al treilea va căpăta plăci Columbia în valoare de Lei 3.000. — după alegere. Aceeaș serie de premii și pentru provincie.

„Ascultați plăcile lui Cristian pe Columbia, sunt cele mai bune". Numele câștigătorului va fi anunțat în ziarele „Adevărul" și „Dimineața".

ŞI DUPĂ MOARTE?

UNIVERSUL fizic nu constă numai din materie. In cazul acesta ar fi absolut inert, ori noi vedem o constantă transformare, o constantă evoluţie, şi când analizăm, găsim întotdeauna isvo-rul acestei activităţi, în spaţiul sau câmpul dintre atomi. Aci se află energia, aci este ea înmagazinată; şi experimentând, s'a ajuns, în mod inevitabil la concluzia că prin acţiunea reciprocă dintre vid şi particulele de materie se săvârşesc transformările şi toate cele-lalte procese ale Universului. Câmpul unei forţe se află întotdeauna în ceeace noi numim vid sau eter; el nu există niciodată în materie şi cu toate acestea, forţa nu devine perceptibilă decât prin materie. Energia e în sine constantă, dar ia diferite forme. Forma cea mai bine cunoscută nouă este mişcarea aceasta şi este singura formă ce s'a asociat vreodată cu materia. Toate celelalte forme sunt imperceptibile şi nu ne impresionează, decât când întâlnesc particule de materie ce le dau ocazia să se manifeste. Astfel, nimeni nu va putea descoperi existenţa unui câmp magnetic fără o bucată de fier, cu care să-l încerce; nimeni nu are idee de undele radiofonice, de care suntem înconjuraţi, dacă nu are un aparat de radio, şi, ciudat, nu putem percepe lumina decât când se loveşte de-o bucată de materie, ce-o abate în ochii noştri. Când vedem un far, sau raza unui reflector, croindu-şi drum în spaţiu, nu observăm raza în sine, ci părticelele de praf luminate de ea. Nu avem simţuri pentru radiaţia în sine, sau pentru un curent electric, percepem doar acţiunea lor, afectând diferitele forme ale materiei. Acestea sunt doar câteva exemple, ale unei legi generale.

Nu putem înţelege activitatea universului material, fără a ţinea seamă de energie. Materia e discontinuă, constând din părticele izolate şi legate doar prin spaţiu. Dar cum acest spaţiu e impregnat de energie, trebue să fie ceva mai mult decât un simplu gol. Un câmp magnetic rezidă complectamente în eter, iar pilitura de fier are doar darul de a-i dovedi existenţa şi de a-l demarca. Un câmp electric sau un câmp de gravitaţie se află în aceeaş situaţie. Deasemeni coheziunea şi fiecare acţiune ce se petrece între particulele materiale ţine tot de eter. Nu există altă modalitate ca o bucată de materie să se exercite asupra alteia. Fiecare acţiune fizică se propagă în fond prin spaţiu — adică, prin eter — la fel, dar nu tot atât de vizibil, — cu electricitatea, atracţia magnetică, gravitaţia şi lumina. Atomii şi părţile lor componente nu sunt niciodată în contact. Trebue să facem apel la forţele eterului când încercăm să înţelegem cele mai obicinuite fenomene ale vieţei de toate zilele. In eter se află toate varietăţile energiei potenţiale: materia nu are decât o energie kinetică şi recent, o încercare de explicare eterică chiar a acestui gen de energie pare să se tragă din teoria relativităţei.

Materia însufleţită nu diferă de cealaltă decât prin faptul că e supusă animaţiei.

Astfel când spunem că viaţa nu există decât într'un organism material, ar trebui să spunem că viaţa nu se manifestă decât în asociaţie cu un astfel de organism, şi că atunci când e discociată de materie nu-i mai percepem existenţa. N'avem dreptul să spunem că s'a stins. Tot ceeace ştim e că nu mai e manifestă, că a dispărut de pe orizontul nostru. Dar acelaş lucru se poate spune despre oricare altă formă a energiei: nu ni se face cunoscut decât prin efectele sale asupra corpilor materiali. Un corp sub acţiunea vieţei poate realiza mult, poate determina mişcări spontane, poate construi un organism, poate opera asupra universului fizic şi lăsa în urmă-i opere de interes şi frumuseţe, dar nu corpul material e cel care face toate aceste lucruri; ele se datoresc vieţei sau animaţiei corpului.

Acum, dacă am putea produce o dovadă că viaţa sau activitatea mintală există în spaţiu, şi se manifestă doar sporadic, prin acţiuni materiale, starea în care se află astăzi cunoştiinţele noastre asupra fizicei face acceptarea faptului, absolut posibilă. Nu ne violentăm cu nimic concepţiile noastre fizice, admiţând supravieţuirea. Viaţa şi spiritul n'au fost niciodată funcţiuni ale corpului material, ele s'au exercitat doar prin organismul material, iar acest organism nu e esenţa existenţei lor, ci a desfăşurărei lor. De vor găsi mijlocul de a opera într'un mod, asupra unui organism fizic, ele vor continua să-şi manifeste neîntrerupta existenţă şi asta e chiar ceeace fac. De ce am refuza deci să acceptăm o evidenţă?

Telepatia ne dovedeşte că un spirit se poate exercita asupra altui spirit fără intermediul unor organe fizice, de unde urmează că unii oameni pot avea facultatea de a percepe direct o lume spirituală, ce poate lua forma geniului şi a inspiraţiei.

Dacă simţiţi existenţa unei lumi spirituale, puteţi ţine piept contestărilor aduse de materialişti cari nu şi le pot baza decât pe lipsa oricărui stimul senzorial de această natură asupra organismului lor material. O astfel de lume poate exista peste tot în jurul nostru şi să nu poată fi totuşi discernată decât cu spiritul. Facultatea discernământului există în unii oameni şi pozitiva lor evidenţă covârşeşte sălbateca negare a unor indivizi cu percepere limitată la simţurile fizice.

Una din cele mai elementare forme ale discernământului e cea care se numeşte (în mod absurd) psychometrie. Un obiect pus în anumite mâini poate comunica mult mai multe informaţii decât pot da simţurile; un psichometrist poate spune ceva din povestea obiectului, ceva despre posesorul său.

Existenţa unei lumi spirituale în nemărginirea spaţiului devine pentru mine un mare fundament, chiar o realitate fizică. Manifestarea acestei lumi, în legătură cu organismele materiale de pe planeta noastră sau de pe celelalte, e un episod relativ temporar şi de mică importanţă, în istoria desfăşurărei evoluţionare, dar reala noastră existenţă nu depinde de un organism material. Spirituala şi adevărata noastră patrie se află în eterul spaţiului.

Chimiştii şi biochimiştii sunt fără voia lor siliţi să se limiteze la aspectul pur material al lucrurlor. Meseria chimistului e să se ocupe cu materia, sub diferitele-i forme, aceasta-i câmpul său de activitate şi nu trebue să-i pretindem a-l depăşi. In studiul fizicianului pe de altă parte, intră şi eterul, deşi preferă să-l numească spaţiu. El nu se limitează la particulele de materie, ci studiază simultan şi câmpurile de forţă ce le leagă şi le face active. Psichologul merge şi mai departe şi studiază acţiunile spiritului. Aş vrea să pot spune că biologul studiază viaţa, dar în momentul de faţă prezintă tendinţa de-a studia doar organismele însufleţite şi felul lor de comportare, limitându-şi atenţia la procesele materiale determinate de viaţă, fără a se gândi că viaţa îşi are existenţa undeva, aparte de instrumentul manifestărei sale. Nu vom înţelege niciodată universul observând numai materia şi ignorând tot ceeace o face activă şi interesantă. Nu putem înţelege nici măcar curbarea unui arc de oţel sau căderea unei greutăţi ridicate fără a ţine seamă implicit de eter.

O tratare suplimentară şi semifizică a Supravieţuirei devine acum posibilă; e o teorie bine calculată, pentru a înlocui vechea vedere materialistă că omul n'ar fi decât trup şi că atunci când trupul moare şi se descompune, personalitatea, animaţia şi individualitatea încetează a mai exista. E bună totuşi ideea de a preconiza abandonarea popularei şi idealistei noţiuni că spiritul care supravieţuieşte descompunerii fizicului îşi păstrează integritatea şi-şi pierde relaţiile cu universul fizic. Mulţi presupun că el intră atunci într'o altă sferă de existenţă, sau, cum ar spune alţii, de nonexistenţă — că pierde orice legătură cu Spaţiul şi Timpul şi că a ieşit cu totul din ambianţa noastră, astfel încât comunicaţia şi interferenţele cu el devin imposibile până într'o zi viitoare când trupul material va învia poate reluându-şi vechile funcţiuni în aşa fel încât spiritul să-şi poată relua controlul.

Această dezolantă noţiune a unei existenţe viitoare nu e nici ştiinţifică şi nici psichologică, ea a fost un punct de vedere religios sau cel puţin ecleziastic în Evul Mediu.

O teorie modernă ce tinde să prevadă spiritul emancipat, cu un gen de organism în legătură cu o lume fizică, e într'un sens o întoarcere la o formă modificată de materialism. Cu toate că, bine înţeleasă, ideea pe care o preconizez eu, ar trebui să ne emancipeze de greoiul materialism, şi deşi, condamnă ideea că sângele şi carnea sau orice altă particulă de materie terestră ar putea reînvia şi dobândi Viaţa Eternă — totuş, populara ignoranţă a ceeace înseamnă eterul, şi a certului fapt că eterul e o patrie din Universul fizic, având proprietăţi bine definite ce pot fi experimentate şi certificate, poate sugera tot felul de dificultăţi în înţelegerea ipotezei pe care încerc s'o expun. De unde rezultă că nu e exclus să fie găsită nesatisfăcătoare atât de savantul materialist cât şi de teolog, ba poate chiar şi de unii spiritualişti.

Necesitatea unui organ, instrument sau adăpost pentru un spirit emancipat a fost în mod intuitiv simţită de mulţi scriitori inspiraţi.

Existenţa unui corp spiritual, este, într'o formă sau altă, o idee rămasă dela Sft. Paul. Ea a fost susţinută de unii din părinţii Greci ai bisericii şi a planat vag în spiritul multora din investigatorii moderni; fenomene obscure şi anormale parcă oferă un puternic sprijin. O versiune eterică a unui asemenea trup a fost recent aprobată şi dacă nu s'a adoptat chiar ca ceva definitiv, ea a fost în orice caz privită ca un pas în direcţia cea bună — de către câţiva din cei mai profunzi savanţi şi filosofi corespondenţi cu „cealaltă lume" (spiritiştii).

Ceeace aceştia ştiu din experienţă e că, deşi descărnată personalitatea omenească nu dezintegrează şi că nu se simte mai dezintegrată decât noi cei vii. Ni se spune astfel, că mai are încă substanţiale instrumente de manifestare ce îi servesc în relaţiile cu ceilalţi morţi şi că prin acest permanent instrument poate uneori, sub anumite condiţii, opera direct prin organismele noastre asupra materiei de pe această planetă. O face cu mai multă dificultate decât pe vremea când avea o formă fizică, pentrucă trebue să facă uz de mecanismul altor oameni; dar, cu toate restricţiile, îşi exercită influenţa într'un mod oarecum similar, şi poate astfel ocazional să ştie ce facem; unii susţin chiar că aceste spirite reuşesc uneori să ne stimuleze nu numai spiritualiceşte dar chiar fiziceşte.

Deşi cel plecat dintre cei vii nu poate înţelege complect din ce-i e compus actualul trup sau cum operează asupra lui pentru a produce rezultatele la care tinde, el are aceeaş conştiinţă pe care o avea când era cum suntem noi acum. Pentrucă nici noi nu ştim cum să ne controlăm trupurile noastre materiale şi nici care e natura legăturei dintre spirit şi materie. Ştim că avem muşchi şi nervi şi centre cerebrale. Putem diseca şi descrie această parte a mecanismului. Dar ce anume face ca un organ fiziologic — sau un mecanism întreg — să poată gândi, simţi, voi, aminti, spera şi iubi, asta e ceva ce nu putem explica, şi probabil că nu vom fi niciodată în stare s'o facem; pentrucă ceeace se spune că se întâmplă, e doar imaginat că se întâmplă, datorită unei greşite înţelegeri. Adevărul e că noi înşine suntem acei cari facem toate acţiunile fizice; ne servim de trupurile noastre numai ca de nişte instrumente pentru înregistrarea şi transmiterea gândurilor noastre şi pentru exercitarea acţiunilor muşchiulare asupra materiei. Trupul în sine, nu gândeşte, nu vrea, nu vede şi nici nu simte. E un instrument un canal, un mediu.

Deşi n'avem cunoştiinţe complecte asupra metodelor noastre de a controla un trup — fie de aci fie de dincolo de moarte — totuş cei „de pe cealaltă lume" sunt dispuşi să accepte sugestia că trupurile lor, ce le par foarte substanţiale şi întreaga ambianţă în care trăesc, e legată de ceeace noi numim eter, foarte mult în felul în care erau legaţi de familiara substanţă cunoscută ca „materie".

Faptul că eterul e o entitate foarte substanţială, cu mult mai densă decât orice formă de materie, e acum bine cunoscut fizicienilor. La început, obicinuiam a spune că trebue să fie mai dens decât plumbul, aurul sau platina dar acum am văzut că trebue să fie de o densitate ce întrece puterile noastre de măsurare. Am făcut o estimare a densităţei sale în lumina teoriei electromagntetice şi rezultatele sunt colosale. Fiecare milimetru cubic conţine atâta substanţă încât dacă ar fi materie s'ar ridica la o mie de tone. Cum însă eterul nu e materie în sensul obicinuit al cuvântului, unităţile noastre de măsură sunt absolut improprii; dar considerat în comparaţie cu materia, el este de milioane şi milioane de ori mai dens decât apa. Toate proprietăţile sale sunt de o mărime supranormală. Vibraţiile sale, cu ajutorul cărora vedem obiectele din jurul nostru, se ridică la cinci sute de milioane de milioane pe secundă: o cifră atât de mare încât încercarea de a concepe un atare număr de vibraţii pe secundă ne dă senzaţia haosului. Ea egalează numărul de secunde ce s'au scurs dela vechile perioade geologice de care ne despart douăzeci de milioane de ani. Facem totuşi uz de ceste vibraţii. Minunatul nostru organ, ochiul, este construit astfel încât să le poată suporta în modul cel mai uşor cu putinţă. Şi mulţi oameni ignorează în aceeaş măsură ca şi animalele — ciudata ambianţă eterică în care trăim cu toţii şi ale cărei vibraţii ne comunică atâtea, deşteptându-ne cu atâta ascuţime simţul frumosului.

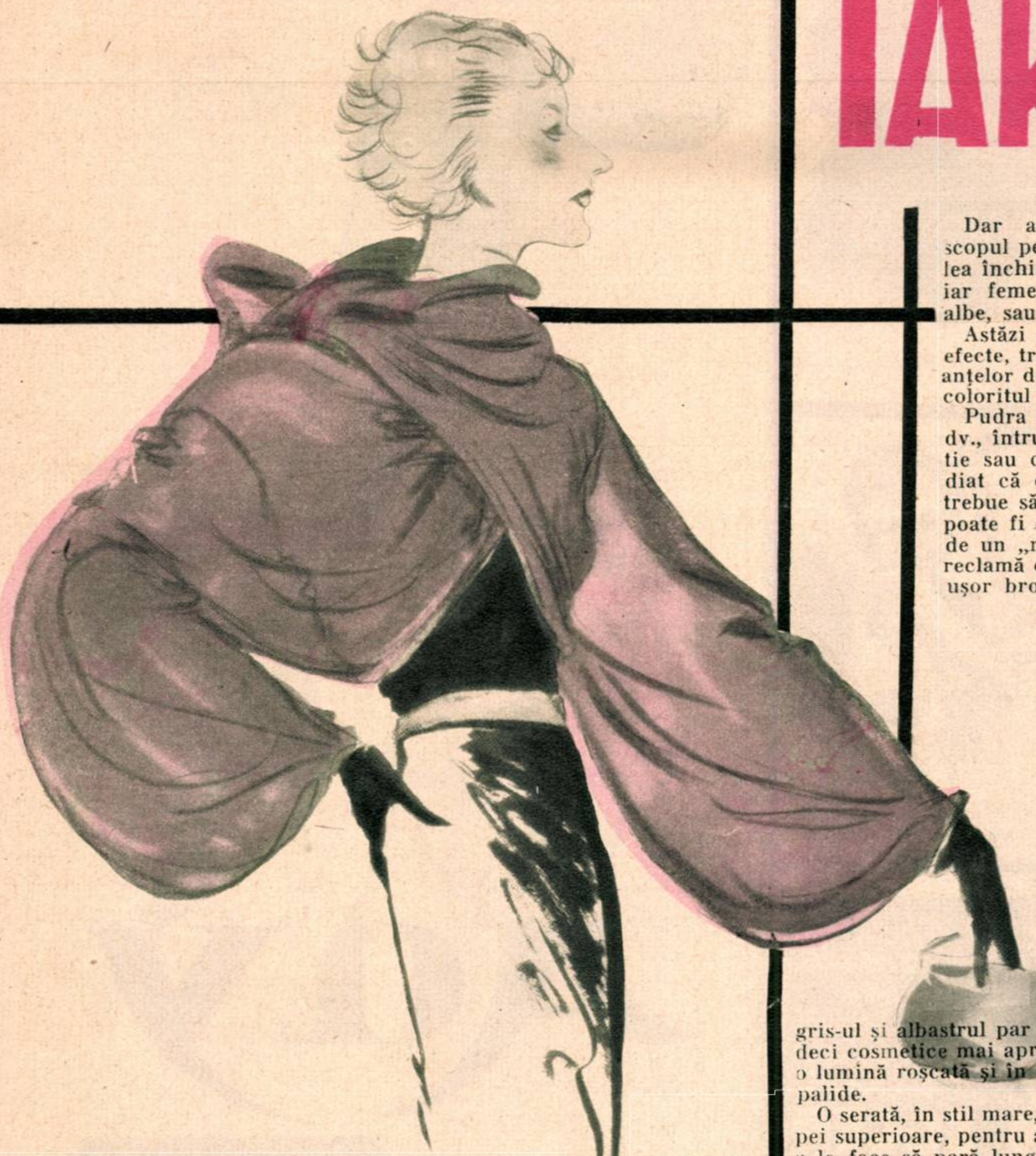
Atâta vreme cât nu suntem instruiţi asupra adevărului, nu putem să nu considerăm materia ca densă şi eterul ca gazos, dar aceasta e o poetică iluzie, asociată cu termenul „eterat". E o iluzie bazată pe mărturia simţurilor noastre cari, cum prea adesea se întâmplă, trebuesc corectate de un studiu mai profund în reala natură a lucrurilor. Materia se bucură de atâta consideraţie în ochii noştri pentrucă ceeace e vizibil din noi constă în ea şi pentrucă simţurile noastre animale special adaptate existenţei în asociaţie cu materia, nu sunt capabile să ne informeze despre nimic altceva. Chiar lumina, care o ştim, este o vibraţie a eterului, nu ne spune nimic despre ea fără studiu; ea ne vorbeşte — nu despre ea — ci despre obiectele materiale care au emis-o, au difuzat-o ori au absorbit-o. Primim această informaţie prin experienţe personale, sau moştenite şi prin instinct. Interpretăm indicaţiile luminoase fără dificultate, şi uităm ciudat de complexa natură a proceselor ce stau la baza isvoarelor noastre de informaţie; nu le găsim adevărata natură când fenomenele sunt fundamental analizate. Şi atunci când am urmărit această cale de cercetări ani dearândul, găsim că elementul esenţial în universul fizic este eterul, iar materia e trivială în comparaţie. Admitem totuşi că materia ia forme atât de frumoase şi de magnifice încât e demnă de studiul oamenilor de ştiinţă şi nu ne miră că se entuziasmează într'atât asupra proprietăţilor sale încât ajung s'o creadă singura realitate existentă. Ideia aceasta e însă greşită: materia constitue mecanisme puse în acţiune şi conduse de o putere mintală şi spirituală care e dominantă şi supremă.

SIR OLIVER LODGE

Deslegarea problemei din pag. 12-a

In desenul pe care-l publicăm în pagina 12-a se află de fapt 31 de persoane.

Cum să ne FARDAM

FIECARE dintre dv. va avea ocazia, în cursul sărbătorilor ce vin, să ia parte la cel puţin o reuniune cu caracter festiv, ce se traduce în această epocă printr'un dineu urmat de dans până 'n zorii zilei; şi cum femeile constituesc podoaba acestor serate, veţi face totul pentru a vă îndeplini menirea, într'o cât mai largă măsură.

Să recapitulăm deci procedeele prin care vă puteţi evidenţia calităţile, ascunzându-vă lipsurile: ele încep cu o baie caldă şi o abundentă săpunire, urmată de un duş rece, care va avea darul să accelereze circulaţia sângelui, îmbujorându-vă obrajii şi dând ochilor o strălucire vie.

Apoi, dacă aveţi un ten palid, gras, aspru sau cu pori mari, aplicarea unei măşti dintr'o substanţă stimulentă şi astringentă, vă va da culoare şi claritate. Pentru cazul însă că aţi avea o piele uscată şi fină, un strat de pastă gras şi calmant, va lăsa în urmă-i un obraz catifelat.

O serată mai pretenţioasă cu mare abundenţă de lumini, reclamă natural, un fard mai bun şi aceasta înseamnă întrebuinţarea unor preparate de bază cari să dea pielei netezimea porţelanului, şi cari diferă mult de fardul natural şi mai transparent, ce se întrebuinţează în cursul zilei. Aceste preparate vin sub formă de cremă şi pudră, în culori care să corespundă cu nuanţa pielei dv. La o toaletă decoltată, veţi întinde crema şi pudra pe gât pe umeri, pe piept, pe spate şi pe braţe, în aşa fel încât fiecare centimetru din piele să pară tot atât de delicată ca şi obrajii.

Cea mai bună metodă de a aplica fardul e următoarea:

Intindeţi întâi crema pentru fixarea pudrei, apoi aplicaţi pe obraji rouge cremă sau rouge lichid, şi pudraţi. (Intrebuinţaţi rouge compact după pudrare). Umbriţi uşor ochii cu creionul şi aplicaţi rimel, pe gene. Roşiţi-vă buzele, pudraţi-vă apoi faţa din nou, uşor.

Acum, fardul trebue ales în consecinţă cu tipul şi coloritul pielei dv. In trecut se obicinuia a se alege nuanţele după culoarea părului. Astfel se recomanda blondelor un rouge deschis şi o pudră chiar... Un rouge mijlociu şi o pudră naturală, şatenelor... Cosmetice închise tuturor brunetelor.

Dar această metodă nu-şi atingea întotdeauna scopul pentrucă multe femei au părul blond şi pielea închisă, foarte multe brunete sunt albe la piele, iar femeile cu părul castaniu pot fi sau foarte albe, sau foarte oacheşe.

Astăzi se ştie că pentru a obţinea cele mai bune efecte, trebue să vă lăsaţi călăuzite în alegerea nuanţelor de pudră şi rouge, nu numai de păr ci şi de coloritul pielei în sine.

Pudra trebue să se asorteze perfect cu epiderma dv., întrucât dacă o comparaţi cu o coală de hârtie sau cu bucată de pânză, veţi recunoaşte imediat că ea nu e absolut albă şi deci, nimeni nu trebue să aplice pe obraji o pudră albă. Pielea dv. poate fi creme sau ivorie, în care caz veţi face uz de un „rachel" foarte deschis. Dacă e trandafirie, reclamă o pudră chair sau rose, dacă e gălbuie sau uşor bronzată, veţi întrebuinţa o pudră ocre, sau pudra brunetelor.

Veţi găsi poate că pudra ce v'aţi ales nu se potriveşte întotdeauna cu pielea dv. Astfel, puteţi utiliza un ton mai cald, mai accentuat vara, când soarele vă bronzează pielea, dar veţi întrebuinţa o nuanţă mai palidă pentru seară, când lumina artificială vă decolorează întrucâtva.

Alegându-vă rouge-ul de obraji şi cel de buze, veţi avea grija ca ambele să fie de acelaş ton. In cazul că aveţi o piele gălbuie, veţi întrebuinţa un rouge mandarin; dacă tenul vă e de o paloare luminoasă, ivoriu sau creme, puteţi opta pentru nuanţele cele mai deschise ale unui roşu pur, iar dacă sunteţi roşcovane, veţi întrebuinţa nuanţe trandafirii.

Dar fardul trebue să mai concorde şi cu toalete pe care o purtaţi. Verdele, gris-ul şi albastrul par să absoarbă culoarea epidermei şi reclamă deci cosmetice mai aprinse. Roşul, rose-ul şi orange-ul proectează o lumină roşcată şi în acest caz, se vor utiliza tonuri de fard mai palide.

O serată, în stil mare, justifică fardarea ochilor, creionarea pleopei superioare, pentru a-i accentua umbra şi rimel pe gene, pentru a le face să pară lungi, bogate şi mătăsoase. Fardarea ochilor a fost multă vreme un secret al femeii franceze, dar acum am început şi noi să ne dăm seama că utilizat rezonabil şi cu îndemânare, rimelul măreşte ochii dându-le o expresie de atâtător mister. Ceionul de ochi va fi ales după coloritul pleoapelor sau după ochi şi veţi asorta rimelul cu părul sau veţi opta pentru una din acele preparate ce bat în verde sau în bronz şi care avantajează în mod uimitor.

Unghiile lăcuite cu o nuanţă de rose mai viu, dau mâinilor aspectul unor bijuterii.

Şi însfârşit, vine parfumul, pe care-l veţi vaporiza pe păr şi pe piele, astfel încât să se exale ca o emanaţie personală.

Trebue să mai adaug ceva: Să nu cumva să pierdeţi din vedere, când vă întoarcèţi acasă, — oricât de obosite şi de somnoroase aţi fi — a vă curăţa obrajii de fard printr'o spălătură cu apă şi săpun, mai înainte de a vă culca.

YVETTE

Ce nu ştie toată lumea

Grell Meyer din Frankfurt, s'a născut cu două limbi dar n'a putut să vorbească niciodată. Credeţi, sau nu?

Copilul Ciclop. Faimoasa Clemenţa s'a născut la Tourcoing, Franţa (1793) cu un singur ochiu în centrul frunţei, perfect normală din toate celelalte puncte de vedere şi a trăit până la vârsta de 15 ani.

Madelaine-Charlotte-Jacquette-Renaud, mamă la nouă ani.

HIROHITO, împăratul Japoniei, este al 124-lea suveran din aceeaş dinastie. Familia regală japoneză este cea mai veche *familie* din lume, dând până azi fără întrerupere 124 de domnitori în imperiul nippon. Ea a fost fondată înainte cu 2588 ani, de *Jimmu Tenno*.

HUMOR

CE-I LIPSEA!...

August Strindberg se aşează la masă, ca să-şi înceapă lucrul. La câteva secunde după aceea, se ridică supărat şi-şi sună îngrijitoarea.

— „Ce fel de gospodărie e asta"! strigă el. „De câte ori vreau să lucrez, lipseşte regulat câte ceva depe masă".

— „Ce lipseşte?" întrebă speriată îngrijitoarea.

— „Tirbuşonul", mormăi Strindberg.

— *Domnule starter, vă rog ceva mai aproape de mine, căci sunt cam surd...*

SALVAREA.

Se ştie că Teatrul Naţional din Bucureşti, a încercat toate mijloacele propuse, pentru ca să poată asigura evacuarea tuturor spectatorilor, avitând panica, în caz de incendiu. Dar cea mai bună metodă nu s'a găsit totuş.

Mai zilele trecute, soseşte Popârlan la direcţia generală a Teatrului.

— „Domnule director general, vă aduc ceva atât de senzaţional, încât în trei minute sala e goală, fără nici un incident".

— „Nu cumva ai vreo comedie originală?" răspunse directorul speriat.

— *„Ia un creion şi o hârtie, şi adună cât fac amândouă..."*

FURNITURA

AMERLING şi Bercovici au aprovizionat armata insurgenţilor chinezi, a generalului Hau-Tsu, cu toate elementele de care are nevoe o asemenea armată. Alimente, harnaşamente, opium, ceai, orez, pielărie, stofe şi aşa mai departe. Una din aceste furnituri fu examinată personal de excelenţa sa generalul Hau-Tsu. Cu această ocazie se constată că întreaga cantitate de orez era alterată, şi că dacă mai stătea o lună în magazie, pornea cu ziduri cu tot.

Mai departe se constată că în locul celor o sută de mii de cartuşe pentru puşti, comandate şi plătite anticipat, firma Kamerling şi Bercovici furnizase zece mii de dopuri de sticle de şampanie.

Extrem de enervat, generalul Hau-Tsu dădu ordin ca ambii furnizori să fie arestaţi şi traduşi în faţa unui tribunal marţial, care-i condamnă la moarte.

— „Vă puteţi alege moartea — spuse preşedintele tribunalului, — onorabilul Ching-Bum — e o concesie pe care vi-o fac în mod personal".

— „Şi pentru care vă mulţumim foarte mult — răspunse Kamerling, în timp ce Bercovici, tăcut, ridica din umeri.

Ching-Bum urmă:

— „Aşadar aveţi să alegeţi între moartea prin gloanţe, prin înecare sau prin ştreang. Aveţi timp de gândire o oră".

După acestea, condamnaţii fură lăsaţi singuri.

— „Mai există vreo alegere?" zise Bercovici. „Să ne împuşte, şi cu asta basta; cel puţin merge repede!"

Dar Kamerling dădu liniştit din cap şi spuse:

— „Prostii! Las'că afacerea asta o rezolv eu".

După o oră, Kamerling comunică preşedintelui Ching-Bum că onorabilii îşi aleseseră moartea prin ştreang.

Ingrozit, Bercovici se repezi la Kamerling:

— „Ce-ai făcut nenorocitule? Nu vreau să fiu spânzurat, înţelegi, nu vreau!"

Cu un surâs liniştit pe buze, Kamerling răspunse:

— „Nu fi prost, Bercovici, n'am furnizat noi şi funiile!"

— *„Domnule Salter, nu face pe gorila!"*

MICUL DIPLOMAT

Lui Gigel i s'a spus că n'are voe să ceară încă odată, din felul de mâncare, din care i s'a dat. Dar de curând aveau tortă la masă. Porţia lui şi-o mâncase Gigel de mult, şi se uita pofticios la farfuria din mijlocul mesei, care mai păstra câteva felii din minunata prăjitură.

Deodată şopti atât de încet, încât abia putea fi auzit:

— *„Mămico, cât timp îi trebue unui copilaş, ca să moară de foame?"*

— *„Foarte bine, Martha, de data asta te iert!"*

El. — „Nu ştiu la ce dracu am făcut nodul ăsta în batistă...?!"

Ea. — „Poate ca să-ţi aminteşti că trebue s'o dai la spălat...."

Satanic-trust

Roman de senzație. de: Al. Sidney

CAP. I.
ZECELE DE PICĂ

— „Crezi că va veni?“

— „Cu siguranță. E pasionat de joc...“

In adevăr, in acel moment se auzi o ușoară bătae in ușe, și un om tânăr incă, deși puțin cărunt pe la tâmple, suplu, cu o eleganță naturală, care-i lăsa libere toate mișcările, apăru in cadrul ușii.

Cei doi dinăuntru se ridicară dela masă in acelaș timp, inaintând cordia spre noul sosit:

— „Bună seara Buskin“.

Inginerul Buskin, dela cunoscutele uzine Maxwell-Siderurgic-Comp., un tip aproape celebru in lumea industrială, prin invențiunile sale technice, strânse mâna celorlalți doi și intrebă:

— „Dar Miss n'a venit?“

— „Nu incă, dar va veni in câteva clipe“.

Unul din cei doi tovarăși, care salutaseră pe Buskin, era un tip brun, cu o mustață tunsă, ce avea un aspect rigid, țepos. Celălalt, era o figură congestionată, cu părul de un blond aproape alb și cu pupile decolorate. Acesta din urmă propuse:

— „Hai să facem un poker in trei, până când va veni“.

— „Să facem“, incuviință Buskin.

Partida incepu și urmă in mod normal. Dintr'o sală vecină se auzia din când in când in surdină, un jazz-band, iar din sala ruletei pătrundea până aci, in momentele de liniște, invitația crupierului:

— Domnilor, faceți jocurile!

Partida aceasta de poker in trei, avea loc intr'una din camerele de joc ale clubului „Eldorado“, unul dintre cele mai elegante din Londra.

Buskin câștiga. Din când in când, el se opria din joc ca să'ntrebe:

— Ei bine, nu mai vine?“

Ceilalți il asigurau că dintr'un moment in altul, persoana care trebuia să fie al patrulea jucător la pokerul lor, va sosi.

In fine, un ușor sgomot se auzi la ușe. Omul brun se ridică și cu ochii țintă la ușe, spuse:

— „A sosit!“

In aceeaș clipă, ușa se dădu cu putere de perete și un sgomot surd se auzi; pe podele căzuse pe spate trupul unei femei de o frumusețe uimitoare. Cei trei parteneri de joc se repeziră. Văzură insă un amănunt, care-i ingrozi.

Un pumnal era infipt in sânul stâng al femeii și sângele se prelingea din rană, făcând o dâră roșie și subțire pe decolteul de marmură al minunatei femei. Cel care părea mai emoționat de această scenă era inginerul Buskin. Cu vocea tremurândă, el șopti către individul cel brun:

— „Jackson, e moartă?

Jackson ridică mâna femeii, care căzu inertă la loc:

— „E lovită drept in inimă. Cred c'a murit“.

In acest timp, depe coridorul in care da ușa acestei camere separate, lumea incepuse să se strângă. Murmurele deveniseră mai intense, cucoanele țipau, iar chelnerii și crupierii incercau să stăvilească valul de clienți, ca să nu intre in odae.

Individul cu ochi spălăciți părea cel mai puțin afectat de această scenă ingrozitoare. El trase cadavrul in cameră, inchise ușa, pipăi apoi pulsul femeii și declară, calm:

— „E moartă.“

— „Ce e de făcut?“ șopti palid inginerul Buskin.

In acelaș timp ușa se deschise și unul din controlorii de joc intră in camera tragică și intrebă:

— „Ce s'a intâmplat?“

Jackson, fără să-i răspundă la intrebare, ii porunci:

— „Cheamă pe director!“

Iar individul cel blond adăugă:

— „Și imprăștiați lumea de pe coridor. Spuneți-le că unei doamne i s'a făcut rău, dar că și-a revenit“.

— „Robert, trebue să-i scoatem pumnalul din rană“, zise Jackson.

— „Mi se pare că ție ți-e frică să faci asta“, și aplecându-se, trase incet lama de oțel din pieptul femeii, din care o gâlgâire de sânge țâșni umplându-i decolteul.

— „Frumos pumnal“ zise Robert privind cu ochii lui inexpresivi și alburii mânerul cu incrustații al pumnalului.

Atunci inginerul Buskin se aplecă și el deasupra cadavrului și ridică din dreptul rănii o carte de joc plină de sânge, care fusese ascunsă in sân și pe care pumnalul o străpunsese.

— „Un zece de pică!“ zise el. „Avea o carte de joc in sân!“.

Jackson și Robert își aruncară o privire pe furiș, o injurătură scăpă de pe buzele omului brun, care adăugă:

— „Afurisită intâmplare!“.

Buskin privia ca fascinat, trupul frumoasei moarte, imbrăcat in rochie de bal, cu pantofi de aur, cu mâna stângă fin inmănușată

Atunci intră directorul clubului, d. Alfons, rigid in fracul său ca un cărăbuș negru, in carapacea sa lucioasă. D Alfons, gras, perfect impasibil, aruncă o privire rece cadavrului și intrebă:

— Ce-i asta? Care din voi a ucis-o?“.

— „N'am ucis-o noi, răspunse Robert.

— „Dar cine e femeea asta?" întrebă directorul. „O așteptați?".

— „Nu, răspunse repede Robert, în timp ce dela spatele d-lui Alfons Jackson făcea un semn inginerului Buskin.

— „Parcă cunosc eu pe femeea asta..." zise d. Alfons.

— „Trebue să anunțăm poliția", propuse Buskin.

Cei doi tovarăși își aruncară din nou o privire pe furiș, iar directorul se încruntă:

— Nu e nevoe de poliție! și eși.

Inginerul Buskin întrebă atunci pe ceilalți doi tovarăși ai săi de joc.

— „De ce ați spus că n'o așteptam? Voiți să mințim și poliția?

— „Nici noi n'o cunoșteam mai mult decât dumneata", răspunse Jackson. „Și-apoi, de ce să avem pe urmă încurcături cu poliția? Mai bine să spunem că nu știm cine este și că n'o așteptam".

— „Dar era prietena dv", replică inginerul.

— „O cunoștință întâmplătoare cum se fac ades la club...".

— „Dar nici nu e femeea pe care o așteptam!... zise blondul, făcând cu ochiul lui Jackson. Și d-ta, se adresă el lui Buskin, ai face mai bine să nu informezi poliția, fiindcă, dac'ar afla patronul d-tale, Sir Maxwell, că frecventezi tripourile, în 24 de ore te-ar concedia!...

In saloanele lui Sir Maxwell, proprietarul Uzinelor Maxwell-Siderugic Comp., era bal.

Pe scena improvizată, reprezentația se terminase și amfitrionul servia acum invitaților săi, ca pe o supremă curiozitate, o ședință de televiziune, prin aparatul perfecționat de șeful laboratoarelor sale, profesorul Upton Dax. Postul de radio al companiei britanice, emisese un program special de televiziune, pentru serata lui Sir Maxwell.

Insuși profesorul Dax conducea experiența.

— „Ca mâine, spunea el, vom considera ca foarte depărtate, timpurile, când oamenii aveau numai muzica la domiciliu, prin acele mici și ridicule aparate de radio, cu „5 sau 7 lămpi!" ca mâine, pe o singură scenă centrală pentru întreg continentul, se vor juca reprezentațiile teatrale, de operă sau de cinema, pe care le vor recepționa abonații acasă, prin televiziune și cinematograf vorbitor.

Urmă emisiunea concertului special, cu muzică de dans.

In sala vastă în care se dansa, Miss Edith Maxwell, fata marelui metalurgist, refuză invitația câtorva tineri, și reuși să se strecoare în seră.

Profesorul Upton Dax o aștepta. Indată ce o zări, aruncă țigarea și figura lui de o aspră energie, se destinse:

— Iți mulțumesc, Edith, că ai găsit o clipă și pentru bătrânul tău profesor...

Upton Dax nu era bătrân. Dar în fața chipului său matur, cu trăsături severe, frăgezimea blondă a Edithei sporea. Fata surâse, îi întinse mâna, și reflexe de aur șerpuiră dealungul rochiei sale de bal.

— Upton, zise Edith, eu trebue să-ți mulțumesc că ai venit la serbarea noastră: timpul d-tale e mult mai prețios decât al meu. Uneori mi-e rușine, când mă gândesc că nu sunt în stare să fac nimic folositor, și sunt geloasă pe asistentul d-tale, care are fericirea să colaboreze cu d-ta.

— Pe Buskin?...

Nu putură vorbi mult. Miss Edith trebuia să se reintoarcă la invitați. Dar întârzia lângă Upton Dax, de care o lega un sentiment puternic, nelămurit însă, de prietenie, de recunoștință și admirație. Negăsind lângă tatăl ei o iubire mai caldă mai mângâetoare, Edith Maxwell, pe care Upton Dax o învățase primele noțiuni de știință modernă, simțea o afecțiune deosebită, față de profesorul ei, care, în adevăr, o răsfăța. Eleva crescuse, devenise o minunată fecioară cultă și sportivă, având toată libertatea din partea lui Maxwell, dar găsind o înțeleaptă și plină de dragoste îndrumare prin viață, din partea lui Upton Dax.

— Mi-ai promis, zise Edith, că ai să-mi arăți și mie laboratorul.

— Vino mâine, te voi aștepta. Dar nu trebue să știe nimeni, căci tatăl tău ține ca secretul invențiunei să fie absolut...

Maxwell se apropie de ei. Edith trecu în sala de dans, ca să se ocupe de invitați.

— A fost necesară reprezentația de televiziune de azi, zise Maxwell lui Dax. Lumea va crede astfel, că invenția ta se reduce la o perfecționare a aparatelor de televiziune. Dac'ar ști ziarele despre ce e vorba...

Profesorul Dax răspunse:

— Construcția este aproape pusă la punct. Și încep o adevărată prelegere mecanică...

— Dax, zise Sir Maxwell după ce ascultă explicațiile profesorului, am primit un raport al Secției mele de informațiuni, prin care sunt avizat că uzinele germane, *Almayer*, perfecționează un avion, care să transporte un grup de piloți și savanți în spațiul interplanetar.

— Vechea utopie! răspunse Upton Dax. Oamenii trebue să înțeleagă odată, că în Marte sunt alte condițiuni de viață, care nu permit omului terestru să trăiască acolo.

— Dar se pare, zise Maxwell, că uzinele Almayer au experimentat un aparat, un fel de îmbrăcăminte de scafandru, care produce oxigenul necesar, și face posibilă viața omului în orice mediu, — în apă, în foc, în spațiul interplanetar, și chiar în atmosfera altei planete.

— Omul nu este atât de rezistent, ca să poată suporta o călătorie în eter, în care ar trece prin mari diferențe de temperatură, de presiuni atmosferice, de viteze și radiațiuni necunoscute, ucigătoare. Eu am să substitui omului, un călător metalic spre Marte! Nu am nevoe să trimit acolo un om viu, câtă vreme și televiziunea, îmi dau posibilitatea să trimit un bolid fără pilot în Univers, să văd de aci, prin el, tot ce se petrece în jurul bolidului și să acționez acest aparat în consecință, de pe pământ...

Era oare nebun acest Upton Dax?..

Uneori, insuși Maxwell își punea această întrebare. Totuș, până acum, profesorului Upton Dax Uzinele Maxwell îi datorau cele mai de seamă perfecționări.

— Vo'am, urmă Sir Maxwell, să te rog de asemeni, să supraveghezi pe inginerul Buskin.

— Dece?... E un om perfect.

— Știu, dar serviciul nostru de informații mi-a adus la cunoștință, că unii indivizi ar încerca să atragă pe Buskin în cluburile lui „Satanic-Trust".

— Satanic-Trust? zise profesorul zâmbind. Și tu crezi în poveștile astea ale gazetelor?.. Am auzit și eu vorbindu-se de așa ceva, dar îți spun drept, nici nu știu bine ce este acest trust diabolic...

Sir Maxwel îi explică ce se știa despre acest Satanic-Trust.

In adevăr, așa numea poliția londoneză o mare asociație ocultă care se formase în ultimul timp în Anglia, cu ramificații în tot occidentul și chiar peste ocean, asociație ale cărei scopuri nu erau bine definite. Se părea că există un trust diabolic, care tindea să acapareze tot ce era patimă omenească: tripouri, mari varietéuri și în general toată industria de noapte a marilor metropole. Se credea că acest trust este condus de un personagiu necunoscut, dar foarte puternic, un miliardar desigur, căruia publicul îi zicea „Regele Nopții", pentru că el conducea

toată această asociaţie de exploatare a vieţii nocturne. Poliţia nu putu să ajungă până la el, pentru că lucra prin antreprenori şi subalterni, oameni de mare încredere ai săi, care nu-l divulgau, orice s'ar fi întâmplat.

— Dar, dragul meu, replică Dax, noi nu avem nici tripou, nici varieteu: ce să aibă Satanic-Trust cu noi? Noi avem o uzină metalurgică...

— Dar cine poate şti, unde se va opri nesaţul acestui trust diabolic? Dax, fereşte-te de Buskin. Când „Regele Nopţii" vrea să piardă pe cineva, îl introduce în localurile lui de pierzare... Buskin e atras în astfel de localuri... Poate că Satanic-Trust e patronat de Almayer sau poate că chiar Almayer este Regele Nopţii..

— O, zâmbi Dax, eşti ca totdeauna predispus să vezi în Almayer un demon...

Dar te asigur că e un burghez, un capitalist oarecare... ca şi tine...

— Ce vrei să spui? întrebă Jugham Maxwell, pălind... Şi tu crezi că sunt amestecat în Satanic-Trust?.. E o calomnie!...

— Dar n'am vrut câtuş de puţin să spun asta. De altfel, cred că Satanic-Trust e mai mult o legendă...

CAP. II
CLUBUL „ELDORADO"

Sir Thomas Barnett, şeful poliţiei londoneze, primise dosarul cu rapoartele posturilor din metropolă. Ele nu conţineau decât faptele diverse obicinuite, patru sinucideri, câteva înjunghieri, scandaluri, accidente şi altele. Un singur raport atrase atenţia acestui distins şi popular poliţist, care ajunsese foarte iubit de locuitorii Londrei, deoarece patrona cu o vădită energie instituţiile de binefacere, pentru şomeuri şi nevoiaşi. Aceste instituţii căpătaseră, sub conducerea sa, un avânt nou şi de aci vasta popularitate de care se bucura sir Thomas Barnett în toate straturile sociale.

Răsfoind dosarul de rapoarte, Sir Barnett opri o filă, care vorbia despre găsirea unui cadavru de femee în Tamisa. Şeful unuia din posturile de poliţie din Londra, raporta că acest cadavru fusese probabil aruncat de curând în apă, deoarece nu intrase în descompunere. Fapt ciudat este că acel cadavru prezenta o rană de cuţit deasupra sânului stâng şi că desigur femeea fusese asasinată şi apoi cadavrul ei aruncat în apă.

Sir Thomas Barnett sună şi spuse uşierului care intrase:

— „Să vină inspectorul Russel!"

Peste câteva clipe inspectorul Russel, un adevărat atlet, cu o ţinută foarte distinsă şi o eleganţă înnăscută, se înclină în faţa şefului său. Sir Barnett îi dădu fila de hârtie, spunându-i:

— „Russel, afacerea asta e bună pentru tine".

Inspectorul citi raportul şi nu răspunse decât un laconic:

— „Bine".

El se înclină din nou şi eşi.

Trecu printr'una din camerele agenţilor, strigând:

— „Edward!".

Şi, însoţit de acest Edward, un agent lung şi slab, care pufăla neîncetat dintr'o pipă neagră, eşi în curtea lui Scotland Yard şi apoi în strada plină de soare. Un taxi îl duse până la postul din Chelsea, care raportase despre pescuirea cadavrului. Acolo, un comisar îi introduse într'un fel de cămară de ciment, unde, pe jos, se afla cadavrul femeii, învelit cu o pătură. După cererea inspectorului, agenţii desveliră cadavrul şi-l ridicară pe o masă. Se începu apoi obicinuita percheziţie corporală.

Era o femee înaltă, blondă, în toaletă de seară. Cărnurile moi erau umflate de apă, totuşi se vedea bine că femeea fusese de o frumuseţe deosebită. In decolteul său, deasupra sânului, se observa, clară, rana făcută de un stilet. Inspectorul Russel, mormăi printre dinţi:

— „Iar o afacere încurcată!".

In adevăr, femeea nu avea cu ea nici o poşetă, iar rochia de seară nu prezenta nici un buzunar, în care să se poată găsi vreun act de identitate sau vreun indiciu. Se procedă la desbrăcarea cadavrului. Inspectorul pipăi toate cusăturile rochiei, cu o expresie vădită însă de scepticism, fiind sigur dinainte că nu va găsi nimic. In ciorapi, în pantofi, nimic. Mâna stângă a femeii, purta o mănuşă lungă. Când i se scoase însă mănuşa, un mic carton rotund căzu pe ciment.

— „Ce să fie asta?" zise inspectorul Russell, ridicând de jos cartonaşul.

Pe roata de carton se afla inscris în cifre mari, numărul 143.

— „Asta e un număr de garderobă dela teatru", zise printre dinţi, fără să deschidă gura, Edward, care continuase tot timpul să pufăe din oribila lui pipă.

— „Telefonează repede la Scotland-Yard" porunci inspectorul lui Edward să plece agenţi la fiecare teatru din oraş şi să cerceteze la vestiare din ce colecţie de numere lipseşte numărul 143. Apoi, la ce vestiar se află o haină sau o pălărie, uitate acolo de o doamnă.

Edward nu se prea grăbia însă să execute ordinul inspectorului, deşi era totdeauna „prompt la datorie", cum obicinuia să se laude faţă de toţi şefii săi.

— „Ei, ce stai, nu e vreme de pierdut!" se răsti Russel.

— „Foarte bine", pufăi din pipă, alene, agentul. Dar nu numai teatrele au vestiare cu numere de garderobă, mai sunt şi sălile de concerte, varieteurile..."

— „Circurile, cluburile" adăugă comisarul.

— „Să plece agenţi la toate localurile care au vestiare, cu garderoba numerotată".

— „Dar ar trebui o armată întreagă de agenţi" mormăi Edward.

— „Deşteptule! Să plece câţiva agenţi şi să controleze pe rând vestiarele!".

Este adevărat că agentul Edward nu prea avea o perspicacitate extraordinară şi că ades Sir Barnett voise să-l scoată la pensie, din cauza insuficienţei sale de spirit. Totuş, inspectorul Russel intervenise totdeauna în favoarea subalternului său, deoarece ştia din desele cercetări pe care le făcuse împreună că Edward, că acesta, deşi cam greoi la trup şi la minte, era un preţios auxiliar de câte ori era vorba să se execute cu minuţiozitate o cercetare. Edward, când primia o însărcinare, uita de masă, nu mai dormia cu nopţile, şi făcea cercetarea atât de amănunţit, încât era imposibil ca şefii săi să nu găsească în rapoartele lui, destul de prolixe de altfel, dar foarte bogate şi documentate, un cât de mic indiciu, care să pună poliţia pe urmele cele adevărate. Impreună cu Rusell, care avea experienţa şi inteligenţa necesară, acest conştiincios agent lucra, dând maxima de randament de care era capabil.

Inspectorul Russel se adresă apoi comisarului, rugându-l să telefoneze la Institutul Medico-Legal, pentru ridicarea cadavrului.

Aprinse o ţigare şi eşi în stradă, gândindu-se ce aventură bizară a avut desigur această femee frumoasă, care a eşit dela teatru lăsându-şi haina la garderobă, şi apoi a fost asasinată, în mod atât de misterios...

Jocurile realităţii

CONCURSUL NOSTRU PE LUNA DECEMBRIE

Intr'o noapte de Crăciun

SE'NSERASE. Afară fulgii se'nteţiau de zor. Străzile oraşului păreau pustii. Doar câte un trecător întârziat, mai da de lucru pufuşorului de zăpadă care trebuia să-l acopere imediat urmele.

In noaptea aceea, natura obicinuia să se repete, de aproape 2000 de ani, presăsând din înălţimile ei nepătrunse, fluturaşi argintii imaculaţi şi pace în căminurile încălzite.

...Cu o sigură excepţie! Şi excepţia aceasta, care avea să confirme o regulă arhistabilită de noianul veacurilor, avea ca eroină pe Lilly, iar ca victimă (una implică pe cealaltă!) pe d. Stupescu care — în această noapte sfântă — se plimba agitat dela o margine la alta a camerii, căutând într'un întreg calendar de sfinţi pe vinovat...

Şi vinovatul era numai şi numai Lilly! Un drăcuşor care n'avea nici în clin nici în mânecă, cu vreunul din personagiile acelea calendaristice, invocate cu atâta disperare de neconsolatul ei soţ...

Căci Lilly îşi pierduse urma (de pantofiori micuţi, piele de şearpe!) şi asta nu pentrucă fusese acoperită de fulguşori, pe covorul mătăsos al străzii, ci fiindcă plecase de dimineaţă de acasă, uitând, pentru o zi întreagă, de *on revient toujours...*

Deaceea părea atât de stupefiat d. Stujescu. Şi avea motive destul de serioase. Trecuse chiar de ora 9 şi jumătate...

După ce consumase toate ipotezele imaginabile, presupunând că soţia neconsolatului ei soţ, ar fi alunecat cumva, căzând la un colţ de stradă mai obscură şi că, poate, se află într'un pat călduros la un spital oarecare, d. Stupescu avu parcă o străfulgerare a minţii....

Dacă... — şi n'avu curaj să mai continue, fiindcă nu mai erau nici timp, deoarece se 'ndreptase hotărît spre masa de scris a soţiei. Işi adusese aminte, că Lilly stătuse ceasuri întregi în faţa unor hârtii, în noaptea care precedase ziua aceea buclucaşă...

Şi el nu se înşelase, poate, căci iată ce scria pe hârtia ciudată, pe care o găsi ascunsă, sub mapa de pe birou:

1	2	3	4	5	6			= nume bărbătesc
2	7	4	8	9	6	10		= cinstit
7	8	6	5					= împărat roman
5	6	11	4	5	6			= bun vorbitor
4	8	12	11	2	13	11		= operă de V. Eftimiu
8	14	13	5	6	11	13	5	= ţară imaginară descoperită de Pizar
11	6	2	15	4	2	16		= filozof grec
4	11	3	17	2	7	11	4	= cicălit

Iniţialele şi finalele pot fi extrase...

„1 orizontal"

După o oră de muncă, d. Stupescu începu să priceapă... când, deodată, dădu peste o altă hârtie...

(Va urma)

p. conf. REBUS

Deslegarea problemei din plicul „Realităţiii lustrate"

E	P	I	D	E	R	M	A
■	A	■	■	M	A	■	S
S	L	A	V	I	Z	A	T
T	E	R	O	R	I	S	M
O	■	A	C	■	■	I	■
L	A	B	I	R	I	N	T

Insfârşit, iată şi deslegarea problemei lansate de revista noastră „într'un plic", pentru care s'au oferit două mari voiaje: unul la Paris şi altul la Viena.

Recunoaştem că problema a fost extrem de dificilă. Am putea spune chiar exasperantă, pentru cei mai bun deslegători din ţară. Deaceea au fost răspunsuri prea puţine (n'au trecut de 20!).

Din lipsă de timp, rezultatul a fost comunicat fiecărui deslegător în parte, în cazul când a trimis o soluţie bună. Asta, pentru ca să le rămână timp suficient, pentru pregătiri, în vederea voiajelor.

Amănunte complete în nr. viitor.

N. B. Cei cari au trimis o soluţie cu alte cuvinte, dar au respectat normele concursului, au drepturi egale cu ceilalţi, la tragerea premiilor.

Noule noastre premii

Deslegătorilor din numerele 305, 306, 307 şi 308, li se vor oferi, prin tragere la sorţi, următoarele premii:

PREMIUL I-iu: 1500 lei în numerar.

PREMIUL II-lea: Două sticle cu şampanie.

PREMIUL III-lea: Un litru de apă de Colonia.

PREMIUL IV-lea: O pereche de ciorapi „Ady".

PREMIUL V-lea: O cravată elegantă.

Vom mai acorda, de asemenea, şi cinci volume literare din Editura „Adevărul".

Soluţiile intrebărilor din pag. 24

1. corect
2. fals
3. fals
4. fals
5. corect
6. corect
7. corect
8. fals
9. fals
10. corect

CUPON DE JOCURI No. 308

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

BON Nr. 10

de participare la concursul muzical „Realitatea Ilustrată" „Columbia"

Păstraţi aceste bonuri şi trimiteţi-le împreună, la sfârşitul concursului

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — Director Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

Copii...

In fotografia din dreapta vedem trei copii, cari — nu ştim prin ce miracol, — au descoperit o farfurie cu prăjituri, preparate de mămica lor, pentru sărbători.

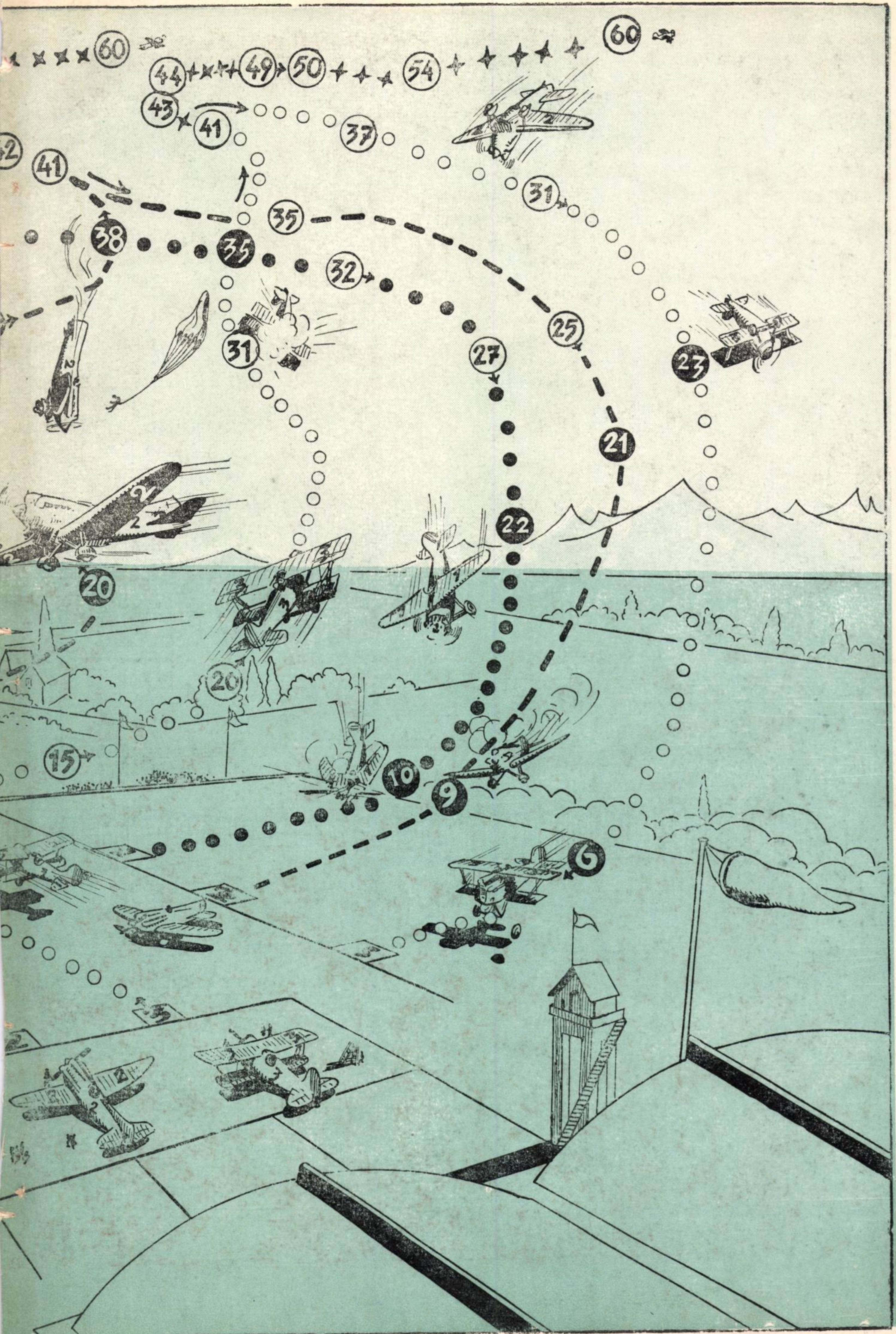
In schimb vedem jos un grup de copii fascişti, cari sub conducerea unui profesor învaţă scrima, într'o mare sală de gimnastică din Roma.

Iar în dreapta paginei mijloc, vedem una din ocupaţiile cele mai plăcute ale copiilor, acum, în preajma Crăciunului. La apelul unui preot, toţi copilaşii bogaţi din parohia lui i-au adus tot felul de jucării, pe care el la rândul lui, le-a împărţit copilaşilor săraci.

60
44
49
50
54
60
43
41
37
41
31
35
38
35
32
25
23
31
27
21
22
20
20
15
10
9
6

REALITATEA ilustrată
10 LEI

ANUL VI. Nr. 309
29 DECEMBRIE 1932

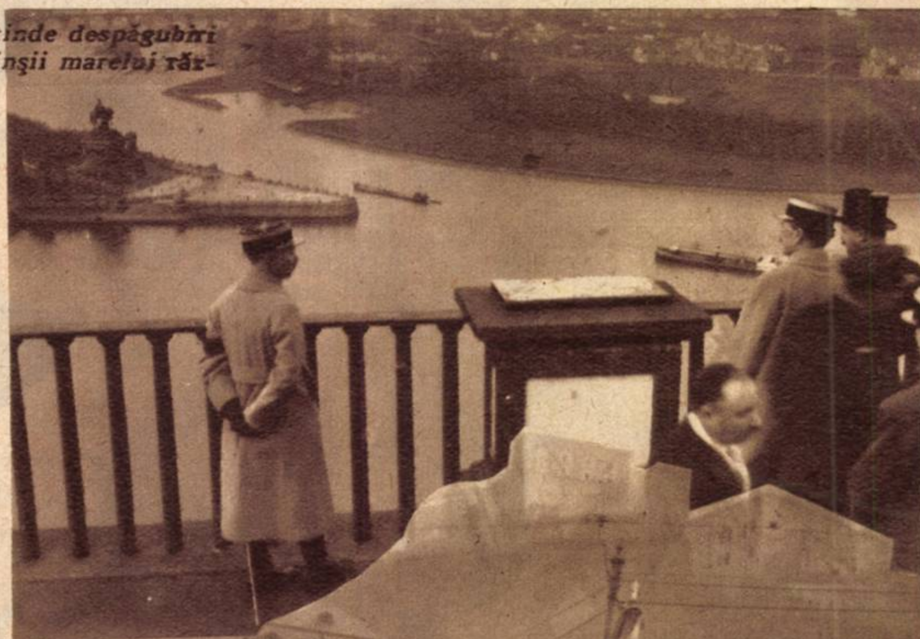
VA FI MAI BUN DECAT ACEL CE A TRECUT?
(JUNE VLASEK DELA „FOX")

AMERICA

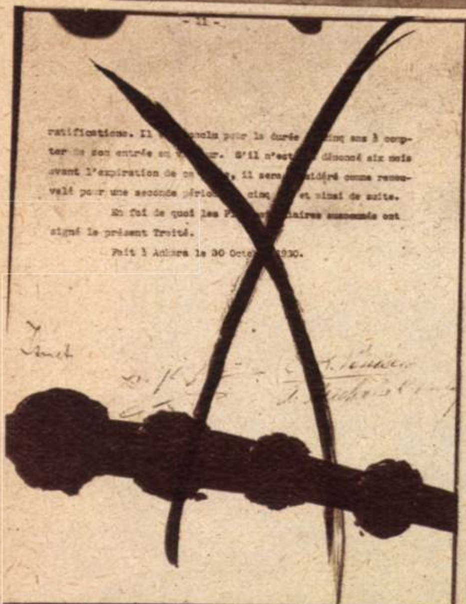
rămâne intransigentă

Popoarele vor pretinde despăgubiri și garanții, dela învinșii marelui războiu.

- 11 -

ratifications. Il [illegible] conclu pour la durée [illegible] cinq ans à compter [illegible] son entrée en [illegible]ur. S'il n'est [illegible] dénoncé six mois avant l'expiration de ce [illegible], il sera [illegible]sidéré comme renouvelé pour une seconde périod[illegible] cinq [illegible] et ainsi de suite.

En foi de quoi les P[illegible]aires susnommés ont signé le présent Traité.

Fait à Ankara le 30 Oct[illegible] 1930.

Sus:

Tratatele se vor anula.

Dreapta: *Inarmările vor continua cu mai multă sârguință. Tunuri de calibre uriașe, vase de războiu gigantice.*

Jos: *Războiul vamal va deveni din ce în ce mai crâncen. Barierele economice vor duce la sufocarea economiei internaționale iar catastrofa: războiul, e inevitabil.*

